

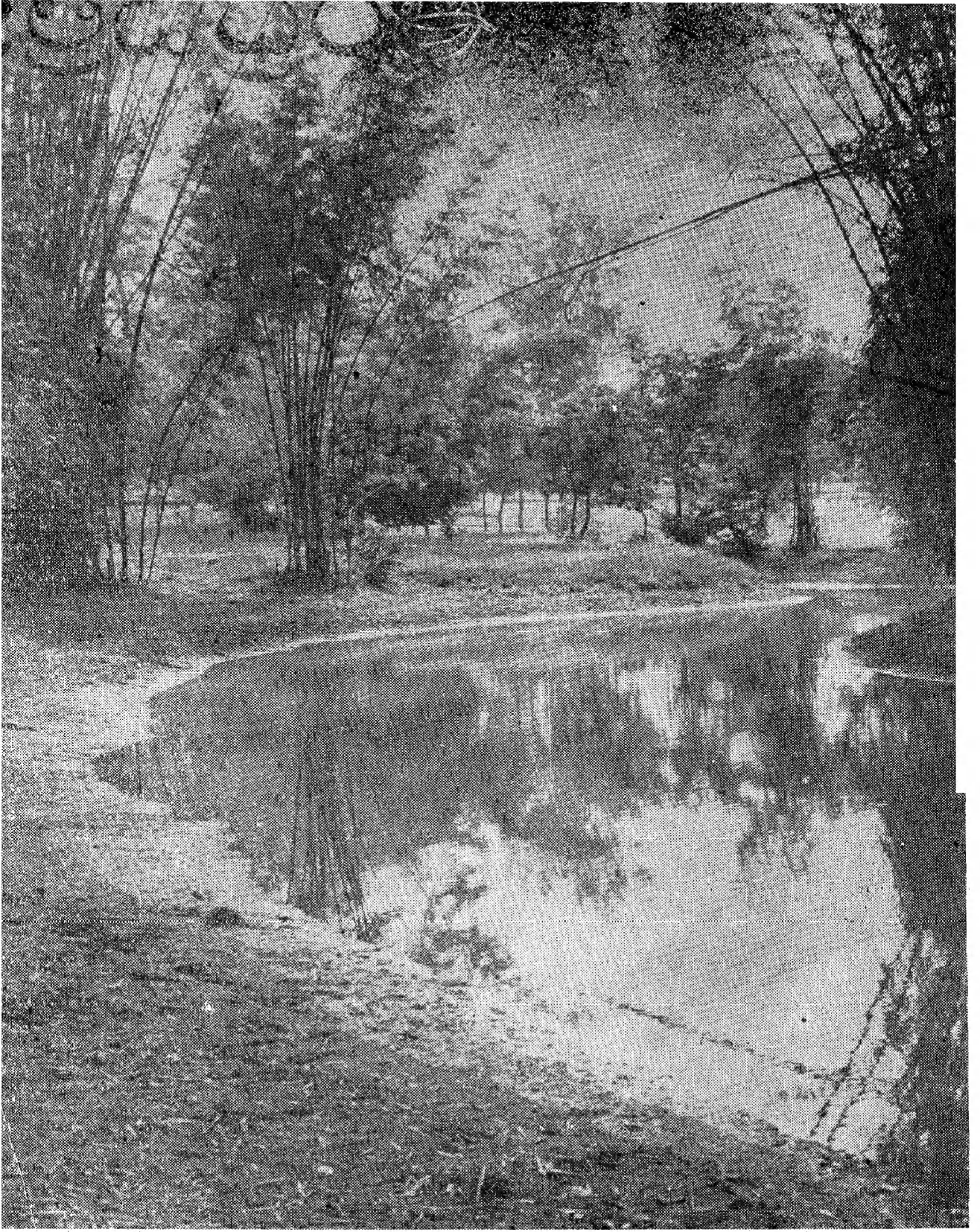
ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్రవారపత్రిక

4 అణ్ణం
28-4-'54

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

ఏకాంత ప్రకృతి

—ఫోటో : జె. వి, శివరామశాస్త్రి, (హాలాహల్)

సంవత్సర దండా
రు. 12-0-0
విడివెత్తిక 4 ల.

ఆంధ్రప్రదేశ్

సచిత్తవారపత్రిక

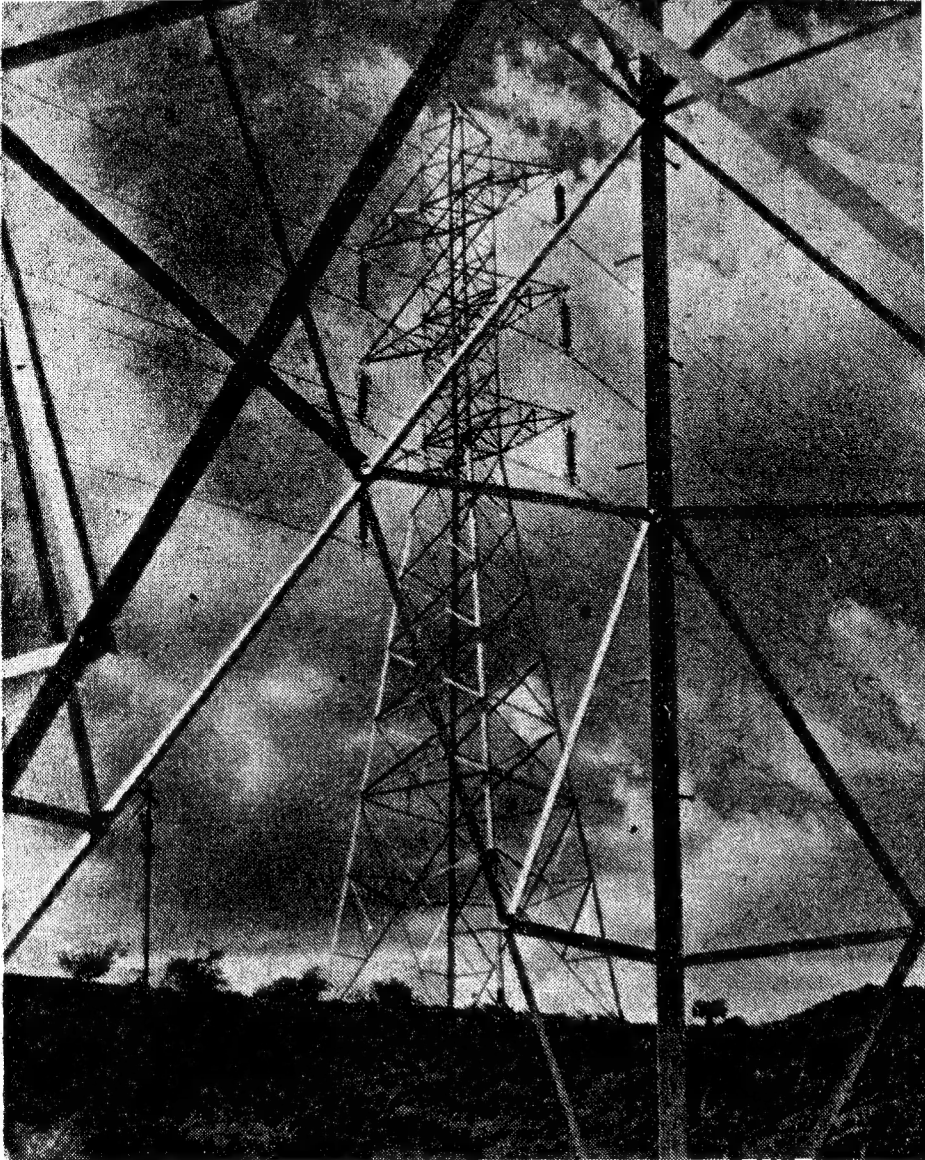
Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 47

సంచిక 38

28.4-54

జయ చైత్ర బహుళ దశమి బుధవారం

పంచవర్ష ప్రణాళిక

ఫోటో : నాశం కామేశ్వరరావు, రాజమండ్రి.

ముఖచిత్రం: జనతాపారి

“పరివర్తన”లో సాన్నితి.

కాలక్షేపం—	2
అయినవాళ్లు—	6
కుర్చీలో కూనిరాగం—	9
విజయవాడలో ఊహాసాధాలు—	10
పరాజితవ్యక్తి—	11
మంచి-చెడ—	12
వెంకప్ప మేష్టారు—	16
కోరినవరుడు—	23
చేయబారినలక్ష్మి—	26
ఆట - పాట—	30
అదృష్టదేవత—	31
కర్పూర ద్వీపయాత్ర—	36
ఎందుకు...నిమిషి!—	43
సినిమా—	44
విజ్ఞానవిధులు—	54

సిద్ధముగా ఉన్నది.

పంచతంత్రం

బొమ్మల కథల వుస్తకం

మొదటి భాగం

(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)

కర్త: విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

మీ కాపీ రిజర్వు చేసుకోండి.

వెల: రు. 1/8- అ.

కాంచన ద్వీపం

వెల 1-8-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1.

కొపినంబును, జీర్ణకంఠయు,
న పేక్షాకూస్య భైక్షంబు, నిం
తాపాయంబు, వసశృణానముల
నిద్రాపాపి, దుర్వార న
ద్యావీపారంబు, బ్రహంతిచిత్తమును,
యోగాయాధియున, వృత్తి సం
క్షేపంబుం గలదేని, యోగికి
దీలోకి ప్రాభవం వేటికిన్?

తా|| గోపీయున్నా, చిరిగిన గుడల
బొంతయున్నా, యాచించకుండా లభిం
చిన భిక్షాభోజనమున్నా, నిశ్చింతగా
ఉండుటయున్నా, అడివిలోనో సృశానము
లోనో నిద్రపాల్పియున్నా, సదావృత్తి
పారం నిరాటంకంగా సాగుచుండుట
యున్నా, ప్రశాంతమైన మనస్సున్నా,
యోగసమాధియున్నా, నిలుకడగల చిత్త
వృత్తియున్నా ఉన్నటువంటి యోగికి
దీలోకాధిపత్య మెందుకు?

మానులలోకాల ఆధిపత్యం నునకు కొవా
లన్నప్పటికీ అది మనదికాదు. అన్ని లోకా
లకూ అధిపతి భగవంతుడేగాని మానవు
లెవ్వరూ కాదు. ఆధిగవంతుని ఆజ్ఞలకూ, విధి
విధానములకూ, ధర్మకాతమలకూ లోబడి,
కట్టుకడి, అడుగుదాటకుండా అనువర్తనా
భగవంతునితిరుపు ముక్కైరునామాలో ముగ్ధు
లొకాల ఆధిపత్యం ఎవరైనా వహిస్తే వహించ
వచ్చు - కాని యీ ఆధిపత్యం, యీ ఆధి
కారం ఎంత చలాయించినా, ఇది అపారైన
ఆధిపత్యం కానేకాదు. ఇది సర్వాధికారం
కానేకాదు. జమిందారుఉన్నాడనుకొండి.
పూర్వకాలపు నవాబులు ఎవరో ఆజమిం
దారీ గ్రామాలను ఆ జమిందారు యొక్క
పూర్వీకులకు యిచ్చిఉంటారు. ఏ మరతు
మీద సదరు జమిందారీ గ్రామాలను ఒప్పు
బెట్టివారని ప్రశ్నిస్తే, వారికియిచ్చిన పురా
తన సప్తదులనూ, ఫర్మానాలనూ, - వారిని
జమిందారుగా ఆనాటి నవాబులో వారిబా
బులోమస్తాయిచేసినవప్పటిచ్చిన కితాబులనూ,
తిరుగవేసి జవాబు చెప్పవలసి వస్తుంది. ఆ

జమిందారీ గ్రామాలలో శిస్తులను వేమూలు
చేసి, సదరు డొలు ముస్తామును
నవాబుకు వివేదించాలి. నవాబు తరపు
విజంటుగా వ్యవహరిస్తూ, శిస్తులు వసూలు
చేసి సర్కారుకు జమకట్టుతూఉండటం
కొరకై జమిందారీకి జవాబుదారీ వహించి,
ఆ మరతుల ప్రాకారంలో తన అధికారం
చలాయించాలి.

అయితే, ఆనాటి నవాబులుకూడా
ఆ విధంగానే ధిక్కరించేవాడు. హులకు
లోబడిన ఏజంటుగా తోలుగొలుత వలసి
యుండిరి. కాని, కొంతకాలానికి,
నైజామువంటి నవాబులు ధిక్కరించేవాడు
కప్పము కట్టుతూ, సామంత ప్రభువులుగా
ఉన్నారు. ఇంకా మరి కొంతకాలానికి
ధిక్కరి ధిక్కరి, పల్లెకు పల్లె అన్నట్లుగా ఆ
కేంద్రప్రభుత్వాధికారానికి, యీ కేంద్ర
ప్రభువుల అధికారానికి సంబంధం తెగి
పోయింది. “మీరు మీరే, మేము మేమే”
అన్నట్లుగా ఒకరితో ఇంకొకరికి పురుగు
పుర్రాలు లేవన్నట్లుగా, ఘటరాద్ధం చేసి
కొని గంప తగులపెసికొన్నట్లుగా, గోత్రం
ఒకటైనా తరాలువిడిపోయినట్లుగా, సంబంధ
నూత్రం తెగిపోయింది.

ఆ విధంగా సంబంధం తెంపుకొని, తాను
వ్యతంత్ర ప్రభువు అయినట్లుగా చాటించు
కొన్నవాడు నైజాము ప్రభువు. ఇటువంటి
నైజాముగల ప్రభువులు దేశంలో ఇంకా
ఎందరో వెలసి నిశ్చంకంగా నిరంకుశు
లైనారు. కాని, యీ వ్యతంత్ర నిరంకుశ
ప్రభువుల చరిత్ర ఇంకా ఉంది. ఆంగ్లే
యులూ, ఫరంగీలు (ఫ్రెంచివారు) యీ
దేశంలో అడుగుపెట్టి ఆడించిన భౌగవతం
అంతా సాగాయి ఉచేసి చూచి
నట్లయితే, యీ వ్యతంత్ర నవాబులను
ఆంగ్లేయులూ ఫరంగీలూ తమ
చేతిలోని కీలుబొమ్మలవలె ఆడించారు.
సారంగహాణి (శివుని) చేతిలోని లేడిపిల్ల
వలె క్షయించు ప్రభువుచేతిలోనూ, డూప్లే

ప్రభువు చేతిలోనూ, ఆర్కాటునవాబూ, హైదరాబాదు నవాబూ నిల్వేమంటే నిల్చున్నారు కూర్చేమంటే కూర్చున్నారు. మీ తరపున మేముచేసిన యుద్ధాలకు అయిన ఖర్చు మొత్తంకీంద ఖజానా ఖాళీ చేసి యివ్వవలసినదన్నారు. అడిగిన పరగణాలు తమ పరం చేయవలసినదన్నారు. వెల్లెసి ప్రభువు గవర్నరు జనరలు గా వచ్చి బ్రిటిష్ సేనలను నవాబులకు అంగరక్షగానూ వారి అధికారరక్షగానూ యిచ్చి, ఆ సేనలకయ్యే ఖర్చును అరువు ఖాతాలో ఖర్చువ్రాసి, ఆ ఖర్చుకు ఆ బాకీ ఎత్తివేయడానికి దత్తమండలములను వారు దఖలు పరచుకొన్న తర్వాత, ఆనాటి నైజాము తల తడిచి చూచుకొని, మిగిలినదే మనదనుకొని, “అల్లాహ్ అక్కర్!” అని గడ్డం దువ్వకున్నాడు. అటు తర్వాత డాక్టర్ ప్రభువు అవతరించి ఏ సంస్థానాధీశుడైనా సరే సంతానం లేకపోతే, తనవద్ద దత్తతలై నెమ్మను పొందకుండా పరాయిపిల్ల వాణ్ణి పెంచుకొని పట్టుముగట్టుటకు పర్మిషన్ యివ్వనన్నాడు. సంతానం లేకపోతే ఆ సంస్థానానికి ‘స్వధానము ప్రర్యయామి’ అనే వారసుడు లేడు గనుక ఆ సంస్థానానికి యిక తిలోదకాలు యిచ్చి యీడ్చు యిండియా కంపెనీవారి కర్పణం చేయవలసినదన్నాడు. “కంపెనీ సర్కార్!” అంటే కంపెనీచేబట్టు చేశాడు మహారాజులను, మన్నేసుల్దనులను, కూడా—చీమలవలె దోమలవలె భీమసేనులవంటి సామంతులను సంస్థానాధీపతులను కంపెనీ ప్రభుత్వం ధిక్కరించి తిరస్కరించి తన కత్తి చూపించి “ఖబర్దార్!” అంది.

గవర్నర్ జనరలైన డాల్ హౌసీ ప్రభువుకూడా మన ధర్మశాస్త్రం ప్రకారమే మన కర్మ జరగాలి అన్నాడు. పుత్రులులేనివాళ్లకు ఉత్తరగతులు లేవనే మాట నిజం అన్నాడు. “అభుతస్య గతి ర్నాస్తి” అనే నూతన అక్షరాలా అమలు జరుగవలసినదే అన్నాడు. సంస్థానాధీపతులకు సంతానం కలుగపోతే వారికి భారీ లెక్కను భార్య లేందుకు? భూభర్తలనే విరుదులు ఎందుకు? స్వసంస్థాన ధివ్యుత్తు విషయమై శ్రద్ధగలవారైతే, వారిలో సత్వం ఉండి వారి వారసత్వం నిలువబెట్టుకోవలెనంటే, సంతానోత్పత్తి చేయకుండా వృధా కాలహరణం ఎందుకు చేస్తున్నారు జనానాలో? అటువంటి భూభర్తలను “భర్త రణ్!” అన్నాడు, ఆనాటి అఖిలభారత సర్వ సంస్థాన సంతాన శాసనమైన డాల్ హౌసీ ప్రభువు. మనజాతి మొగతినం పరీక్షించిన ప్రభువు ఆ జాతిదొర - సిపాయిల తిరుగుబాటునకు వీరణము మోగించి డోలు

కావ్యతత్వము

నందూరి రామమోహనరావు

పూలగిన్నెల నొదుగుతేనెల

గోలుపెరుగును కొదమ తుమ్మెన.

తొరజలధుల న్వచ్చనలిలము

నేరుపరచుట లెరుగు మేళుము.

సుఖము దుఃఖము రెండు చవిగొని

సుకవి తద్రస నిర్భరుండగు.

సుకవి సంభావితమై ఈ

నకల జగమాస్వాద్యమే యగు.

తమో వృతమగు వస్తులోకము

తరుణ రవి భాసితమ్మగునట,

సహృదయాస్వాదితము కావ్యము

సత్యదర్శన కారణమ్మగు.

ప్రియాంగన కనుపావలో గవి

ప్రియుడు తన రూపెరుగునట్టులు,

కావ్యలీనుండై రసజ్ఞుడు

కాంచు నాత్మ నిగూఢ తత్త్వము.

వాయించినవాడు డాల్ హౌసీ. “బలవంతమైన సర్వము చలిచీమల చేత జిక్కి చావడముతో!” అంతటితో కంపెనీ ప్రభుత్వం కూడా కంపించి, ఊగులాడింది. సంస్థానాధీపలందరూ వికమ్మ తిరుగుబాటు చేశారు. దానినే దేశస్వాతంత్ర్య సమరం అన్నారు. దానినే సిపాయిల తిరుగుబాటు అన్నారు. మంజీ సర్కారు కూలిపోయింది. కంపెనీవారి వాటాలన్నీ వాటంగా అమ్మివేసికొని, యింటికి, అనగా యింగ్లండుకు, చేరుకొని, చచ్చినవాని పెళ్లికి వచ్చిందే కట్నం అన్నట్లుగా, వాటాదార్లు ఎవరి సొమ్మును వారు తీసికొన్నారు. తూర్పు

యిండియా కంపెనీ, తూర్పుకు తిరిగి నమస్కారం చేసింది. అంతకు పూర్వము అక్కడక్కడ విజయ స్తంభములవలె వారి పీఠుల విగ్రహాలను కూడాకొన్ని ప్రతిష్ఠ చేశారు. కలకత్తాలో ఒకచోట, “We conquered by the sword. We rule it by the sword” మేము కత్తితో జయించాము, కత్తితో పరిపాలిస్తాము” అని సుత్రితో చెక్కుచెదరని అక్షరాలలో చెక్కించారు. కాని, కొంత కాలం అయినతర్వాత కత్తితో పాలించలేక కత్తికి స్వస్తిచెప్పి, తోక మడత బెట్టి, “నా తీరాజ్యము కావలెనంటినటే?” అనే పాట

కాలక్షేపం

విధులుగాని, పాదుపాలుగాని, వైప్రాయిలుగాని, తమకు సర్వతంత్ర స్వతంత్ర సర్వంసహా సర్వాధికారములున్నదిన్నట్లుగా సర్వే సర్వత్ర తమ సర్వే రాళ్లు పొలించి, భూమి అంతా మాడే

పాడుతూ రంగస్థలంనుంచి ప్రక్కచాటుగా విక్రయించినట్లుగా ఇండియా వీడి ఇంగ్లండు చేరివారు.

ఈవిధంగా మన భారత యితి హాసం యంతదూరం తరచి చూచిన జెండుకంటే, రాజులుగాని, రాజప్రతి

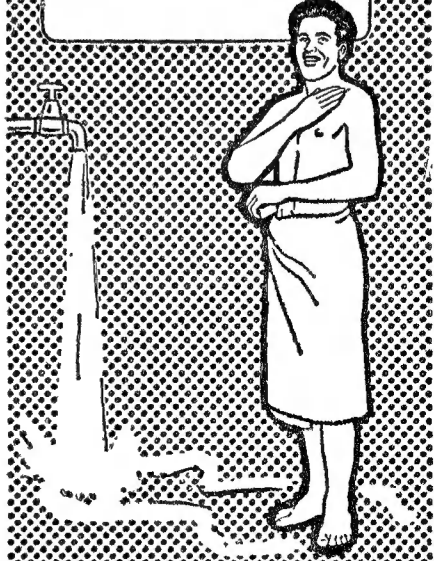

వరల ఎండోకొలము వడ్డంది!

... ఒళ్లలో చాల బిగబిగాన, మనములోను నున్నట్లు ఉందా?

ప్రతిదినము మీరు మలినము రోని క్రిములనుండి అంటు రోగమును పొందే ప్రమాదమున్నది

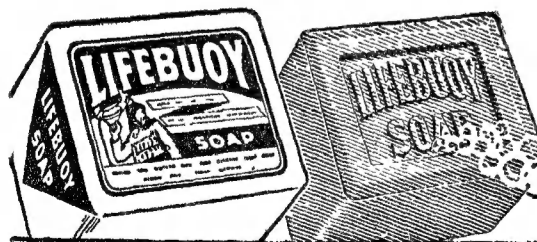
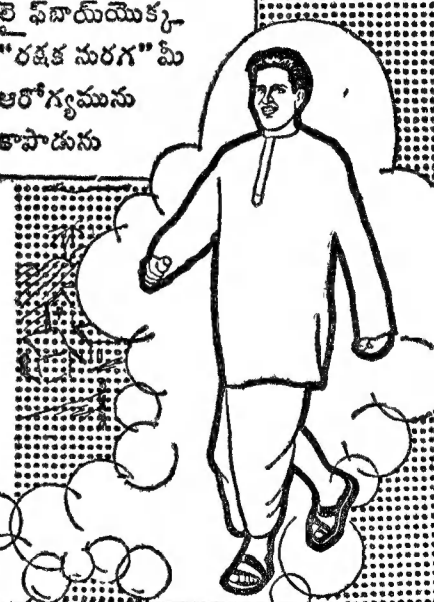
లైఫ్ బాయ్ తో ఈ క్రిములను కడిగివేసి మిమ్ములను మీరు ప్రతిదినము కాపాడుకొనండి

లైఫ్ బాయ్
నబు

ప్రతిదిన మలినమురోని క్రిములనుండి మిమ్ములను కాపాడును

లైఫ్ బాయ్ యొక్క "రక్షక సురగ" మీ ఆరోగ్యమును కాపాడును

ఇండియాలో వ్యాపారవేయబడినది

L. 247-X52 TL

అన్నాడు. భూలోకం అంతా నూడే అన్నటువంటి ప్రభువులకూడా ఉన్నారు. అల్లెగూడెం చక్రవర్తి గ్రీసుదేశంనుంచి బయలుదేరి ఆకాలంలో ఆయనకు తెలిసి నటువంటి ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాల నన్నింటిని జయించాడు. ఇంకా తాను జయించ వలసిన రాజ్యాలు ఏమేమి ఉన్నవో ఎంచి యోచించి దండయాత్రలు సాగించుతూ ఉండేవాడు.

ఈవిధంగా భూలోకం అంతా ఆక్రమించాలనే కాంక్ష మాత్రమేకాదు. వీలైతే ఇతర గ్రహాలకు కూడా వెళ్లి మన బావుటా పాతివేయవలెననే కోరిక కలుగవచ్చు. భూలోకం, భువనలోకం గల్పన తర్వాతి ఇంకా సువర్ణలోకం కూడా గలువవలెననే కోరిక వుట్టవచ్చు. ఈ త్రిలోకాధిపత్యం వచ్చినతర్వాత ఆ పరుగు అంతటితో ఆగదు. “వన్-!-టూ!-!-త్రీ!” అనేవరకు కదలడుగాని, “త్రీ!” అన్నతర్వాత, పరుగు ఇక ఆగదు. అదే మూడోకాలంలో అధికారస్వర అధికారోహం, సువర్ణలోకం తనదైతే, తానే జగద్రక్షుడున్న అంటాడు. కవులందరూ ఆయన చుట్టూచేరి “నావిష్టః పృథివీపతిః” అంటారు. రాజైన తర్వాత విష్ణువుయొక్క అంశ రాజులో రాజమూఉన్నదంటారు. ఇంగ్లండులోకూడా. “Divine Right of Kings” దేవదత్తము రాజాధికారము అనే సిద్ధాంతం అమలులో ఉంది. రాజు అంటే సామ్రాట్టు యాశ్వరుని విజంటు. దేశంలో భగవంతుని ఆరాధన విధానం సక్రమంగా జరుగుచున్నదో లేదో చూడవలసిన బాధ్యతకూడా ప్రభువుగారిదే. భూమికి అధిపతికూడా రాజుగారే రాజు అనేవాడు విద్యుత్ సంభూతుడు. రాజును శిక్షించడానికి ఎవరికీ అధికారంలేదు.

ఇటువంటి బూజుపట్టిన పాత ఊహలతో రాజు అనేవాడు యూరోపవరకు ఇంకా అక్కడక్కడ ఉంటే ఉండవచ్చు. కాని దొంగకూడా మనిషి వంటివాడే అని లోకం గ్రహించిన విధంగానే, దొరకూడా మనిషివంటివాడే అని లోకం గ్రహించింది. అటువంటి ఇంగ్లండు దేశంలోనే ఇంగ్లండుకు రాజైన చార్లెసును ఆంగ్ల ప్రజలే శిరచ్ఛేదించేశారు. ఫ్రాన్సులోని ప్రజలు తిరుగుబాటుచేసి చక్రవర్తికి ముసేవర్తి కూడా యివ్వము అన్నారు. చక్రవర్తి చక్రవర్తి యగుటకు తోడ్పడిన సహకారులను, అధికారులను, సామంతులను, ధీమంతులను పొవ్వా చేయడానికి విప్లవయజ్ఞం చేశారు. అనాటి ఫ్రెంచి జాతరలో ఎన్నితలలు బరికిలో ఆతలలు వరికిన ‘గిల్లొటిన్’ యం

త్రానికి కూడా తెలియదు. దానికొక మీటరుకూడా ఉండినట్లయితే, వేటుకొక జీవం దాటిపోయినదనే. లెక్క (కిరాయి మోటారు నడిచిన మొట్ట మీటరులో తెలిసి నట్లుగా) తెలిసిఉండేది. కాని, అనాటి ప్రజావిప్లవం మీటరులేని ధాటితో, కోటలు, పేటలు, బాటలు, వనవాటలు ధ్వంసం చేశారు. నిర్మూలక కట్టింది. నిష్ఫలను చేటలతో చరిగింది. ఆ నిష్ఫల రవ్వలు ఆనాడు ఫ్రాన్సునుండి ఎగిరివచ్చి ప్రక్కనున్న యంగ్లండుమీద పడి, ఇంగ్లండులోని రాజవంశ ప్రభుత్వానికి కూడా ప్రజలు “నీ నామరూపములకూ విప్లవం మంగళం” అంటారేమో అనే భీతి మాత్రం ప్రజ్యరిల్లింది. కాని, ఇంగ్లండు కొక గండం తట్టింది.

రాజు అనేవాడు త్రిలోకాధిపతి నన్నంత ఉన్నతస్థాయిలోకి వెళ్లితే తానే జగద్రక్షుడున్న అంటాడు. తానే జగత్తర్జనని కూడా అంటాడు. తానే ప్రజాపతినని అంటాడు. తానే బ్రహ్మనంటాడు. నందిని పందిచేయగలననీ పందిని పందిచేయగలననీ, ప్రతిజ్ఞచేసి సువర్ణలోకంలోకూర్చుండినప్పుడు తాను చాలా ఉన్నతస్థానంలో ఉన్నానని గర్విస్తాడు. సువర్లోకమును హిందువులు గౌరవించినా మహమ్మదీయులు గౌరవించరు. ఎమైనప్పటికీ, ప్రభువు గర్వించినప్పుడు ప్రజలు గర్విస్తారు. అప్పుడు ఇంద్రుని సింహాసనం కూడా ఊగులాడుతుంది. ఇండియాకు, బర్మాకు, సింహళానికి ఆధిపత్యం వహించిన ఆంగ్లేయుల త్రిలోకాధిపత్యం తీక తేరా అయింది.

ఎవడైనా త్రిలోకాధిపత్యం నిలుపుకోగలడా? నిలువ తేటగలనని సహాల్ చేసి మీశం నిలువ తేటగలడా? మొదటి ప్రపంచసంగ్రామం సాగించినటువంటి జర్మనులు చక్రవర్తియైన కయజరు మెలియతేటిన మీశం నిలువ తేటలేక నిలువ నీడలేమందా పోయినాడు. రాజ్యము వీడిపోయినాడు.

రాజ్యం అంటే వీరభోజ్యం అన్నాడు. మహావీరులకే అది భుక్తం అవుతుంది అన్నాడు. కాని ఆ సిద్ధాంతం అంతా త్యాజ్యం పూజ్యం అయింది. రాజ్యము అంటే “ప్రజారాజ్యం” అనే ప్రచారం చేడు త్రిలోకసంచారియైన వారదుని నివాసంగా ఉంది. వారదుడు నాటినుంచి నేటివరకు కలహాపియుడే. ఆ నూటలో అసత్యం లేదు. ఎక్కడెక్కడ గర్వం ఎక్కువవుతూ ఉంటుందో అక్కడక్కడ గర్వభంగం చేయడమే వారదుని వంటి మహాయోగికి నిత్యకృత్యం. సత్యభామకు గర్వం ఎక్కువైనదంటే శ్రీకృష్ణ తులాభారం అనే నాటకం ఆడించాడు. దుక్కిలేచి

తెచ్చి తానులోనేనీన కులసిద్ధంతో భాను ఆధరజాలన్నీ భారంలేనిస్త్ర ఆమెకూడా సారంలేనిదైంది. “వీసపు ముక్కునత్తు నరవీసపు మంగళనూత్ర మమ్మివన్ కాసును రాదు” అని శ్రీనాథుడు వర్ణించిన కాంఠ నాటివారి కవకాంగి నగలవత్తుగా సత్య భామ నగల తూకం యావత్తూ తేలిపోయింది. తేలిక అయిపోయింది, భగవంతుడైన శ్రీకృష్ణుని దృష్టిలో.

ఈరోజున అమెరికావారి ఆటంబాంబులన్నీ వారి ఆటోపంబునకు కారణమై, త్రిలోకాధిపత్యం సాధించగలమనే ప్రైత్యం వారిలో ప్రబలమైతే, వారి స్వాతిశయం, సాత్విక తత్వోపదేశాలతో, తిర్క్కు వితర్క్కుములతో, ధర్మచర్చులతో, చందనచారు చర్చులతో ఆ ప్రైత్యం ఆ ఉద్దీపన ఉపశమిస్తుందా?

ఏ మహాయోగియైనా ఏ వీరభోగవసంత రాయడైనా అవతరించాలి. యోగియే నీరుడై రావాలి, వీరుడే యోగియై అవతరించాలి. సిద్ధార్థుడు రాజకుమారుడు. పరాక్రమశాలియై పరసేనల చెటకు ముక్కు అవలె నందాడవలసిన ఘూర్కూ వీరుడు. కాని, అస్త్రసన్యాసం చేశాడు. రాజ్య సన్యాసం చేశాడు. భిక్షువు బయలుదేరాడు. అదికూడా “అపేక్షాకూన్య భైతుంబు.” “కరతల భిక్షం-భూతల వాసం” చేసి జటిక నేలమీద పరుండి ఆ మహారాజకుమారుడు నిర్వాణం పొందినాడు. “ప్రకాంత చిత్తమును, యోగారాధియున్, వృత్తిసంతే సుఖం గల చేని యోగికి ద్రిలోకే ప్రాధనం తేటికిన్!”

దేశం దేవునిధి; రాజ్యం ప్రజలది. ఆహూనిజమే. కాని, ప్రపంచంలో ప్రభుత్వం ప్రకాంతంగా ప్రశస్తంగా సాగాలంటే, బండి నడిపించేది ప్రజలు అయితే చాలదు. ప్రజలూ ఉండాలి పేట్రోలూ ఉండాలి. కేవలం పోటర్ల వానితాలు తయారుచేసి “మీ ప్రతినిధులను మీరే ఎన్నుకోండి! పిలువండి!” అంటే చాలదు. అందుకు తగిన వివేకం ప్రజలలో ఉండాలి. యుక్తవయస్సు వచ్చిన ప్రతివానికి పోటుయిల్లే లాభంలేదు. ఈడువచ్చిన పిల్ల తన జోడు తానే చూసుకుంటుంది అనే పద్ధతిగా, ప్రజలను యధేచ్ఛగా మందలో విడిచిపెట్టడం వల్ల పురుషపుంగవులే ప్రజారాజ్యంలో ప్రత్యక్షమవుతారని భావించినట్లయితే, “ప్రజారాజ్యం గోవిందా!” అనవలసి వస్తుంది. కాని, గోవిందుని వంటి గోపాలకుడు భూపాలకుడైనా ఘరవాలేదు. ఆయన వీరుడు. ఆయన భోగి. ఆయన యోగులకు

(రీ-వ మేజీ చూడండి)

అ యి న వాళ్లు

“ఎందుకూ?...నా కేవలం దని ఎప్పుడో తీయిస్తా మంటున్నాడు?”

భయం కొలిపే గొంతుతో కమల అన్నది. మరదిలి మాట విని సోమేశ్వర్రావు ముఖం చిటింపుకుంటూ బయటికి వెళిపోయాడు.

“మాడమ్మా సరోజా! డాక్టరు చెప్పాడని మీ అన్నయ్య అన్నాడుగాని లేకపోతే ఇన్నాల్లా అనకూడదా?...అయినా ఈవడగారి స్త్రీతి చూస్తున్నప్పుడుగాని? పిల్లా జెల్లా అన్నయ్యలాయె?...ఇంకా అసలు సంగతి ఏంటిటంటే లోకం! దాని కైనా జడగో? ఇదిగో - తిమ్మగారు చచ్చిపోవడమిట్టి మర్నల్ని ఆరోగంతో అలా ఒడితే శారు” అని మీ పెద్దన్నయ్యగారిని ఆడిపోసుకోయా?” అని శారదాంబ కాస్త జరిగి సరోజని చెవులతో నోరుంచి “ఈ జబ్బు మంచిది కొడమ్మా!.....మహా గడ్డయింది! అంటుకుంటే ముట్టుకుంటుంది!” అన్నది. సరోజని తలూపుతూ, మెలిగా “నిజం! వేగిరంగా మేలుకుంటేనే కాని మీరన్నట్లు పిల్లలున్న ఇల్లు! ఎలా నవుతుంది మొండికేసుక్కు మంటే?” అని జవాబిచ్చింది!

తోటికోడలు ఆడపడుచు ఆడుతున్న మాటల్లో కొన్ని కమలకు వినిపించాయి. పెంటనే రెండేళ్ళక్రితం చనిపోయిన పినతల్లి గురుకొచ్చింది.....ఆమె మాడ ఏదో రోగంతో బాధపడ్డది! ఆమె మట్టుపక్కల కెవరూ పెళ్ళివారు కారు! మారుమూల కొట్టు గదిలో సులకమంచమీద పడి ఉండేది! ఆమెకోసం గిన్నె, చెంబూ, తప్పేలా - చివరకు తల దువ్వుకొనే దువ్వనకూడ ప్రత్యేకంగా ఉండేవి! అప్పటప్పూ చూడొచ్చినవాళ్లు, కొట్టుద్వారం దగ్గర్నుంచే పలకరించి వెళిపోతుండేవారు! అరిగంట కోసారి ఫిడెల్లా, బ్రిచింగు పాడియా ఆగది మట్టారా పోస్తుండేవారు! ఆ త్రోవంట వస్తూ పోతున్న పిల్లలమీద పెద్దలు కసురుకుంటుండేవారు! చివరకొమె లిగిన దక్షతలేక, జీర్ణించి జీర్ణించి చచ్చిపోయింది! ఆ రోజుల్లోనే తనకు ‘ఎప్పుడో’ పేరు వున్నది!...తిరుగా తనకు ఒంట్లో సున్నీగానుండేసరికి బావగారి నోటి నుంచి ఆపేరు వున్నది!వినగానే భయంతో కంపించిపోయింది!

“నాకు ఏ ఎప్పుడోలా ఒక్క! నాకు రోజూ జ్వరం వస్తుందా ఏంటి? మీదగ్గరున్న ధర్మామీటరు మంచిదికాదు. కాస్త ఒంటికితగిలేచాలు పాదరసం నూరుడ్డిగ్రీలకు దాటిపోతుంది! అయినా నాకిప్పుడేం ముంచుకొచ్చిందని డాక్టరుకు మాపించారు? డబ్బు గుంజడానికని ఆ అభాజనులు లేని పోని రోగాల పేర్లు వల్లిస్తారు! దాంతో మీరూ కొంపలంటుకుపోయినట్లు గాధరాపడిపోతారు! కాగా నేను పూరిగా మంచం పట్టిపోలేదే? ఏదో చిన్నా చిటికిపనులు చేసుకుపోతున్నానుగా!...ఈ చేదుమందులు సరిగా త్రొక్కబోవటంవల్లా, రుచికోసం అపభ్రష్ట వస్తువులు తినివేస్తుండటంవల్లా ఈ జ్వరమూ, దగ్గు వొదలేదు! అంతేగాని నా కేరోగమూలేదు! నాకే ఎప్పుడోలా ఒక్క!”

కు. జానకిరామ్ పట్నాయక్

అంతా వింటూన్నట్లు కమల పిచ్చి పిచ్చిగా వాగింది. ఆ పరిస్థితిలో ఏం చెప్పినా, ఎలా చెప్పినా వివేకబట్టలేదని అప్పటికంతా పూరుకున్నారు!

మాడుకోడల తిరువాత మాట! కమల మధ్యాహ్నం భోజనం కాతే ముకొని లేచింది! శారదాంబ చిన్నకుమార్తె పెంటనే ఆ ఎంగిలి కంచందగ్గరి మామని ఇతర “అక్కా! పిన్ని కంచంలో వడ్డించీవే!” అన్నది. ఇక దగ్గరనావున్న తల్లివేపు చూసింది! అప్పుడు శారదాంబ “ఎందుకీ కంచాలు మరిలేనట్లు అంత పెద్దదాంబ ఒడ్డించమంటున్నావ్?” అని కి శి తో “అదిగో ఆ బల్లమీద చిన్న కంచంవుంది. అదితేచ్చి దాంట్లో ఒడ్డించు” అని ఆజ్ఞాపించింది. వెళిపోతూన్న కమల చెవులలో ఆ మాటలు పడ్డవి. ఆమె తిరిగివచ్చి “ఏవండీ అక్కయ్యగారూ! నా కంచంలో పిల్ల ఎప్పుడూ తినలేదా ఏంటి? ఇప్పుడు తింటే ఏవయింది?” అని అడిగింది! “అబ్బే! ఏవీకాతేగు. ఇంట్లో చాలివన్న

కంచాలున్నాయిగా!” అని శారదాంబ జవాబిచ్చింది. ఆ జవాబులో గూఢంగా యిమిడివున్న వ్యతిరేకార్థం గ్రహించి మరేమీ మాటాడకుండా కమల వెళిపోయింది!

ఆ మర్నాటి నుంచీ ఆ ఇంట్లో క్రొత్త క్రొత్త యేర్పాట్లు జరుగుతుండటం కమల గ్రహించింది. వంటలయేదేతడవు శారదాంబ పిల్లందరికీ స్వయాన ఒడ్డించి తినిపించివేస్తున్నది. వంట పెంటా శిశిమానుకుంటుంది. పిల్లల్ని స్నానాలు చేయించటం, తలలు దువ్వటం, దుస్తులు తొడిగించటం, టాయిలెట్లు చేయించటం, ఇల్లూ నాకిల్లూ శుభ్ర పర్చటం తలచే ఆడపడుచు నిర్వహించుకుపోతుంది! తన నెండులోనూ చేయకలగజేసుకోవీయకుండా అన్ని ఏర్పాట్లూ చకచకా నడిచిపోతున్నాయ!

మాడు వాలుగు రోజులు కమల ఎలానో ధిరించుకొచ్చింది. కాని తిరువాత తనూ యింతుకోలేకపోయింది! “నాకు తీయ రోగం ముంచుకొచ్చిందనేనా మీ అందరి వుద్దేశాలూ?” అని శారదాంబను నిష్కర్షగా అడిగివేసింది! ఆమె అంత నూటిగా అడుగుతుందని శారదాంబ కలలోకూడ అనుమానించలేదు. అందుకని జవాబివ్వటంలో తడవడిపోయింది! “అబ్బే!...యేక్ష...రోగం... అని ఎవరన్నారు? నీకు విశ్రాంతి చాలా అవసరమని డాక్టరు చెప్పాడట! అందుకనే గాని...లేకపోలే...ఏవయిందని?”

కమల మరి అధికంగా మాట్లాళ్లేదు. ఒకొక్కటి ఆమెకు బోధపడుతునేవుంది. చూస్తూచూస్తూ వాళ్లు “నువ్వు తీయ రోగివి. నీ అంటు మాకు పనికిరాదు. నువ్వు వాతో కలిసి మెలిసి వుంటడానికి వీలేదు-” అంటారా?

మరో వారంనాటి విషయం! శారదాంబ నవ్వుతూ కమల దగ్గరికొచ్చి పెండి కంచం, రెండు కూరగిన్నెలు, ఒక గళాను చూపిస్తూ “మాడమ్మాయ్ మీ బావగారి పని! ఇంట్లో బోలెడన్ని పెండినామాను ఉంటుందిగానీకోసమట ప్రత్యేకంగా పురమాయించి చేయింపించుక తేచ్చారు” అని వాటిని మేవామీదుంచివేసి క్షణమేనా విల్చుకుండా వెళిపోయింది.

కమల ఏమీ అనలేదు. వాటిని అక్కజ్జే

కామదహనము

—చిత్రకారుడు : కార్యంపూడి కృష్ణమూర్తి, పేరాల.

వుంచివేసింది! ఆ నాయుంత్రి మూత్రం వంటింతోనికి వెళ్లి పిల్లలందఱుకూ ఒడ్డించి తినిపించింది కథలు చెప్పి నిద్రపుచ్చింది. ఆమె జబ్బు నీ ప్రవర్తనమాసి తారదాంబ చాలా ఆసహ్యించుకుంది కాని పల్లెత్తు మాటాడలేదు. ఆనాటిరాత్రి మూత్రం భీర్తతో “మీ మరదలి తలబిరుసుతనం రోజుకు రోజూ పెచ్చిపోతున్నది ఎంత దూరంగా వుంచుదామని అనుకుంటే ఆవడి గారంత దగ్గఱ కొచ్చేస్తుంది! మాస్తే యింటిల్లిపాడికి యీ రోగం అంటించే బట్టుంది!” అన్నది.

సోమేష్వర్రావు కాస్త సే పూరుకొని ఇలా అన్నాడు. “ఇలానైతే కష్టంవే! చిన్న పిల్ల చిటికిపిల్లా? ఒంటి మీదికి రవయ్యే బొచ్చాయికదా తెలుసుకోవడా?...సరే! రేపే శాశ్వతాన్న కుత్తరం రాస్తాను వచ్చి తీసుకుపోమని! కావాల్సిన సెలింటా పదింటా మందు మాకుల కని ఏదో యిత పంపించేయొచ్చు!”

“అలస్యం చేసుకుండా రేపే ఒక ఉత్తరం రాసేయండి! ఈపీడ ఎంత వేగిరం ఒదిలించుకుంటే అంత మంచిది.”

కమలంటే యిప్పు డింట్లో వాళ్ళందరకూ భయమైపోయింది! ఆమె గదిదగ్గఱ కెవరూ వెళ్ళరు! పిల్లలన లామెప్పట్టిలోనే పల్లెడు! వేళే కింతియిద్ద ఎవరో తెచ్చి, వేసి, పోతుంటారు. పిచ్చాపాటి మాటాడ్డానికైనా ఆమె కవకాళం యివ్వలేదు. ద్వారం దాటి బయటికొస్తే కనిపించిన వాళ్ళంతా తలోపని పురమాయించుకు పోతుంటారు. ఆదరణ, అభిమానంలేని జీవితం ఆమెకు ఎంతో దుస్సహమైపోయింది.

ఒకనాటి సాయంత్రం ఆమె ఎవరితో చెప్పాచేయకుండా పూల్గొల్పన్న మేనమామ గారింటికి వెళ్ళిపోయింది. వాకిట్లో ఆమెను చూడంతో ఆమె మేనమామ, అతని భార్య కొయ్య బొమ్మల్లా నిల్చుండి పోయారు! పిల్లలంతా అటూ యిటూ జారుకున్నారు. సభ్యత కు భయపడికాబోలు

మేనమామ, రెండు నిమిషాలు పోయాక ముందుకువెళ్లి “ఏవమ్మా ఒకరైతూ ఇట్లా వచ్చేశావో? ఒక రిషా అయినా చేయించుకోలేకపోయావా? రా! ఇలాకూచో!” అని వరండాలోని మంచం చూపించాడు. “ఎన్నాళ్ళనుంచో మీ మావయ్యగారనుకుంటున్నారనిన్ను చూస్తాద్దావని! కాని ఇంట్లో చికాకులు కొలు కదపనియ్యలేదు! పాపం! నీ కేవిధం గానూ సుఖంలేక పోయింది! ఒకే డాదయినా నిండాకాపం చేశావో లేదో ఆ పిల్లాడు మంచాలపాలై చివరకు తన దారి చూసుకున్నాడు! పోనీ యేదోరకంగా తనువు చల్లార్యుకుంటావు అంటే ఈ మాయదారి జబ్బు దాపరించింది! అంతా ఖర్చుఫలం!” అని మొసలి కన్నీరు కార్చింది.

మేనమామ, అతని భార్య అడినమాటలు విని కమల తెల్లబోయింది! వాళ్ళకూ తన జబ్బు సంగతి తెలిసిపోయిందన్నమాట! బహుశా లోకం అటుకుపోయే

★ అయిన వాళ్ళు ★

దొచ్చు ఫలానావాళ్ళ చిన్నకోడలికి తయారోగం పట్టుకుందని!

తిరుగా అయిల్లా లన్నది. "అయినే అమ్మాయి! కళ్ళలో రక్తం పడుతుందటగా? ఇప్పుడేవయినా తగ్గిందా?"

కమలకు కరీరంనిండా ఆకరాసినట్లయిండా మాట విసగానే! ఒక తుణుకునా ఆక్కడ ఉండే బుద్ధిపుట్టిందికాదు. చివాల్ను లేచి వచ్చినతోవను విసవిసా నడిచి పోయింది.

సరాసరి తినగదిలో దూరి కలుపులు వేసుకొని మంచంమీద పడిపోయింది. చనక వనకనే కారదాంబ వచ్చి "ఎక్కడ కల్లావ్ కమలా? ఇలా నీరసంగా వుంటూన్నప్పుడు ఎందుకు తిరుగుతావ్?" అని అడిగింది.

కమల ఒక్క పురుటన లేచి కూచొని "వెళ్ళండి! నాదగ్గరే కవరూరావొద్దు! నేను తయారోగిని! నా నోట్సుంచి గుక్కలు గుక్కలుగా రక్తం పడుతుంది! నాది అంటురోగం! నా వూపిరినుంచినచ్చే పురు

"నాన్నా! నీకో మాట చెప్తాను కాని అమ్మతో అనకుండా వుంటావా?"

"ఏమిటమ్మా; చెప్పు!"

"ఏంటేదు నాన్నా—అమ్మకి పిల్లలపెంపకం బాత్తిగా తెలియదు."

"అదేమిటమ్మా, అల్లాఅంటున్నావు?"

"లేకపోతే ఏమిటి నాన్నా—నిద్రరాకముందే పడుకోమంటుంది. మెరుకువరాకముందే లేమ్మంటుంది!"

* * *

"ఇంతకీ ఆ మస్తాకాగాడి చేతివేళ్లు ఎందుకు కత్తిరించుకుపోయాయంటావ్!"

"ఏముందీ. వాడు చేతిని తీసుకుపోయి గుర్రం నోట్లో పెట్టాడు."

"ఎందుకూ?"

"ఆ గుర్రానికి పళ్లు ఎన్ని వున్నాయో చూద్దామని."

"ఊ! వెట్టితే ఏమైందంటావ్?"

"ఆ! ఏమైందీ—వీడికి వేళ్లు ఎన్ని వున్నాయో చూద్దామని ఆ గుర్రం నోరు తక్కున మూసేసింది."

రచయితలకు మనవి

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు

ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని తిప్పి పంపగోరే వారు బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్టాంపులను, రచనలూ, చిత్రాలూ, ఫోటోలతోనే చేర్చి పంపాలి.

బుక్ పోస్టుకు అణా స్టాంపుకు తక్కువ కాకుండా పంపాలి.

రచనలను కొయితానికి ఒకే పైపున సిరాతో వ్రాసి పంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కొద్ది పైజాలో వుండాలి. సెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు.

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసి పంపాలి. రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు.

ప్రచురణ విషయాన్ని వెంటనే తెలియచెయ్యడం కష్టం.

నిరాకరించబడిన రచనలను తిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా వ్యవధి అవసరం. ఫోటోలు, చిత్రాల విషయంలో యింకా ఎక్కువ వ్యవధి కొనసాగిస్తుంటుంది.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము.

మాకు పంపిన రచనలను, ఫోటోలను, చిత్రాలను గురించి మా కార్యాలయం నుంచి ఎవ్విధమైన సమాచారమూ అందనిచే, వాటి ప్రతులను యితర పత్రికలకు పంపవద్దని ప్రార్థన.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ, సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

గులు మీ అందరిలోనూ ప్రవేశిస్తాయ్! మీకు నారోగంపట్టుకుంటుంది! నలిపోండి" అని పిచ్చిదానిలా కేకలు వేసింది. కారదాంబ మరేదీ అనకుండా మెలిమెలిగా అగుగులు వేసుకుంటూ బయటికొచ్చేసింది!

కొన్నపయాక నో మేక్స్ రావు వెళ్ళాడు. కమల తలగడిలో నుఖం దూర్చుకొని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తుంది! అతను ఒక నిమిషం ఆగి కాంత స్వరంతో యిలా అన్నాడు. "నీ ఓంట్లో బావుండనప్పుడు ఎందుకటూఇటూ తిరుగుతావ్? నీకు ఏక్రాంతి ఉండాలనీ, మనసు వేజారు పెట్టుకోవాలనీ, ఎక్కువ మాటాడరాదనీ, ఎప్పుడూ వుత్సాహంతో వుంటుండాలనీ డాక్టరు చెబుతున్నాడు. అందుకని ప్రత్యేకంగా ఈ యేర్పాట్లు చేయించడంవైంది! చిత్రాకు లేపుండా ఉండేందుకు పిల్లల్ని రానివ్వలేదు! పిల్లలకు నువ్వు కొండంత అర్థం తీసుకొని వేజారు వడిపోతున్నావ్! ఇదేదీ బాగులేదు! నువ్వుకా చిన్న పిల్లవు కావు! నీ కరీరం సంగతి నువ్వు చూసుకోవాలిగాని నీ వెంట ఎంతకని కని పెట్టుకుంటుంటారు? ఆనవున రంగా మనసు పాడుచేసుకుంటే ఏంలాభం? కర్మలో ఎంతవుంటే అంతేగాని ఇలా రవ్వారట్టా చేసుకుంటుంటే ఏం బావుంటుందో ఆలోచించు! ... ఎవరేదన్నా పట్టించుకోకుండా రెండుకోడా లో పిక్

కుర్చీలూ కూనిరాగం

“కుర్చీలు విరిగిపోతే
కూర్చోడం మాననట్లు కొత్తరచనలనీ
కూర్చేడి శక్తి నశిస్తే
చేర్చడ నొకయింత చిత్త సిరిసిరి మువ్వాయి!”

అని మును పెళుతో శ్రీశ్రీ
భవనించగానీ, హుషారు వార్తలు వైతో
పనికట్టుకు పదిపేజీ
ల నింపిన శివ! శివ! పరితలను చంపడమే.

నా కుర్చీ విరిగినచో
ఏ కుర్చీయైన చాలు, ఎంచేతుంటే,
నాకంతం విడు నేకు
రీ కనపడినా కలం కుడిగా ఉంటే.

ఈ వారం తలభారం!
ఏవేవో రాయబోయి ఏదో రాస్తే
భావాలు తీర్థమై పో
గా వర్షు ప్రసాదమాను కనుక నమస్తే!

పట్టావూ అంటే పెద్దదాకర్లు గారికి చూపించి ఉన్న కాస్త అనుమానం తీర్చుకోవడం మాకుంది!”

బావగారిమాట చెప్పి పడగానే ఆమె లేచి, బీరువామూలకుపోయి అంతా విన్నది. ఏమీ బదులాడకుండా తలదించేసుకుంది!

రాత్రంతా ఆమెకు నిద్ర పట్టలేదు. సగంరాత్రయేసరికి లేచి కూచుంది. నుదురూ, శరీరమూ వేడిగా వున్నట్లు భువింపించింది. గొంతులో ఏదో వుండే చుట్టుకున్నట్లుంటే గట్టిగా దగ్గింది! కళ్ళం బయటికివచ్చింది! దీపం వెలుగులో చూసింది! అందులో ఆమె తేమీ కనిపించలేదు! కాస్త ఎఱుగలేదు! మనసుకు కాస్త వూరలు కలిగింది! చేతులు కడుక్కొని దీపం అర్పి ప్రక్కమీద వాలిపోయింది!

మర్నాటి వుదయం కారదాంబ ఒక వుత్తరం ఆమె కందిస్తూ “నువ్వైతే నో నువ్వైతే పరాయివాళ్ళుగా చూస్తున్నావు! మీ వాన్నగారేం రాకాకో చూడు!” అని వెలి పోయింది.

వుత్తరం సోమేశ్వరావు పేర వ్రాసి ఉంది.

“ఉధయకుళలోపరి! మీరు రాసి న ఉత్తరం అందింది. కమల సిరికి విచారి ఘ్నమై! దాన్నిక్కడకు తీసుకురావటాని కేమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని ఇది ఉత్త పల్లెటూరు! మందూ మాకూ యిచ్చేవాళ్ళు

లేరు! అంతా నాటువైద్యం! ఇది మీకు తెలియందికాదు. కనుక దాన్నిక్కడంచే తగిన యేర్పాట్లు చేయకాక! ఇంటివెళ్ళి కన్నా ఆస్పత్రిలో చేర్పించబడుతుంటే విధాలా మంచిది. ఇలా రాకాపని వేరే విధంగా తలంచరని అనుకుంటున్నాను. వీలయినంత త్వరలో మందు ఖర్చులకు విమయినా పంపిస్తున్నాను.

వెంకటేశ్వర్లు.”

అది చదివి కమల కుప్పపెట్టున కూలిపో యింది. కన్నులంజే యిలాంటి వుద్దేశం కనబర్చినప్పుడు మిగిలినవాళ్ళలా ప్రవర్తి స్తారా? నిజవాడుకోవాల్సాస్తే కన్న వారికన్నా ఈ అత్తవారే లక్ష రెట్లు నయం!

మర్నాడు సోమేశ్వరావు మోటారు తెప్పించి వాకిట్లో ఉంచినాడు. కమల పల్లెత్తు మాటాడకుండా వెళ్ళి అందులో కూచుంది. పెద్దానుపల్లిలో మెడికల్ కాలేజీని టి. బి. స్వేచ్ఛలి, లేడీ డాక్టరు ఆమెను పరీక్షించారు! ఎక్కడి తీసి ఇంటికి పంపించి వేశారు.

మాడోనాటికి ఫోటో లా చూచాయి! సోమేశ్వరావు కారదాంబలు ఆత్మతతో వాటిని చూశారు! కమలకూడ అక్కడే వుంది! రెండు నిమిషాలు పరీక్షించాక సోమేశ్వరావు వాటిని కమల కందించి తల దించివేశాడు!

“ఫోటోల దిగువ వివిటి రాసివుంది!” కారదాంబ ప్రశ్నించింది.

“సథింగ్ స్పెషల్ ఫౌండ్రీ” అని అతను మెల్లగా అన్నాడు.

“అంటే?” తిరుగా కారదాంబ అడి గింది!

“జబ్బులో విశేష గుణంలేదు. మామూలు దగ్గు - జ్వరమాన్సు.” అని అతడు బయ టికి వెలిపోయాడు!

‘లోకం పోకడ ఇలాగే వుంటుంది కామాను! అనుకోని కమల కొంతవరక కంగా నిట్టూర్చింది.

సవరణ

గతవారం సంచిక 10-వ పేజీలో ప్రచురించబడిన ‘తోడు దొంగలు’ అను ఫోటోను పంపినవారు వి. తంది గారు కాదనీ, న్యూఢిల్లీనుంచి శ్రీ టి. జగన్నాథాచార్యగారు పంపారనీ గుర్తించ ప్రార్థన. —సం.

విజయవాడలో ఊహాసౌధాలు

క్రిందటి వారం ఆంధ్రపత్రిక-సంచిక వారపత్రికలో మా గుంటూరు సోదరుడి వ్యాసం చదివిన తరువాత గుంటూరు, బెజవాడ “దొందూ దొండే” ననిపించింది. ఎందుకంటే - కచ్చితంగా మా పూరి అన్వయము ఏ వివిధంగా సంచరిస్తున్నానో, సరిగ్గా అదే ఘట్టంలో, ఆపూరి తన్మయ్యలూ నడుచుకొంటున్నట్లు ఆ వ్యాసం ఋజువుపరుస్తున్నది. ఈ “పెళ్లికొని అన్వయ్య” పద్ధతులు ఎలావున్నాయో కొంచెం పాఠకులకు తెలిస్తే మేలని యిది రాస్తున్నాను.

తన్మయ్య పైకొర్రు వరించిందని తెలియగానే ఈ ఊరి పిడగందరూ ఎంత హడావిడి పడుతున్నారో చూస్తే పైకొర్రు పెట్టబోయేది గుంటూరులోనా, లేక బెజవాడలోనా అని ఎవరికైనా సందేహం కలుగకమానదు. ప్రతిష్ఠితుల గుంటూరులో తాముక అభిసు తెరుస్తూ మనీ, అక్కడికి తమరూ రావాలనీ, రాకపోతే కనీసం ఇక్కడి పనన్నా మాస్తూ కొప్తజూనియర్స్ కు పేట్టుకొని ఉండమనీ గుమాస్తాలను అడుగుతున్నారు. ముసలివాళ్లు ఇక్కడే ఉండిపోతామంటే, కుర్రకారు “గుంటూరుచలో, చలో గుంటూరుంటున్నారు. రెండూళ్ళ మధ్యా తిరిగేందుకు వీలుగా ప్రతివారూ కొద్దిలో కారు ఏదైనా కొందామా అని ఆలోచిస్తున్నారు. ■ కారులో ఎక్కి “రెక్కలేటరు” బ్రిడ్జిమారుగా—“ధేమ్మ” నదిని దాటిపట్టు—క్రిష్ణను దాటిపోతున్నట్లు తమని తాము పగటికలలో చూచుకొని పక్కన నవ్వుకొంటున్నారు.

రెక్కలేటరు బ్రిడ్జికి శంకుస్థాపన జరిగింది; తరువాత పని జరిగినా జరక్కపోయినా క్రిష్ణలో రాత్రిళ్ళు నాల్గుదీపాలు వెలుగుతున్నాయి. ఆదిపకాంతులను చూసి సంతోషపడి ప్రతివారూ పని త్వరగా కొనిమ్మని ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పెట్టుకొంటున్నట్లు అసధికార వర్గాల వ్యవారా అతి విశ్వసనీయంగా తెలుస్తోంది.

బ్రిడ్జి పని పూర్తై రాకపోకలు యధేచ్ఛగా కొనసాగే దశ వస్తే అప్పుడొక ‘బ్రయాంగ్యులర్ సిటీ ఫార్మ్’ అవుతుందని, క్రొత్తగా కట్టిన టి. వి. ఆర్. పార్కులో స్వగమభిమానలైన మాథమేటిషియన్స్ అనుకొంటున్నారు. ఈ

త్రిభుజానికి గుంటూరు, బెజవాడ, తెనాలి గ్రామాలు మూడూ మూగు అగ్రాలనీ, అందులో శీర్షము గుంటూరు, బెజవాడ, తేలటంలేదనీ, —విడి తేలినా తేలకపోయినా తెనాలి మాత్రం శీర్షం కాలేదనీ—పై వర్గాలవారు ఘంటాపథంగా ఋజువు చేసి చెప్పుతున్నారు. తాడేపల్లి ప్రాంతంలో అప్పుడే చాలమంది స్థలాలు కొంటున్నట్లు ద్రువపడింది.

అసలే చుక్కల్ని తాకుతున్న ఇళ్ళ ఆద్యైయంకా ఆకాశాన్ని అంటుకొంటున్నాయి. పాత పూర్తిల్లలో ఒక్క గదికి ఇరవై రూపాయలకు తక్కువ అద్దె వుండడంలేదు. త్వర త్వరగా కాఫీ హోటల్స్ క్రొత్తవి తెరవటం జరుగుతోంది. అందులోనూ మరీ బొత్తిగా ప్రాథమిక కాఫీహోటల్స్ కాక, పెద్దపెద్ద వాటిల్లో చాలవాటికి శంకుస్థాపనలుగూడా జరిగాయి కొత్త హోటళ్ళకోసం, క్రొంగొత్త స్టేడర్ కోసం సరికొత్త నైన్ బోర్డులు కొవాల్సి వచ్చినవాళ్లు, పెయింట్ బర్ల దగ్గర క్యూలో నిల్చుంటున్నట్లు తెలుస్తోంది. మాడల్లో ఆనాదిమంచి పాలలో నీరుకలపటం మానేసి, నీళ్ళలో మాత్రమే పాలుకలిపి అమ్ముతున్నారనీ సగర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాను. ఇంక చాలమంది బెజవాడకు పట్టబోయే భోగాన్ని గూర్చి పరిపరివిధాల పూహించుకుంటూ ఆరుబయట పక్కలపై పడుకొని ఆకాశంచంక చూస్తూ తారాబలం, చంద్రబలం గుణిస్తున్నారు.

‘లయోంగ్’ కాలేజీ ఇంకొక్కడా పెట్టకుండా బెజవాడలోనే పెట్టటం మూలంగా రోమన్ కాథలిక్కుల దృష్టిలో బెజవాడ, ‘మద్రాసు తర్వాత మద్రాసు వంటిది, భాగ్యనగర్ తరువాత భాగ్యనగర్ వంటిది’ ఐవున్నట్లు ఋజువైంది. నిర్మాణదశలో నున్న ఈ కాలేజీ భవనాన్ని, ఆ మేర విప్రుమీద రాయించుకొని ఊళ్ళో తిరుగుతున్న జీవనీ చూసి, “బెజవాడ అద్భుతాన్ని ఎవరు చెబువగలరోయ్” అనుకొంటున్నారు; యాపూరి వాళ్లుఅంతా.

ప్రపంచంలో పాడుగులో మూడో స్థానం సంపాదించిన యాపూరి ప్లాట్ ఫారంపై తిరుగుతున్న రైళ్ళ హంగామా చూచి కొందికిపలు పరదేశీయులు మార్పుబోతున్నారని స్టేషన్ లో తిరిగే వికారి తెలుపుతున్నాడు.

సమావేశాలు జరగని ఆంధ్రరాష్ట్ర కొంగ్రెసు భవనం, సందంభాలు చెలరేగే వికారింధ్ర కార్యాలయం చూసి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి అసధికార రాజధాని ఇదే అని రాజకీయ నాయకులు రొమ్ములు చిరుచుకొంటున్నారు.

రాజకీయాల వేడితాకిడి బెజవాడలో—అందునా ముఖ్యంగా ఈ మున్సిపాలిటీ వ్యవహారాలలో—బాగా కనిపిస్తోంది ఈ మున్సిపాలిటీ వ్యవహారాల్లో ‘కర్నూలు’ ప్రభుత్వ బోక్సీలం ఉన్నట్లు భావించబడటం చేత కర్నూలు తర్వాత రాజకీయాల వేడిలోను, అసలు వేడిలోను బెజవాడకే గండపెండేరం అని, ఆ విధంగాను బెజవాడే అసధికార రాజధాని అని తర్కం తెలిసిన పండితులంటున్నారు. ప్రభుత్వం గుర్తించినా గుర్తించకపోయినా, తాము విజయవాడను అసధికార రాజధానిగా గుర్తించేస్తామని వీరంటున్నారు.

బెజవాడ ముఖాన ఒక విప్లవ రంగారు బంగారు రంగ రంగుల శుభకళ కనిపిస్తున్నట్లు పలువురు పేర్కొంటున్నారు.

ఇరవైవిదుకు పైగా సినిమా డిస్ట్రిబ్యూషన్ సంస్థలు కలిగి, ప్రతి తెలుగు సినిమా డౌబ్ డౌర్ మాటించులోనూ పాలు పంచుకొంటూ, తదకొందుకు పైగా హాల్సుతో విరాజిల్లుతూ, నటశ్రేణుల నివాసభూమియై ప్రతి తెలుగు, హిందీ, తమిళ, ఇంగ్లీషు తదితర భాషాచిత్రాలకైనా ‘ఏ’ క్లాస్ సెంటర్లై, కోట్లలాగా సినీరంగంలో అవిచ్చిన్నంగా రాజ్యమేలుతూ, అసమానంగా క్లిరిని సంపాదించిన మకుటంలేని రాజధానిగా విజయవాడ చలామణి అవుతోంది.

రాజకీయాలు ఏదారిపట్టినా యీ మహా పట్టణానికిగల ఈ ఔన్నత్యాన్ని ఎవరూ పోగొట్టలేదు.

—చక్రధారి ★

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్రీ స్ట్రీట్

ఒక్కొక్క భాగం

వెల రూ. 38-0
వాసుఖర్వులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు.

★ పరాజితవ్యక్తి ఎవరు? ★

గత వారం ప్రచురించబడిన 'పరాజిత వ్యక్తి' వాటికలో తెరముందు భాగంలో ఎంతో ఉండో తెరవక భాగంలో అంత ఉంది. వాటికను కాస్త పరిశీలనగా చూసినట్లుంటే పరాజితవ్యక్తి ఎవరన్న సందేహం ముందు కలుగుతుంది. ఫాక్టరీ నిర్వహణలో తాను అవలంబించుతున్న విధానాన్ని విడిచిపెట్టి, ఫాక్టరీని యూనియన్ నిర్వహణకు వదిలేసి చివరకు యూనియన్ మోటింగులో "నేను ఓటమి అంగీకరించాను. మీరు గెలిచారు" అని చెప్పి వస్తూంటే సాంబయ్య ఎంతవరకు పరాజిత వ్యక్తి అనిపించుకుంటాడన్న సందేహానికి అవకాశం ఉంది ఎందుకంటే ఈ సాంబయ్య ఈమాట అనకముందు అనేక విషయాలు రూఢిచేసుకున్నాడు: యూనియన్ నిర్వహణకింద సమ్మెలుండవని ఇంజనీరు భాస్కరావు చెప్పాడు; తన కొడుకే మేనేజరు; తన నిర్వహణ కింద కన్న బాలెన్స్ షీట్ అనుకులంగా ఉంది; ప్రతి నెలా లాభాలు వస్తాయని భాస్కరావు హామీ ఇస్తున్నాడు; లాభాలకోసం పనివాళ్లు త్యాగాలు చేస్తారనికూడా అతను భరవసా ఇస్తున్నాడు! బాలెన్స్ షీట్ చూడకమునుపు సాంబయ్య అనే మాటలను బట్టి మనకు ఒకటి స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉంది: ఏనాడు యూనియన్ నిర్వహణ తనకు అనుకులంగా లేకపోతే ఆనాడు ఫాక్టరీని తను లాగేసుకుంటాడు! ఇదంతా చూస్తూ సాంబయ్యను పరాజిత వ్యక్తి అనుకోవటం సాధ్యంకాదు ఎందుకైనా మంచి దని సాంబయ్య ఆఖరులో పనివాళ్ల ఎదట భాస్కరావు తన అల్లుడు కాబోతున్నాడని ప్రకటించేస్తాడు ఆ క్షణంలో అది పనివాళ్లకి ఆనందకరంగా తోచవచ్చుగాని, రేపు పనివాళ్లకూ యజమాని సాంబయ్యకూ మధ్య వ్యవహారాలు జెడిసే అల్లుడైన భాస్కరావు మామగారికి పూర్తి విరోధి కాలేడు ఈ విధంగా సాంబయ్య తన భావిపరాజయానికి గల కారణాన్ని ఒకదాన్ని బలపీనపరిచేస్తున్నాడు.

సాంబయ్య కొడుకు వినాయకరావు సాంబయ్యకు విరుద్ధంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తాడుగాని ఆ ఇద్దరిలోనూ వస్తుతహా విమత వ్యత్యాసం లేదు. మరొకరనికే చెందినవాడు కావటంచేత, తన తండ్రి పనివాళ్లను వంచించటానికి ఉపయోగించే

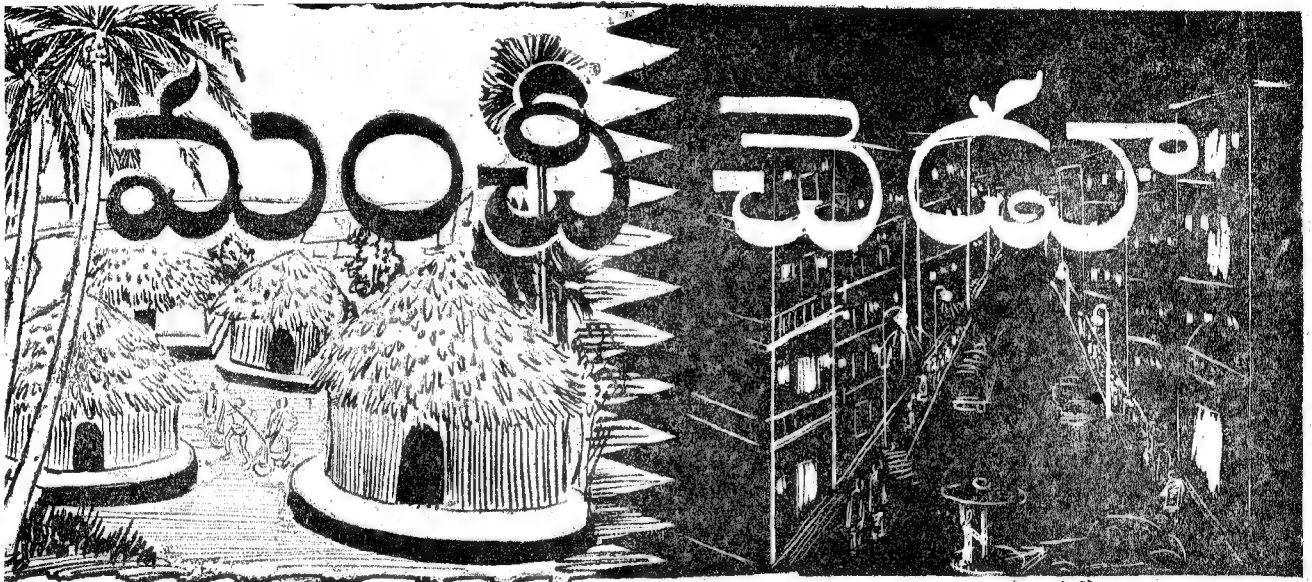
నూత్రాలు ఈ కాలానికి పనికిరావని తెలుసుకుంటాడు చివరలో సాంబయ్య తెలుసుకున్న విషయాన్ని వినాయకరావు మొదటి నుంచీ తెలుసుకుంటాడు తన తండ్రియట్లా ఉండే కొద్దులూ, శర్మలూ, రావులూ, స్వాములూ మొదలైనవారిలో అతనికి నమ్మకంలేదు. కాని భాస్కరావులాగా అతను పనివాళ్ల అభివృద్ధికి క్రొంగర్యం అయిపోయిన వ్యక్తి కాదు; వాళ్ల అభిమానం గ్యారా తాను లాభం పొందవచ్చు ననుకునే వ్యక్తి అన్ని విషయాలలోనూ అతను భాస్కర్లాగే ఆలోచించేవాడే కనిపిస్తాడు, కాని చెల్లెలితో మాట్లాడేటప్పుడు ఒకక్షణంపాటు, తన చెల్లెలి అడ్డం పెట్టుకుని భాస్కరావు నాటకం ఆడుతున్నాడని సందేహంకలిగి అతను చిగుసుకుపోతాడు. భాస్కరావు, వినాయకరావు కార్మికుల పట్ల ఒకేబుద్ధిగలవాళ్లయితే అతినిట్లా చిగుసుకుపోవడంలేదు. ఫాక్టరీ యూనియన్ నిర్వహణ కిందికి వచ్చే సమయానికి వినాయకరావు తనను తాను మేనేజరుగా ప్రతిపాదించుకోవటం కేవలం యుక్తితో కూడుకున్న పని భాస్కరావు, వినాయకరావు ముందుగా, మాట్లాడుకున్నప్పుటికి వినాయకరావు ఈ నూతన చేసేదాకా భాస్కరావుకు తెలియదేది స్పష్టం. తన తండ్రికి విజయం సంపాదించిపెట్టి, అది తను విజయమని పనివాళ్ళూ, వాళ్ళ నాయకుడైన భాస్కరావు అనుకుంటూ, ఉభయపక్షాలు ఒకరి నొకరు అభిసందించుకుంటున్న క్షణంలో వినాయకరావు చాలా తెలివిగా నెనకే ఉండిపోతాడు.

వినాయకరావుకన్న కూడా లోతైన పాత్ర అన్న పూర్తి ఈ నాటకంలో ఆమె నిర్వహించే పాత్ర ఎక్కువభాగం దాని పెల్లబడింది. కాని జాగ్రత్తగా చూసినట్లయితే ఆమె మాటలలోనూ ప్రవర్తనలోనూ అనుమానాలకు తావిచ్చే అంశాలు చాలా ఉన్నాయి. భాస్కరావు తన తండ్రితో ఘర్షణపడిన కొద్ది క్షణాలకే ఈ అన్నపూర్ణవచ్చి తన అన్నతో తాను క్లిష్టస్థితిలో ఉన్నట్లు చెబుతుంది. అన్నపూర్ణను బాగా ఎరిగివున్న వినాయకరావు ఆమెను మొదట్లో "సీరియస్"గా తీసుకోడు. అటు వంటివాడిచేత "ఇది సీరియస్సే" అని పించి, అన్నపూర్ణ ఆ తరవాత మెల్లిగా ఫాక్టరీ విషయాలను గురించి అన్నచేత మాట్లాడిస్తుంది. సమ్మె విషయం అనుకు

తుంది. అన్నపూర్ణ తెలుసుకోవలసిన సంగతులు తెలుసుకున్నాక, "నా విషయం వాని తేనీ సమ్మె విషయం చెబుతా చేమి" అని ఎదురు ఆడిస్తుంది. గెండ్ల రంగంలో ఈ పాత్ర ప్రవర్తన కూడా అనుమానాస్పదమనే భావించవచ్చు. భాస్కరావుతో తన కున్నదని ఈమె చెప్పకునే సన్నిహిత సంబంధం ఎక్కడా గుఱువుకాదు ఆమెనో కనిసికట్టుగా తిరిగిన వాళ్లలో భాస్కరావు వన్నట్లు వినాయకరావుకు నిమిత్తమూ నెలీగు అగీకృత భాస్కరావు తను ఇంటి వాయిల బాడిగా కనిపించటం లేదని సాంబయ్యభాగం అంటుంది. తనకు ప్రమాదం కలిగిందని అన్నపూర్ణ అనిన నెలీగులకు కూడా ఎవరూ ఆ "ప్రమాదం" గురించి మాట్లాడుకోకుండా అన్నపూర్ణ కూడా భాస్కరావుకూ మధ్య గిరాకేతనుకోవటానికి లేకుండా యూనియన్ ఏర్పరచటంకల్లా తనకు వసం కలిగిందని భాస్కరావు అంటాడు. భాస్కరావు అన్నపూర్ణను పెండ్లాలనే ఉత్తేజంతో ఉంకి పాకరి కొనవలకులంగా అన్నపూర్ణ భాస్కరావుని పెండ్లపని ప్రైవేట్ గెరించిస్తూ అను నీనూట అనవచ్చు భాస్కరావుతో చెప్పేదంతా చెప్పిచూశావని అన్నపూర్ణ వినాయకరావుతో అంటుంది; ఇంతకన్న ఆమె చెప్పిచూసేగి ఉండే అవకాశం లేదు. నియమనా అన్నపూర్ణ భాస్కరావును పెండ్లటానికి రేళ్ళయించుకునే వినాయకరావు దగ్గరికి వచ్చింది అతను పేర్లుకున్న నియమాలకు నిష్ఠుం రాకుండా తన కోరిక నెరవేర్చుకోగలిగిన అన్నపూర్ణ పరాజిత వ్యక్తి అనలేకాదు.

పోతే, మిగిలిన పాత్ర భాస్కరావే అసలు పరాజిత వ్యక్తి. అతను నిష్కల్ప ఘను, నియమాల కలవాడు, కపటం లేనివాడు. తనను ప్రమాదపరిస్థితిలో ఉంచి సమ్మెకోసం తనను త్యాగం చేస్తున్నాడుగా భాస్కరావును అన్నపూర్ణ చిత్రీస్తుందిగాని అంత వంచనకు పాల్పడేటక్షణం అతనిలో ఎక్కడా కనబడదు. తన సిద్ధాంతాలను కాదనకుండా ఎవ రేవ్రాహం పన్నినా అతను కులభంగా చిక్కుకుంటాడు. ఈ భాస్కరావు అన్నపూర్ణ ఉహించినదానికన్నకూడా అమా

(రీ-వ పేజీ చూడండి)

సిరియల్

“చారద”

9

మొగలజపురం కోడ్డువంపు తిరిగే మూల కొండలను ఆసుకొని పెద్దపెద్ద బండలున్నాయి వాటిమధ్య అక్కడక్కడా మొలిచిన పచ్చిక రంగురంగుల రత్న కంబళం పరచి పల్లు వుంటుంది. వీటిమధ్య కూర్చుని భాస్కరావు, పాండురంగ చాలా పొద్దుపొయ్యేవరకూ మాట్లాడుతూ వుండడం కద్దు. ■ వేళ మూడుకు పశ్చిమాన ప్రంకముందే వాళ్లు అక్కడివచ్చి కూర్చున్నారు. చుట్టూ నిర్మలమైన నిరామయ ప్రకృతి దూరంగా హోయమని పనిపించే పట్టువాసపు రోడ్; మరొకవంక చల్లని గాలి రోడ్డు వంపులో విరంతిరాయంగా వస్తూపోతూన్న కాస్తూ, బండ్లూ, మనుషులూ

వాళ్ళిద్దరేగాక చాలామంది దూరదూరంగా కూర్చుని వున్నారని కొండరాళ్లమీద. ఎక్కణ్ణిచో మరువంవాసన గుమాయిస్తోంది. పాండురంగ నిగరెట్టు వెలిగించి పొగ వోయ్యారంగా ఆకాళంకెసి వొడుల్తూ “ఏమాయ్, మల్లీ మదరాసు ఎప్పుడు వెళ్తావు? పెళ్ళయి నెలయినా ఇంకా నీకు బైటికి రావడానికి తీర సేలేదన్నమాట” అన్నాడు ఎగతాళిగా.

భాస్కరావు “నే నిప్పు మదరాసు తిరిగి వెళ్తానని తోచదు. మా నాన్నకి చాలా గుస్టిగావుంది. ఆయన్ని అట్లా వొదిలేసి పోవడం భావ్యమా చెప్ప!” పిన్ని పాపం చాలా దిగులు పడి పోయిందోయ్. ఆవిడ వచ్చిన రోజుకీ ఈరోజుకీ ఎంత చిక్కిపోయిందనీ! మా త్రయ్యే లేకపోతే మా యిల్లు ఈమాత్రం సంతోషంగానైనా ఉంటుందన్న నమ్మకం నాకు లేదు” అన్నాడు బాధగా.

పాండు ఆశ్చర్యంతో “మీ నాన్నకేం గుస్టి? కొత్త పెళ్ళి కొడుకు గదా, ఎంతో కులాసాగా వుంటేవల్సిందే!” అన్నాడు.

పాండురంగకేసి భాస్కరావు అదో మాదిరిగా చూశాడు. “నాన్న తనలో తాను ఎందుకోగాని దిగులు పెట్టుకున్నాడని తోస్తుందోయ్. ఏమిటో ఆ దిగులు బయటికి చెప్పడు. డాక్టర్ మో దిగులూ చింత పనికిరాదంటాడు” అన్నాడు.

“ఆ! ఈ ముసలాళ్ళకి ఏవో దిగుల్లు. మనం వాటిని నివారించలేము.”

“నిజమే. కాని ఏమిటా దిగులు? ఎందు కసలు నన్నడిగితే ఆయనకన్న సంతోషంగా వుండగలవాణ్ణి ఎవరూ లేరు. పెళ్ళి తర్వాతే ఆయన ఇట్లా మారాడనిపిస్తోంది నాకైతే. పోనీ—పిన్ని కైనా చెబుతాడేమో అంటే—అది అర్థంగాను అవిడగూడా మాట్లాడదాయ్”

“అవివకు కాస్త కులాసా కలిగించటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించరు మీరు?”

“ఎవరు? ఎట్లా?”

“ఏమో నాకెట్లా తెలుసుందిరా? ఆమెను నీనిమాలకి వాటికి తీసుకెళ్లవచ్చు ప్రతికలుకొనిచ్చి చిదమమవచ్చు మనిషి మనస్సుకి కాంతి నివ్వటానికి లక్షమార్గాలు—డబ్బుండాని గానీ!”

“నిజమే—నాకు తోచ సేలేదు నాన్నమగూడా తీసుకెళ్లవచ్చు గదు! ఆయితే రెండు ఏడైనా మంచి సేనిమా క్లబ్—సువుస్ గాదా రా.”

“తెప్పకండాను”

ఆ సమయకొంతి కొండరాళ్లమీద రక్తారణ రేఖలు వ్యాపింప చేస్తోంది సూర్యకాంతి క్రమంగా ముసురుకొంటున్న చీకట్లలో లీనమైపోతోంది పెద్దమనుషులు, బొంగలు, వ్యభిచారులు విజయ వాడ సుగరపు చీకటి కోణాలలోకి జాగ్రత్తగా నిష్క్రమించేవేళ అది. భాస్కరావు “రావోయ్ వెళ్దాం” అంటూ, పాండు రంగతో ఇంటిముఖం పట్టాడు.

అతను ఇంటికి వచ్చేసరికి ఇల్లంతా యథాప్రకారం నిక్కబ్బంగావుంది. మేనల్ల వంటచేసి దీపదగ్గర కూర్చుని, పద్మ విదా చదువుతుంటే వింటోంది హాల్లో మంచంమీద పడుకుని భద్రయ్య గాదు సగం నిద్రలోనో అలోచనలోనో మునిగివున్నాడు భాస్కరావు నాన్నదగ్గరకొచ్చి “డాక్టర్ వచ్చి మానీ వెళ్లిదా నాన్నా!” అని అడిగాడు ఆయన ఏమీ మాట్లాడలేదు. “ఆయన్నిప్పుడు నిద్రలేపటం ఎంకున్నట్టు భాస్కరావు మేనల్లా పిన్నీ కూర్చున్నచోటిపోయి గొడవగిరి పెద్దపంటమీద కూర్చున్నాడు

హాల్లో దీపం వెలుగు వాకిలిగుండా అక్కడికి ప్రకాశవంతంగా ప్రసరిస్తోంది. అది వంటంటికి హాటు మధ్యవున్న భోజన లగది. అక్కడి దీపం ఏమంత వెలుగు నిచ్చేదిగాదు తిలుపునా

పద్మకి చదువు మీదికి మనసు పోవటం లేదు... ఓరకంట భాస్కరావు వేపు చూస్తోందామె...
“పిన్నీ సినిమా కెళ్లాం వస్తారా?” అన్నాడు భాస్కరావు, అక్కడి వాతావరణం భరించలేక.

దగిర కూర్చుని చదువుతున్నదల్లా పద్మ భాస్కరావును చూసి లేత బోయింది

“కూర్చో పిన్నీ ఫరవాలేదులే” అన్నాడు భాస్కరావు.
మేనత్తమాడా, “కూర్చోకూర్చో, వాణ్ణి పరాయి వాడా!” అంది.

భాస్కరావు కొద్దిగా ప్రస్తకం వేపు వంగి పేజీలోని పంక్తుల వెంట ఎడమవించి కుడివేపు తిరుగుతూ వింతకోభిలో మెరుక్కున్న పద్మ కళ్ళకేసి చూస్తున్నాడు. ఆమె కళ్ళకింద, నల్లని వలయా లేర్పడ్డాయి. జాటు వుంగిరాలు తిరిగి తెల్లని నుదురుమీద అడుగుంటున్నది. ఆమె కట్టిన చీర బిగువుగా శరీరానికి బాగా అతుక్కుపోయి ప్రతి ఆవయవపు వొంపు చక్కగా తెలిపిడి చేస్తోంది. దీపపు కాంతిలో వెలుగునీడలు అక్కడక్కడా పడుతూ, కష్టసుఖాల ద్వైధభావాన్ని స్ఫురణకు తెస్తున్నాయి.

పద్మకి చదువుమీదికి మనసు పోవటం లేదు. కాశీమజిలీలలో రాకుమారులు రాక్షసులు ఆమె మనసులో ఒకపక్క మెదులు తున్నారు. పెదాలు కదులుతున్నాయి. శబ్దాలు పైకి విస్తున్నాయి. మనసు మాత్రం పరాయత్రంగా వుంది. ఓరకంట భాస్కరావు వేపు చూస్తోందామె. నల్లని కనుపాపల్లో లెట్టు ప్రతిఫలిస్తున్నాయి. ఫోటోగ్రాఫీలో తీసుకోవడం మల్లే, ఆ కనుపాపల్లో ఒక

తూణం పుస్తకం, మేనత్త, మరొకతూణంలో భాస్కరావు ప్రతి బింబిస్తున్నారు.

“పిన్నీ సినిమా కెళ్లాం వస్తారా?” అన్నాడు భాస్కరావు అక్కడి వాతావరణం భరించలేక.

పద్మ మాట్లాడకుండా చూసింది అతినివంక. ఆమె తలలో మల్లెపూలు నవ్వుతున్నాయి; మేనత్త, “తీసుకళ్ళే వాళ్ళుండారీ గాని రాకపోవటమేమిటి నాయన! వేసుకురా చూడాలనుకుంటున్నా ‘స్వర్గసీమ’ సినిమా బాగుంటుందిట, పిన్నీ చెప్పింది” అంది నవ్వుతూ.

“వెళ్లాం ఆత్మమ్యూ!” అన్నాడు భాస్కరావు.

పిన్ని మాత్రం మాట్లాడలేదు. కనీసం ఆమె మొహంలో నైనా ఆమోద నాచన అవుపిస్తోందేమోనని ఆశగా చూశాడు ఆ యువకుడు. ఏ మార్పులేదు ఆమె వదనంలో. “ఏం పిన్నీ!” అన్నాడు.

ఆమె ముఖంలో కొండెం మార్పువచ్చింది; పెదాలు కదిలాయి. “ఆ పినిమా ఇవ్వాలి తో ఆఖరుట. రెండో ఆటకీ వెళ్లాం.” అన్నది ఆమె మేనత్తవేపు చూసి. “అట్లాగే లే” అంది మేనత్త. భాస్కరావుకి రెండో ఆటకీ వెళ్ళడం ఆశ్చర్యమైనదిగా ఉండలేదు. వాన్న రాకటానికి వీలేదుగాదా! ఈ ఇద్దరు ఆడవాళ్ళనీ తీసుకుని తాను మొగలరాజపురం నుంచి దుర్గాకళామందిరం దాకా వెళ్ళి తిరిగి

మంచి - చెడ్డూ

రాత్రి ఒంటి గంటకి ఇంటికి రావటం ఎట్లా—చీకటిగదా...అని ఆలోచిస్తున్నా ఉత్తమ కాదంటే మేనత్త, పిన్నీ బావవడతా తమ! సరే—ఎందుకైనా మంచిది నాన్నని అడిగితే సరిపోతుంది అని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

భాస్కరావు తండ్రి మంచందగ్గర కళ్ళి కూర్చున్నాడు. ఆయన ఈ సంభాషణంతా వింటూనే వున్నాడు. భాస్కరావును చూడగానే ఆయన లేచివచ్చి, “వాళ్ళని తీసుకెళ్ళు నాయనా. రాత్రి మరీ పొద్దుపోతుండేమా—అటునించి అటే గుదర్చనం గారంటికి వెళ్ళి వాళ్ళని పొద్దున్నే తీసుకొద్దువుగాని” అన్నాడు. “నువ్వుకూడా రాకూడదు నాన్నా?” అన్నాడు కొడుకు. తండ్రి తల అడ్డంగా అడిచాడు. దాకర్ తన్ను ఎటూ పోవద్దన్నాడని చెప్పాడు.

సినిమాకి వెళ్ళటం ఖాయపడడంతోటే భోజనాలు తొందక తొందరగా ముగియాయి. పద్మ బహు చలాకీగా అలంకరణకి దిగింది. ఆమె బయటికి వచ్చినప్పుడు భాస్కరావు చూశాడు. ఇటీవల ఎప్పుడూ ఆమె ఇట్లా లేనేలేదు. అకుపకుపని చీర, రవిక, మల్లె పూలు, మెల్లీ మెరిసే నక్షత్రమాల, ఆమె నిజంగా జీవతలాపుంది. శరాసరి ధర్మ దగ్గరకి వెళ్ళి అడిగింది నన్నుగా. “ఏమండీ సినిమాకి వెళ్ళనా!” అని. “వెళ్ళు...జాగ్రత్త.” అన్నాడు ధర్మ.

భాస్కరావు జట్కూ మాట్లాడుకొచ్చాడు. మేనత్త, అతనూ, పద్మ ముగ్గురూ ఎక్కిరు. ముందు ముసలమ్మని ఎక్కించారు. తర్వాత పద్మ ఎక్కింది. ఆమె వెనకాలే భాస్కరావు ఎక్కి, ఆమెకు అభిముఖంగా కూర్చున్నాడు. బండి సాఫీయోన రోడ్డుమీద కుదులుతూ అవీ లేకండా నడుస్తోంది వేగంగా. పళ్ళి మాన క్రుంకే చంద్రుడు ఎర్రగా భయం కలిగిస్తున్నాడు. గుడ్డి పెన్నెల వాళ్ళ కాళ్ళమీద కడుతున్నది. మధ్యమధ్య రోడ్డు దీపాల కాంతి వాళ్ళ ముహూర్తమీదపడి ఒకర్నొకరు, మానుకోగలుగు తున్నాడు. మానుకొంటున్నారూ కాని ఎవరూ ఏభావమూ వ్యక్త పరచటం లేదు.

భాస్కరావు సినిమాగూరించే ఆలోచిస్తున్నాడు. సినిమా హాలునించి గుదర్చనం గారికి ఫోన్ చేయవచ్చు, తాను వస్తామని. ముందుగాచెత్తే బాగుంటుంది. ఆయనది అంతంత కొంప. ఏమీ భరవాలేదు. ఆలోచనలనందడంలో అతను పిన్నిచెప్పే చూడనన్నా చూడటంలేదు.

ఆమె నల్లని కళ్ళలోనూ నున్నగా అందంగా కళ్ళకళ్ళలాజే ఆచామనచాయ వన్నె మొహంలో తనను గూరించిన ఆలోచనలు తొంగి చూస్తున్నాయని అతను గుర్తించనేలేదు. అది అతని తప్ప కాదేమో. అతని ఆంతర్యంలో పిన్ని అనే గారవభావమే తప్ప మరొక భావనకి అవకాశమే లేదు. పద్మ సాధ్యమైనంతవరకు బండిలో అతనివైపుకి జరుగుతోంది. బండి ఆవిడ ఇష్టాన్ని గుర్తించి నట్టే కొన్ని కుదులులలో అతని స్వర్ణ ఇస్తోంది ఆమెకి. ముసలమ్మకి ఈ గున్నితమైన వ్యవహారం గుర్తించే ధోరణి లేదు. ఆమె తాను ఏదో ధాతీసంతకర్తలలో చూసిన యాగ సినిమాలనుగూరించి వర్తిస్తోంది. బండి గవర్నర్ పేట సెంటరుగండా పోతోంది. జబార్లు వగభాగం ఖారీ విన్నాయి. కిల్లీ కొట్టమందుమాత్రం జనం గుంపు అంగా నిల్చుని వున్నారు. దూరంగా దుర్గకొండ—దీపాల తొర బాలతో మెరిసిపోతోంది.

ఎట్లాగైనా పిన్ని సంతోషంగావుంటే చాలా అనుకుంటున్నాడు భాస్కరావు. ఆమె తన జీవిత సౌఖ్యాన్నింతా త్యాగం చేసేసింది; అవిడకి మరొకరకంగా న్యాయం చేయటం ఎవరి

తరమా కాదు. కాని, ఇతరత్రా ఆవిడ మనస్సుకి సంతోషం కలిగించటానికి తాను ప్రయత్నించవచ్చు. ఇట్లా ఆలోచిస్తూ విద్యుద్దీపాల విసరకాంతులలో పిన్ని మొహంలోకి చూశాడు. ఆమె సమ్యాహనంగా నవ్వింది; ఆనవ్వు మరొక పరిస్థితిలో, ఇంకొకరికి నమస్కారాలవలే, పువ్వుకేరని బాణంలా చనిచేసేదే! అంత క్షిప్రమేనదా నవ్వు. పాపం! అమాయకురాలు పిన్ని! ఈ కాస్త వానికే ఇంత సంతోషిస్తోంది. ఆమెకోసం అవసరమైతే, తా నెంత త్యాగమైనా చేస్తాడు!...కాని ఏం చేయగలడు?

బండి దుర్గాక భామందరందగ్గర ఆగింది. టైము తొమ్మిదయింది. పళ్ళి మాన కీతిజం ఎర్రగా చంద్రా ప్రమయాన్ని గుర్తుకు తెస్తోంది. హాలులోంచి రికార్డు సంగీతం పెద్దగా వినిపిస్తోంది. హాలుబైట వివరీతమైనదే. భాస్కరావు బుకింగ్ కిటికీదగ్గరకి వెళ్ళి కుర్చీ టికెట్లు కొనుక్కొచ్చాడు. నేల బుకింగ్ దగ్గర ‘హ్యూ’ పెద్ద కొండచిలువ లాగు కదుల్తోంది, అరఫరాంగు పొడవున.

ముగ్గురూ హాల్లోకి వెళ్లారు. మేనత్త లక్ష్మమ్మగారు మధ్యన కూర్చుంది. అటు పద్మ, ఇటు భాస్కరావు కూర్చున్నారు. హాలంతా ఒకటే గోలగా వుంది. అగోలకిమించి తాడేన్నీకదలో నుంచి “జిందగీ కారవా. జిందగీ కారవాన్” అనే లైలామజ్నూ పాట వినవడుతోంది. అన్ని తరగతుల్లోనూ జనం నిండుతున్నారు. లైట్లు దేదీప్యమానంగా వెలుగుతున్నాయి. సోదాలు కొట్టే ధ్వని, వేడి టీ, వరుశనక కాయల కేకలు వినిపిస్తున్నాయి తారస్థాయిలో. వేసంకాలం కావటంచేత గాలిఆడక ఊపిరి విగబట్టినట్లుగా వుంది. విపరీతంగా ఉక్కపోస్తోంది. ఏదో చొక్కా పంచే కట్టుకు నే ధరించలేకపోతున్నామే మనం. ఈ ఆడవాళ్ళు ఆరేసి, ఎనిమిదేసి గజాల పెద్దపెద్ద చీరలు,—అందులోనూ బరువైన సిల్క్ చీరలు—కట్టు కుని ఎలా ధరించగలరా అని ఆలోచిస్తున్నాడు భాస్కరావు. పద్మ రెండుమూడు నిమిషాలపాటు మానంగా కూర్చుంది. ఆ తర్వాత తల తిప్పి హాల్లో తనవెనక ఎవరున్నారా అని చూసింది. ఆమె వెనక మూడోవరసలోకి అప్పటి గుదర్చనంగారు, ఆయన భార్య, మాతురూ వస్తున్నారు.

పద్మ తొందరగా భాస్కరావువైపు తిరిగి “అరుగో, వాళ్ళు వచ్చారు” అంది.

“ఎవరూ?” అంటూ భాస్కరావు అటు తిరిగి చూశాడు. “మావయ్యా!” అనుకుంటూ అతను వరసకుర్చీలన్నీ చాటుకుంటూ అక్కడికి వెళ్ళాడు.

“ఏం మామయ్యా! మీరుకూడా సినిమాకొచ్చారే!” అన్నాడు.

“అరే! భాస్కరమా! ఎవరెవరొచ్చారోయో? నాన్నగూడా వచ్చాడా?”

“లేదు. నేనూ, పిన్నీ, అత్తయ్యా వచ్చాం. ఇవ్వాళ మీ ఇంటికే వస్తాం—అటా పోదీలాక.”

“తప్పకండా” అన్నాడు గుదర్చనంగారు.

భాస్కరావు, సరోజినీవైపు చూశాడు. వీర్యారంగా కూర్చునివుంది ఆమె. ఆమె మొహంమాత్రం కనిపించకండా ఎర్ర సిల్క్ లో అల్లిన మేలీ ముసుగు వేసుకుని వుంది. కళ్ళుమాత్రం మిల మిలలాడుతూ, నక్షత్రాల్లాగా అందంగా అల్లిక సందులలోనుంచి అపువీస్తున్నాయి.

“ఏం సరోజినీ మీ ఇంటికి రమ్మంటావా?” అన్నాడు భాస్కరావు చనువుగా.

“అభ్యంతరమా!” అంది సరోజినీ, ఇంకావనువుగా.

హాలులో లైట్లు ఆరిపోయాయి. సందడిగూడా గవ్వమని అగి పోయింది.

కమ్మని స్టేబాక్ సంగీతంతో సినిమా ప్రారంభమైంది.

10

సుదుర్భవసంగారింటికి వెళ్ళాకగాని పద్మ మనస్సుకి కాంతి చిక్కలేదు. సినిమా హాలులో ఉన్నంతసేపు ఆమె చాలా తడవలు భాస్కరావు మొహంకేసి చూసింది. తెరపైనుంచి ప్రతి ఫలించినకొద్ది వెలుగులో చాలా కొద్దిగా కనిపిస్తున్న అతని వర్ణస్సు ఆమెని మరింత ఆకరించింది. జీవితం ఆమెను మోసంచేసింది. ఆమె తన సౌఖ్యానికి ఏదైనా అడ్డదారి కనుక్కోవాలి; లేకపోతే బతిక లేదు. భాస్కరావు నిర్మలమైన మనస్సులో ఆమె కింకా ఆమె కోరుతున్నటువంటి స్థానం ఏర్పడలేదు. దాన్ని సాధిస్తే ఇక ఆమె ఆనందానికి అడ్డం వుండబోదు. కాని ఆ స్థానం తాను ఆక్రమించు కుని, అతనిలో ఉండేకాలు గెవ్వగొట్టడం ఎలాగ! ఆమెకి భవిష్యత్తుమీద నమ్మకం ఉంది. కాని ఈ నిరీక్షణ అనేది చిత్రవధగా వుంది. ఎదురుగుండా పలహారపు పకెం నోరూరిస్తూవుంటే, తన కూడదన్న ఆంక్షవల్ల తికమకపడే పసిపల్లలా తలక్రిందుతాతోంది ఆమె.

యథార్థానికి తనవల్ల తప్పేమీలేదని ఆమె సమర్థించుకుంటోంది. అయినా అంతరాత్మ వొప్పకోడంలేదు సినిమా చూడం మానేసి ఆలోచిస్తోనేవుంది. భాస్కరం మెరిపే కళ్ళవంక వోర చూపులు చూస్తోంది. ఆత్మవంచన చేసుకోడం పదిమందికీ జవాబు చెప్పడంకన్న బాధ. తనకు తాను నచ్చుచెప్పకోడానికి, తాను చేసేపని, తన తాను చెయ్యదల్చిన పని, ధర్మమైనదేనని తనకు తాను నిరూపించుకోవటం ఒక ఘడియలో ఒక రోజులో ఒక తడవతో పూర్తయ్యేపని కాదు ఎన్నోసార్లు ఎదురుతిరిగే అంతరాత్మను అణిచిపెట్టి కారణాలన్నీ కల్పించుకొని సర్దువలసి వుంటుంది. దాదాపు పదిరోజులబట్టి పద్మ ఈ సంఘర్షణలో మునిగివుంది. ఇంకా ఈ సంఘర్షణకి అంతచిక్కలేదు. ఇప్పటికీ ఆమె ప్రతి ఆలోచనకీ అదే అడ్డుతగులుతోంది.

అయితే పడేపడే ఆమె ఆలోచనలు యావత్తూ—అటువేపే వెళ్తూ తనకు జరిగిన అన్యాయానికి వాపోతూండడంవల ఆమె అంతరాత్మ సన్నపడి గొణుగుడుగా మారిపోయింది; ఆమె కోర్కెలే జయంపొందినట్టు కనిపిస్తున్నాయి సినిమాహాలు విశ్రాంతి సమయాన భాస్కరం, పిన్నికి టీ త్రేచ్చియిచ్చాడు. గ్లాసు అతని చేతిలోనుంచి తీసుకుంటూ అతనిచేతుల తాకిందామె. ఆమె నరాలలో నుంటలు బయటలేరాయి. కాఫీ, టీ, ఇంకే మత్తుపానీయమూ, కరీరంలో పురికొల్పలేని నిపరీతమైన, ఉద్రేకాలు ఆమెలో చెలరేగాయి. కాని అవి ప్రైవేట్ పాంశ్ అవకాశం చిక్కటంలేదు. కణతలు పగలగొట్టి బాధిస్తున్నాయి. దీని అంతు తేల్చుకోవాలనుకుంది ఆ యువతి.

అటు వొడిలింతెరవ్వుత సుదర్భవసంగారు రెండు జట్కాలు ఏర్పాటుచేశాడు. ఆడవాళ్ళు నలుగురూ ఒక బండిలోనూ, సుదర్భవసంగారు భాస్కరావు ఒక బండిలోనూ ఎక్తారు. సుదర్భవసంగారి ఇంట్లో పక్కపక్క గదుల్లో సరోజినీ పద్మలు పడుకున్నాయి. వాళ్ళ గదులకి ఎదురుగావున్న గదిలో భాస్కరావు పడుకున్నాడు. సుదర్భవసంగారు, భాస్కరావు మేనత్త, కమలమ్మగారు కింది అంతస్తుకి దిగిపోయారు.

వాళ్ళు పడుకునేసరికి రెండుగంటల అవుతుంది. ఆ విశ్రాంతి సమయాన గాఢమైన ప్రశాంతి ఏదో లోకాన్నంతా ఆవరించినట్లుంది; ఎక్కణ్ణుంచో ఆర్థంగాని శబ్దాలేవో నన్నగా తినిపిస్తున్నాయి.

బహుశా కృష్ణమీద గాలిహోరుకావచ్చు. లేక వాళ్ళ వాళ్ళ అంతర్యామి ఫోష కావచ్చు.

పద్మ గదిలో చిన్న ట్రాన్స్ఫార్మర్ బల్బు మాత్రం వెలిగించి వుంది. ఆమె పక్కమీద పడుకుని ఆలోచిస్తోంది. నిద్ర రావటంలేదు. భాస్కరావు ఆమె గది కదురుగావున్న గదిలోనే పడుకునివున్నాడు. నిజంగా ఎంతో అందమైనవాడు. తృప్తతోనిండిన తన నేత్రాలకేగాదు—ఎవరి నేత్రాలకైనా అట్లానే కనిపిస్తాడతను. ఎంతో గంభీరమైన ఆకారం; వెడల్పాటి నుదురు. ఉంగరాల క్రావు. పద్మకి నిద్రపట్టకపోగా ఉద్రేకా తక్కువ కాసాగాయి. ఆమె కళ్ళముందు వాస్తవంగా భాస్కరావు నుంచున్నట్టే భ్రమకలుగుతోంది. ఆమె నిశ్చలంగా పడుకుని కళ్ళు తెరుచుకుని కిటికీలోకి చూస్తోంది; తెల్లని వాయిల్ తెరమీద, గదిలోని వెలుగు పల్కగా, నీడలతో కలిసి పరుచుకుంటోంది. తెరగాలికి ఊగుతోంది. ■ తెరమీద, నవ్వుతూ నిలబడ భాస్కరావు బొమ్మ పడ్డట్టు పద్మ ఊహించుకుంటోంది. కలకీ యధార్థానికి మధ్య అతి సన్నని గీతే అడ్డంవుంది. ■ సరిహద్దు గీతలో ఉంది పద్మ. ఆమె తేచి మెల్లగా తలుపుతీసింది, దొంగలా అడుగుడుక్కి వెనకంజ వేస్తూ నడిచింది. హలంతా దారుణమైన చీకటి. హాలులో ఎడంవేపు భాస్కరావు గది కిటికీల తెరలలోనుంచి వెలుగు ముదింగా ప్రసరిస్తోంది. పద్మ గడపదగ్గర నిలబడి ఆలోచిస్తోంది...

ఇదంతా ఆమె భ్రమ మాత్రమే. ఆమె ఇంకా పక్కమీద పడుకునేవుంది. కళ్ళ సగం మూతలుపడుతున్నాయి. కాని అంతరాంతరంలో మాత్రం ఆమె మేల్కొన్నేవుంది సాహసించి అతని సాన్నిధ్యానికి వెళ్ళాలి. అతని సాంగత్యాన్ని...ఎమిటి వీరికి తనం! ఎందుకీట్లా తన వాళ్ళు చెబుబాస్తోంది? తనదే అయినాయీ కరీరం తలకొర్కెలకు అనుగుణంగా, తన అడ్డల్ని సెరవేర్చక ఎదురు తిరుగుతోందే!

పద్మకి బ్రహ్మాండమైన ఆ యింటిలో తా నొంటరిగా వున్నట్టుపించింది. ఎక్కడా చీమ చిలుక్కుమున్న కెబ్బమైనా విని పించటంలేదు. మెల్లిగా లేచింది. మందందగ్గర నుల్పుంది బదు నిమమలసేపు. ఎవరూలేరని నిర్ధారణ చేసుకుంది తలుపుతీసింది. ఎదురుగావున్న గదే భాస్కరావుది. తనవెళ్ళి తలుపుకొడితే తీస్తాడు...ఎమిటా నమ్మకం? తీయవచ్చు;—తీయకపోవచ్చు!

పద్మ తీసిన తలుపుగుండా హాల్లోకి చూసింది. బిడు గజాల దూరంలోనే వుంది అతని గది. అతని గది కిటికీ తెరగుండా వొచ్చే మందమైన వెలురు తప్ప మిగతా హలంతా నల్లగా కాటుక రాకలా వుంది. నడిచేవార్లకి తమ అడుగుల చప్పుడే హడలు పుట్టిస్తుంది. తమ చుట్టూ పెద్దపెద్ద గోడలున్నాయనీ, అందుచేత అన్యైతెవరూ రాలేరనీ, భయం ఏమీలేదనీ ప్రతిసారి జ్ఞాపకమే రాకపోతే, నిజంగా అది గుండెపగిలే ఘడియ.

పద్మ ధైర్యం కూడదీసుకుంటోంది, భాస్కరావు గదికి వెళ్ళటానికి. కాని ఎంతయినా మరొకళ్ళకి తెలిస్తే ఏమాలతుంది అన్న దిగులు లోలోపల వేధిస్తూనేవుంది. ఆమె నరాలలో ఆమెకి ఎక్కడలేని మొండిధైర్యం నిచ్చింది. మెల్లిగా తలుపు ఓరగా తీసి గబగబా అడుగులేసి భాస్కరావు గది తలుపు దగ్గరకొచ్చి నిలబడింది. కాని లోపలికి వెళ్ళే ధైర్యం చాలలేదు. అట్లా కొద్దిసేపు నిలబడి చుమటలుపట్టి భయంతో వణికిపోతూ, తిరిగి తన గదిలోకి వచ్చేసింది. అంతూ దరి చిక్కని ఆలోచనల ఫలితంగా తలనొప్పి ఆరంభించింది. ఆరాత్రి ఆమె నిద్రపోనేలేదు.

★ మంచి - చెడూ ★

11

అది రాత్రి భాస్కరావుకి తన గదిలోకి ఎవరో వచ్చినట్టు కల వచ్చింది. అది కలలో, తన ఊహాకూడా నిర్ధారణ చేసుకో లేకపోయాడతన. ఆమె సరోజనిలాగా వుంది; మొగానికి మేలి ముసుగున్నది. తన మంచందగ్గరకొచ్చి తన ముఖంలోకి తొంగి చూసినట్టుయి అతను ఉలిక్కిపడి లేచి చూశాడు. ఎవరూ లేరు. అంతా భ్రమ అని లేలింది. అయితే, బయటికివచ్చి చూసినప్పుడు గడపదగ్గర చామంతి రేకులు కనపడ్డాయి. ఎవరోవచ్చి అక్కడ కాసేపు నిలబడి వెళ్ళిపోయారని యాదయిరది. ఎవరు? ఎందుకు? ఎదురుగా వున్న గదుల్లో ఇద్దరున్నారు. పిన్నిరాడు అట్లా అను కోడంకూడా పాపం. పోతే సరోజని మావయ్య కూతురేగా. వచ్చిం దేమో! నూచన ప్రాయంగా ప్రశ్నిస్తే తేలుతుందిగదా! అయినా అట్లా దొంగతనంగా రావల్సిన అవసరమేమిటి? సరోజని అట్లాంటిది కాదే? కారణం ఏమిటి?

ఈ ప్రశ్నలకి సమాధానం దొరకలే దతనికి.

తెల్లారి—భాస్కరావు సుదర్శనంగాదిదగ్గర శలవ తీసుకుని వెళ్తూ, “అమ్మాయికి కులాసాగా వుందా?” అని అడిగాడు. అతని గొంతులో ద్వంద్వార్థాలు గోచరించాయి సుదర్శనంగానికి

“అమ్మయ్యా! బావ పిలుస్తున్నాడు” అంటూ ఆయన సరోజని గదిలోకి వెళ్ళాడు. భాస్కరావుకూడా వెళ్ళాడు. ఆమె గవక తన గదికి వచ్చివుంటే, ఆమెవైఖరిలో కొంతమార్పు కనపడుతుంది. తనవరకు తను నిజం ఏమిటో పోల్చుకోవచ్చు.

సరోజని బైటికిమాస్తా కిటికీలో కూర్చునివుంది వీల్చిద్దరూ లోపలికి వెళ్ళగానే లేచి నిలబడింది; ఆమెవైఖరిలో కొంచెం మలు కున్నమాట నిజమే. భాస్కరావు తన సంచేహాన్ని ఎలా వెలి బుచ్చబటూ అని సంచేహిస్తున్నాడు. ఆమె తనరాకతో దేనికిట్లా భయపడాలి అని ఆలోచిస్తున్నాడు. మేలి ముసుగులోనించి మెరిసే ఆమెకళ్ళల్లో భీతి, నిర్లక్ష్యంగా వుండాలనుకుని విఫలమాతున్న అప్పటి ఆమె మానసికాందోళన స్పష్టంగా వ్యక్తమాతున్నాయి. వీట్ని భాస్కరావు గమనించి, ఆమె రాత్రి తనదగ్గర కొచ్చిన మాట నిజమేనని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. అయితే దానివల్ల ఫలితం ఏమిటి?

సుదర్శనంగారు ఈ రెండు విమిషాల మానాన్ని భగ్నం చేశాడు. “కాఫీ తాగి వెళ్ళొచ్చు లేవోయ్. నేను బైటికి వెళ్తాను. మీరు మాట్లాడుతూ కూర్చోండి.” అంటూ బైటికి వెళ్ళిపోయాడు అకస్మాత్తుగా.

భాస్కరావు సరోజనివేపు చూశాడు, నిర్ఘాంతపోయి. సరోజని కిటికీఅంచుమీద కూర్చుని “బావా! ఏమిటది—ఏమి మాట్లాడకండా అట్లా చూస్తున్నావు?” అంది, కిలకలా నవ్వుతూ.

భాస్కరావు ఇదే తరుణమనుకుని, “రాత్రి నా గదిలోకి ఎవరో వచ్చినట్టు కలగన్నాను” అన్నాడు మాటలు మింగుతూ, నట్టుతూ.

“అలాగా! పాపం? ఎవరేమిటి?” అంది సరోజని ఎగతాళిగా.

“ఎగతాళిగాదు సరో! ఉదయం లేచిచూస్తే రుజువు దొరి కింది కూడాను!”

నిప్పులు గ క్కు తున్న రాజకీయ నాయకు డొకడు మాడావుడిగా ఒకానొక పత్రికాఫీసులో జొరబడి నరాసరి సంపాద కుడిగదిలోకి వెళ్ళాడు.

“నన్ను దగాకోరనీ, అబద్ధాల రాయు డనీ రాసింది మీ పత్రికేనా?” అని అడి గాడు పుగ్రమూర్తియై.

“కాదండి” తల ఎత్తకుండానే సమా ధానం చెప్పాడు సంపాదకుడు.

“ఏతే ఎవరంటారు?”

“ఒక వేళ - మా పోటీ పత్రిక ఒక టుంది చూడండి - ఆపక్క బజారులో వాళ్లు వేసివుంటారు. అంత పాతబడ్డ న్యూస్ మేము ఎప్పుడూ పెయ్యం” అన్నాడు సంపాదకుడు తడుపుకోకుండా.

“రుజువా? ఏమిటది?” అంది ఆమె ఆదుర్గా.

ఆమె రాకపోతే ఆదుర్గా ఎందు కనుకున్నాడు ఆ యువ కుడు. “అవును...చామంతిపూరేకులు బైట గడపదగ్గర పడి వున్నాయి” అన్నా డతన, ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ దొంగని వెతుకుతూ.

“అట్లాగా బావా?” విరగబడి నవ్వింది ఆ అమానుషురాలు. “అయితే ఎవరో నీ గదిదగ్గర కొచ్చారంటావు. మంచి దీ పెళ్ళనే!”

భాస్కరావు ఏమీ మాట్లాడలేదు. “వెళ్తున్నాను సరో” అంటూ లేచాడు.

“అప్పుడేనా! కాఫీ రానీ. తాగివెళ్ళువుగాని. రాత్రి నీ గది లోకి నేనే వచ్చానని నీ అనుమానమా ఏమిటి, కొంపతీసి?...ఆ?”

లేచినవాడు కూర్చుంటూ, “ఎట్లా పూహించావు?” అని అడిగాడు భాస్కరావు.

“నీ ముఖవైఖరే చెబుతోందిలే బావా!” ఆమె వైఖరిలో ఏదో వింత కనిపించింది భాస్కరావుకి. కాని ఎందుకనో తెలి యటంలేదు.

ఇంతలో కాఫీ తీసుకుని పద్య వచ్చింది. “అయ్యో మీరు తెస్తున్నారేమిటి? మా పిన్ని ఏమైంది?” అంటూ సరోజని కాఫీ అందుతుంది. ఒక గ్లాసు భాస్కరావు కిచ్చింది, తనొక గ్లాసు తీసుకుంది.

వాళ్ళ సంభాషణ ఇతర విషయాలమీదికి మళ్ళింది. ఎవరో మనస్సులో సంచేహాలు, భయాలు, వాళ్ళమనస్సుల్లోనే వుండి పోయాయి. వై కెవ్వరూ ఏమీ అనలేదు. [ఇంకావుంది]

వెంకప్ప మేష్టారు

పి. జి. స్వామి

చింతలూరు బోర్డు యెలిమెంటరీ స్కూలు కౌంసెలరులో, వుండు ఆరున్నర గంటలకి, అయిదు మొదలు పడళ్ళవరకూ వయస్సుగల ఆడ పిల్లలూ మగపిల్లలూ సుమారు యాభైమంది చేరి ఆటలాడుకుంటున్నారు. ఆ సమయంలో గేటు తెరిచి వెంకప్ప మేష్టారు వచ్చేరు. పిల్లల ఆటలూ పాటలూ ఆగి పోయాయి. అతడు సన్నగా పొడివుగా వుంటాడు. పూర్వపు ఫేషనులో వసకను పిలకొ, ముందున క్రాసింగు తలను. రాగానే, 'వోరే! గవిరేనూ, నువ్వు! వెళ్ళవలరా! మొక్కలకి గొప్పతవివ్వి, నీళ్లు తోడి పోయ్యడం మానీనీ గంతుతున్నారా? మీరు పాడవసమే కాకుండా క్రింద పిల్లల్ని కూడా పాడుచేస్తున్నారు.' అని కేకనీసరికి వాళ్ళిద్దరూ వచ్చి, 'దండాలండీ గురూ!' అంటే, 'దండాలు గురూ యెమిట్రా వెళ్ళవా! నమస్తే మేసారూ, లేక పోతే హైస్కూలు మేసారూ, అనాలి వోరే! వెయరు చేస్తారా? అని అడిగేడు. 'అన్నీ అయ్యేయి మేసారూ,' అని గవిరే సంతే, 'లేదండీ గురూ! వచ్చిన కాణ్డంగీ మీమీద పాటలూ ఆటలూనం అని నువ్వుడి దన్నాడు. 'గురూ - ఆ - లేదు - మేస్తారూ! = డిన్నీ అబద్ధాలనండీ వోరే నువ్వు! మరేతే నూన్కొ బైటి కల్లింతరవాతే,' అని గవిరేను నువ్వుడి నిధయపట్టేడు. 'వోరే, డబ్బలాడిలే యెవికలు విరగ్గొడ తాను. మీరువెళ్ళి ఫీల్డువర్క్కు చూపండి. లక్ష్మీ! ఆడపిల్లలందరూ స్కూలు క్లీనుచేసి యెంకళ్ళకొనుల్లో వాళ్ళు నిశ్చబంగా కూర్చోండి,' అని మేస్తారు చెప్పగానే మగ పిల్లలందరూ బొరిగలు పట్టుకుని వెళ్ళేరు, ఆడపిల్లలు గదులు తుడుస్తున్నారు. అప్పటికి నూర్యం మేస్తారు వచ్చి వెంకప్పదగ్గర వొక చుట్ట వుచ్చుకున్నాడు. ఇద్దరూ చుట్టలు ముట్టించి కాలికుంటూ వరాండాలో వోమూలని కూచున్నారు వెంకప్ప కేదో జ్ఞాపకం వచ్చి గవిరేనునీ మురిముగ్గురు కుర్రాళ్ళనీ పిలిచి గోసెసంచులు పట్టుకొలి పచ్చగడ్డి తవ్వి వొక గోనెను తనింట్లోనూ, మరోటి హెడ్డాస్టరు గారింట్లోనూ పడేయ్యమని చెప్పేడు అప్పుడు నూర్యం మేస్తారు కీ వెంకప్పకీ

యీ కింది సంభాషణ జరిగింది.

నూర్యం: వెంకప్పా! నీ కండువరా హెడ్డాస్టరు గొడవా? వాడింట్లో బంట్రోతు త్రేనాతున్నాడు. వాడు స్కూలు పూర్తైనా యిక్కడి కోమాటైనా రాడు. స్కూలు గంటకూడా నువ్వో, యే పిల్లాడో కొడుకున్నాడు.

వెంకప్ప: వోరే! నీకు తెలుసున్నదా. నేనీవూరినాణ్ణి. యేదో ట్రైనింగ్ న వెంటనే యిక్కడే నవుకరీ అయింది. నేనందరిదగ్గర వాడిగివుండాది లేకపోతే యేమూలకి వివేరేస్తారో అని భయం. ఆ జీతపు రాళ్ళకి తోడు భూమిమీదొచ్చిన గింజల్లో యెలాగో కాలక్షేపం జరుగుతోంది. మరో ప్రమాదం యేమిటంటే యేటేటా సంతానం పెరిగిపోతోందిరా.

నూ: అంచేతే నీమ్మ గంటలందరూ 'నూతులొకప్పా, వెంకప్పా!' అంటారు. అయినా నీకేంరా. ఇల్లంది, భూముంది. స్వంతతూరూ. దసరా మామూళ్ళన్నీ నువ్వే కొట్టేస్తున్నావు. ఇంకా వాళ్ళూ పీట్లూ యిచ్చిన గింజా గట్టానీకే ముట్టుతున్నాడి.

వెం: వోరే అలాగంటే మాత్రం వొప్పును. నువ్వు, ఆనందం, హెడ్డాస్టరు యేంజేస్తున్నారో? నువ్వు సంతకం పెట్టిసి తిన్నగా బజారువీధి కల్లి హెవుకార్ల యింకంటాకునైతే కల్లు రాసుకుంటావు. ఆనందంగా డొస్తాడు వొకగంట అటాయిటూ తిరిగి వాడి క్లౌను నాకొప్పకెప్పేసి వాడి యిన్నురెన్ను విజనెస్ మీద వాడు చపాయిం

చేస్తాడు. హెడ్డాస్టరు చ్చి ధాం ధూమ్మంటూ అరిచి స్కూలంతా నాకొప్పకెప్పి పైకిలమీద పట్టుంపోయి డాక్టర్ మెంటులు రాసుకుంటాడు మీరు ముగ్గురూ కనీసం నెలకో యాభైరూపాయలు కళ్ళజూస్తారు అలాంటప్పుడు నాదసరా మామూట్నూ, గింజా వొకలేక్కా? యెంకళ్ళొచ్చినా సప్తయిలు నాకే తగిలిస్తారు. పూళ్ళొవాళ్ళందరూ 'పిల్లలకి వోపూటే స్కూలేమిటి ఆపూటైనా చదువు చెప్పడం లేదు. ఆటలూ, పాటలూ, పాటపాటుతప్ప మరేమీ లేదు యీ మేస్తర్లకి జీతాలివ్వడం వుత్తదండగ' అని నన్నే దుయ్యబట్టుకుంటారు.

నూ: చాల్తేరా! యేదో డివిజనాఫ్ లేబరు లేకపోతే మనబతు కలగరా.

అప్పుడు ఆనందరావూ, హెడ్డాస్టరు నారాయణస్వామి వచ్చేరు. హెడ్డాస్టరు 'వెంకప్పా! వెయరు అన్నీ అయ్యేయో? గడ్డికెవల్లి నేనా పంపేవా? ఆ గోపాలం గాడిని పంపించి వార్లతోస్తోవి ఆరుకొబ్బరి కాయ లింట్రికిచ్చిమను ఒకరే ఆనందూ! రెండోషెల్లికి నువ్వుండాదినుమా. నూర్యం కూడా వుంటాడు. వెంకప్పా! సర్ ప్రైజ్ కానీవోనే గవ్వని పైకిలిచ్చి వెంకప్పని పంపించు' అని చెప్పేడు వెంకప్ప 'సరేలే. యేదో చూస్తాను. నువ్వొచ్చిటప్పుడు వొక గ్లాస్కో హెబ్బా లేరా? అన్నాడు 'హెబ్బురా' అని నారాయణస్వామి అంటే, 'యేదో చూడా' అని వెంకప్పన్నాడు. సరేనని హెడ్డాస్టరు రన్నిక్లౌనుల్లోకి వోమాడు వెల్లి,

రవి గ్లిసరిన్ సోపు, అన్ని కాలములలో వాడదగినది. శరీరమును మృదువుగను కొంతగను ఉంచును.
బోర్ ఎజెంట్: ది న్యూస్టార్ & కో.,
తండియాళ్ళేట, 10, వైద్యనాద మొదలి వీధి, మద్రాసు-21.

రవి వెజిటబుల్ హేర్ ఆయిల్ శిరోజములను పెంపొందించి, తుమ్మెద నలుపుగ నుంచి, కేళి సాందర్యము నకు తోడ్పడును

★ వెంకప్ప మేష్టారు ★

నల్లబల్లలమీద హాజరురాయిని నైకిలుమీద పట్టుం వెళ్ళేడు అతడు వెళ్లిన అరగంటకి ఆనందరావు వెళ్ళేడు.

వెంకప్ప, సూర్యమూ కూమని బాతా కానీ చేస్తున్నారు. కొంతనే పయితరవాత బాతాయన చుట్ట కాల్యకుంటూ దూరాన్ని రావడంచూసి వెంకప్ప 'వొస్తున్నాడా బాబూ. చేతిలో కొయితాలట్టకూడా వుంది. ఇక పన్నెండుగంటలవరకూ తిండి కేనా వెళ్లినవ్వడు' అన్నాడు. సూర్యం 'ఎవడా? ఏమిటిజేస్తాడు' అన్నాడు.

వెంకప్ప 'యేవ జేమిటి, భీమంధోర. కొయితం, యాకాయితం అని జిడ్డులాగ పట్టుకుని రాయిస్తాడు' అన్నాడు. యేమైనా యిస్తాడా అని సూర్యమడిగితే 'వాడిబొంద యిస్తాడు. కాశిరిగిపోయేట్టులు తిరిగితే యేడాదికో నాలుగునులుగులు చింత పండిస్తాడు' అని వెంకప్ప చెప్పేడు. 'అయితే వాడిదిగిర నీకెందు కాభయం' అని సూర్య మడిగేడు. వెంకప్ప వాడు మన పెనడెంటుకి మదుపు పెట్టి యలకనులో నేగేట్టుచేసేడు. వాడెంచెప్పినా బోర్డులో సాగుతుం

దన్నాడు. 'సరే వాడూ నువ్వు యేదో యేడవండి. నేను కొంతనే పీమకల్ని కాని వెల్తును రేపు కనివారం కమరీయల్ టాక్సాఫీసరు వొస్తాడు. రేపు సాయం కాలానికి రామ్మూర్తిపెట్టినీ, రమణయ్యనీ, అప్పారావునీ వాళ్ళ యెక్కొట్టవో హాజరవ మని నోటి సిచ్చేడు అవన్నీ రేపు సాయం కాలంవరకూ కూమని సర్ది రాయాలి' అని చెప్పి వెళ్ళేడు. భీమంధోర వచ్చి వెంకప్ప చేతి యేదో కొయితాలు రాయించుకుని 'పదికి వెళ్ళేడు.

మీదో అయిదునిమిషాలకి గవిరేసు పరు గతివొచ్చి 'గురూ! నైకిలుమీద యెపురో టాఫీ యెట్టుకుని వొస్తున్నారన్నాడు. సరేనని వెంకప్ప తన టేబిల్లోవున్న నల్ల కోటు తొడుక్కుని పాగా పెట్టుకుని పిల్లల్ని 'నైలెస్సని పెదకక వేసి వరండాలో నిలబడ్డాడు. అప్పటికి జానియరు యిన్ స్పెక్టరుగా రొచ్చేరు ఆయన్నాహ్వనించి కూచోబెట్టి గంభీరంగా 'విజిటింగు బుక్కు తేవాలా సారీ? క్లాసురేవైనా చూస్తారా' అని వెంకప్పడిగేడు.

జానియరు: యేమీ వొద్దయ్యూ హాజరు చాలా తక్కువ వుండేమిటి? ఫస్టు షిఫ్టు యెంతమంది?

వెంకప్ప: నూటా యాభై పెద్దక్లాసుల వాళ్ళు ఫీల్డువర్కుకి వెళ్ళేరు

జా: మీ హెడ్క్వాటర్స్, మిగిలిన యిద్దరు టీడర్స్ యెదో?

వెం: డి ఈ ఓ. గారి దగ్గిర్లు చి యేదో వొచ్చింది, వెంటనే రమ్మని సీని యరుగారు కబురుచేస్తే హెడ్క్వాటర్సుగారు పట్టుం వెళ్ళేరు. సూర్యారావుగారు యింత వరకూ అయిదోక్లాసు లెక్కలు టీచింగు చేసి ఫీల్డువర్కు చూపర్విజనుకి వళ్ళేరు ఆనందరావుగారింట్లో యేదో తొందర పనుందని యిప్పుడే వెళ్ళేరు

జా: సరే. టైమెంతైంది?

వెం: పదిన్నర. లాంగుబెల్లు ట్రయయింది.

జా: నేను నైకిలుమీద లచ్చి రోజు పాలెం వెళ్ళాలి. యెండి తీవ్రం గావుంది.

వెం: శలవైతే మీల్కు యెరంజి చేయిస్తాను తమరు యిక్కణ్ణించి మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకి కాఫీ తీసుకుని వళితే మంచిది.

జా: మీ కెందుకండి శ్రమా.

వెం: శ్రమేమిటి? తమవంటివారి కీ మాత్రం సదుపాయం చెయ్యకపోతే మే మెందుకండి యిక్కడా?

వాక పిల్లవాడిచేత నాలుగు నీళ్ళ కొబ్బరి కొయలు వెంటనే తెప్పించియిస్తే చూని యరుగారు రెండుకొయల నీళ్ళు తాగి మిగిలిన రెండూ సంచిలో వేసేరు మరి అర గంటకి భోజనంకూడా తెప్పించి తే భోంచేసి, విశ్రమించి, మూడుగంటలకి కాఫీ టిఫిను అయిం తరవాతి విజిటు బుక్కులో స్కూలువర్కు సక్రమంగా జరుగుతున్నటు వ్రాసి జానియరుగారు వళ్ళేరు సాయంకాలం నాలుగున్నరకి స్కూలు చూసి వెంకప్ప యింటి కెళ్ళేరు

మర్నాడు స్కూల్లో హెడ్క్వాటర్సు వెంకప్పతో 'వాక వొచ్చి నెల్లో ప్లేప్లెన్ వలూ, మరుచటి నెల్లో స్కూలు యాన్యువ లిన స్పెక్టరు సీనియరుగారు చెప్పేరు పిల్లల్ని యెలాగ తయారుచేస్తావో నీడే వూచి' అని వెంకప్ప 'సరే నిన్న జానియరోస్తే ఆయన్ని పంపించి సరికి నా తలప్రాణం తోక్కొచ్చింది.' అన్నాడు. హెడ్క్వాటర్సు 'విజిటు బుక్కులో బాగా రానేజే ఎంతేవలం?' అంటే 'నాలుగు కొబ్బరికొయ లభిచేకం, అన్న భోగం, కాఫీ, టిఫి నూ క్లెంకర్యంతో పంపించేను. కాని యెంతకాలం యిలా నడుస్తుంది?' అని వెంకప్పన్నాడు. 'నడిచి సంత కాలంరా నేం జెప్పనట్టూ చేద్దా.

బాధ, తలనొప్పి, జులుబు, మరియు జ్వరంనుండి తక్షణం నివారణపొందుటకు

మరేం భయంలేదు! అని హెచ్చరించాడు.

పేదనీకులకి పిల్లలు తయారు చేయడానికి పట్నంలోని హెచ్చరికలు (డియ) మేస్తర్ని ప్రతి కని, ఆదివారాలు తీసుకొచ్చి అతనికి కావలసిన సదుపాయాలన్నీ చేసి, నాలుగు టీములు మగపిల్లల్ని, రెండు టీము లాడపిల్లల్ని తయారు చేయించేడు వెంకటప్ప. యానైనా లీనస్వేక్సుకి అందరు టీడర్లు కలిసి స్కూలు గోడలన్నీ నీటివాక్యాలతోనూ, భూగోళ పటాలతోనూ, ద్రావిడాలతోనూ అలంకరించేరు. పిల్లల చేత నక్షత్రాలూ, కొవ్వొత్తాలూ, చేపయెముకలూ, బంగార పిచ్చిక గుట్టా వగైరాలు రేపించి వొక చిన్న మ్యూజియం తయారు చేయించేరు. కాంపౌండులో జాగ్రఫీ మ్యాప్స్ (కొండలూ, నదులూ etc) వేయించేరు సీనియరు గారు లేపాస్తారనగా వొక చిన్న గదిలో ఆయనకి కావలసిన సమైక్ష్మ జాగ్రత్త చేసేరు.

మర్నాడు వుదయం ఆరు గంటలకి సీనియరు గారు, పూర్వం వెంకటప్పామి వో జట్కామీద దిగేరు. వెంకటప్ప వాళ్ళనాహ్వానించేడు. జట్కా అద్దె యిచ్చి, పూర్వంకి టిఫిన్ కర్చు రూపాయిచ్చి పంపించేడు. సీనియరు గారికి అభ్యంగనాన్నా పానికి వొక పెం పె డు హేరాయిలు యిచ్చి అన్నీ తయారు చేయించేరు. వారి స్నానం వగైరా అన్నీ అయిసరికి హెచ్చరికలు టిఫిన్లు, కాఫీ, పట్టించుకుని వచ్చేడు అవన్నీ పేవించి, నూటు పేసుకుని ఆఫీసరు గారు రెడీ అయిసరికి పూర్వంకూడా డవారి, పాగాతో హాజరయేడు. స్కూలు బెల్లు కొట్టగానే మొదటి పిల్ల పిల్లలందరూ జండా కెదురుగా క్రాసులవారిగా నిలబడి ప్రార్థనా, జనగణమనా ఆయిం తగవాలి క్రాసుల్లోకి వెళ్ళేరు.

అతరవాలి యినస్వేక్సు గారు తన కిచ్చిన రూములో కూచుని సిగరెట్లు కాలుస్తూ 'వెంకటప్పామి! హెచ్చరికలు గార్నడగి మన కరస్పొండెన్సంతా వో కవరులో పెట్టించి తీసుకునిరా. ఇనస్వేక్సు వారంబిం చుతాను! అని కేకలేరు. ఆ సంగతి వెంకటప్పామి హెచ్చరికతో చెలితే ఆయన తక్కిన మేస్తర్లందరినీ పిలిపించి చెప్పేడు. అందులో ఆనందరావు కొత్తగా వచ్చేడు. అతడు, 'హాస్సెస్సు! అదే మిట్రా నే నొప్పును! అన్నాడు. వెంకటప్ప 'హాస్సెస్సు' లేదు, గీ న్నెస్సు లేదు నేనుడుంథటి వాడికి ముడుపులు చెల్లించకపోతే మనపాప పరిహారం కాదు పరికదా, మీదుమిక్కిలి ఆపదలు రేచిపెడతాగు ఆలాటస్సుగు

మానవమిత్రులూకుంటారట. నలగురి తో వారాయణ! అని వొప్పించేడు.

ఒక ఆఫీసియల్ కవరులో అవన్నీ పెట్టించి, ఆఫీసరు గారి కోటు కేబుల్ జాగ్రత్తపెట్టి ఆ సంగతి వెంకటప్పామి చెప్పగానే యినస్వేక్సు వారంభమైంది. ఇనస్వేక్సు రెండు రోజులైంది. తొలినాడు సీనియరు గారికి హెచ్చరికలు గారింట్లో ఇష్ట పదార్థాలతో భోజనం, కావలసిన టిఫి నులూ, కాఫీ, యే ర్నాటు జరిగింది. మర్నాడు జూనియరు గారుకూడా ఒచ్చేరు. వారిద్దరికీ ఆరోజాన ప్రైధంగానే వెంకటప్ప యింట్లో విందు జరిగింది. ఇనస్వేక్సు స్క్రిప్టుగా జరిగింది. ఎక్స్ ప్లా కరెన్సులరు యాక్టివిటీను చూసేరు. తేసిక్కు క్రాఫ్టులు వ్యవసాయమూ, నూలు వడకుటాను. కాను వర్క్ జూనియరు గారు చూసేరు. టీచింగం తాక్రాఫ్టుమీదే చేస్తావుంది. నాలుగో క్లాసులో వేతపరిత్ర వెంకటప్ప మేస్తారు చెప్తున్నాడు. జూనియరు గారొచ్చి యినస్వేక్సు చెన్నా విక్రమాదిత్య డెవర్ని ఓడించేడిని అడిగేరు. కొందరు పిల్లలు మహా మృదు గోరీ అనీ, కొందరు డూప్లే అనీ చెప్పేరు. 'సరిగా చెప్పండి' అని వెంకటప్ప వ్వాడు. అప్పుడో అడవిల్ల లేచి శేతా కుణ్ణి వోడించేడిని చెప్పింది. సరైన జవాబు యెవరూ చెప్పలేదు. 'మన జాతీయగీతం యెవ ప్రాసేరని అడిగేరు. వెంకటప్ప మేస్తారు ని పిల్లలు జవాబిచ్చేరు ఈవిధంగా యినస్వేక్సు జరిగింది. ఇష్ట రాఫీసర్లు వెళ్లేటప్పుడు వేరెంట్లు పాలాలనించి కూర గాయలా, తోటల్నించి రెండు డజన్లు కొబ్బరికాయలూ, యితరతా రెండు చెంబులు మంచి నెయ్యి, రెండు మూటలు సన్న బియ్యంకూ, వారి జట్కాలలో వేయించి, యిద్దరు పూర్వంకి కెరో రూపాయి, యినస్వేక్సు మామూరిచ్చి వాళ్ళని సాగనం చేరు.

ఇనస్వేక్సు రిపోర్టులో అంతా బాగున్నట్లు రాసేరు కాని హిస్టరీ, జాగ్రఫీ, సివిక్స్ యింకా బాగా వుండాలన్నారు. సబ్జెక్టుల వెంకటప్ప. అది చూసి, వెంకటప్ప: వోకే మీరందరూ స్థూలకి మొహం చూపెట్టేసి వెళ్తారు. గోతి దగ్గర నక్కలాగ యీ గుంట వెధవల్లో రోజల్లా నేను ఉన్నాను. వచ్చి పోయా వాళ్ళతో మీగురించి తెల్లవారితే లక్షబద్ధ లాడం, వాళ్ళ పన్నెలు చూడం, వేరెంట్లు తిట్టే తిట్టుతినడం, తుదకి భూకుమారుల వావొంట్లు, పువ్వుల రంగళలాగ తిరుగు తారు మంచి రిమార్కు మీ వొంత్తూనా? హెచ్చరికలున్నావు ను వ్య చెప్పలేక పోయేస్తా!

నవం నేక తెలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైత తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు నిండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 పీసా రూ 10/-లు. వి. పి. రూ 1-4-0 కావలసినవారు రూ. 1/4 ముందుగా పంపేడి. డా|| రత్నం సన్సు మెడికల్ హోల్, మలక చేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-(డక్ట్ క)

నాగసింహ లేహ్యము

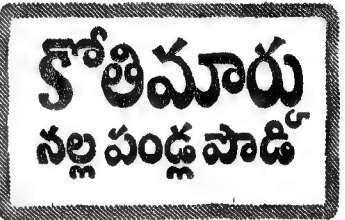
బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్పత్తుక, కుక్క నష్టమును వారించి బలమును, కాంతిని, వీరవ్యవధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 టు|| డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజీ 15 ఆ. వి. పి. వి. గ్రీకం పెని. 'ఆయుర్వేదసమాజం' వెరి నేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

కు పు ★ బో లి

వగైరా మేహమన్నలు, నెగ, సహాయ వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. డి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిషర్లు) "భాస్కరా" శ్రమము" గోపాలపురం. (తూర్పుగోదావరి)

సకల దంత వ్యాధులకు

ప్రతిబోటు దొరకును

నోగి అండ్ కో

17 బైగాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

బజవాడ నా క్కులు 9 డిగ్రీ మోటరును కార్పరేషన్, పోస్టుబాక్సు నెం. 80 గాంధీనగరం

గ్రద్దలజంట

—ఫోటో: కె. నాగలింగేశ్వరరావు

హెడ్డాస్థరు. యేమిటా మహామాట్లాడుతున్నావు? గాడికింద పందికొక్కలాగ తింటున్నావు. నిజానికి మేం ముగ్గురం నూట్లో వోగంటువుంటే నువ్వు మాడుకోజుల్లో చేసినంత పని చేసుకుపోతాం. బ్లాకుమార్క్స్ చించంటే నాదా తప్పు? నీ కంఠ కష్టమైతే కలవు పెట్టూ రిక మండు చేస్తాను.

వెం: ఇదా నువ్వుచేసే పుపకారం?

హే. నువ్వేస్తే సరా ఎన్ని మాట్లాడుకోకుంటావు? కాకుండా చేసేనో నీకేం తెల్సు. సీనియరుకి నీమీద మంచి వాపోనియనులేదు. అప్పటికి నేను సర్దిచెబుతూవుంటే నిన్నింకా యిక్కడుంచేరు.

వెం: మహాపుపకారం చేస్తున్నావు. కలవు పెడతాను. నూట్లెలా పడుతుందో నువ్వేచూస్తావు.

హే: పెట్టవోయ్. కోడి కుంకటి

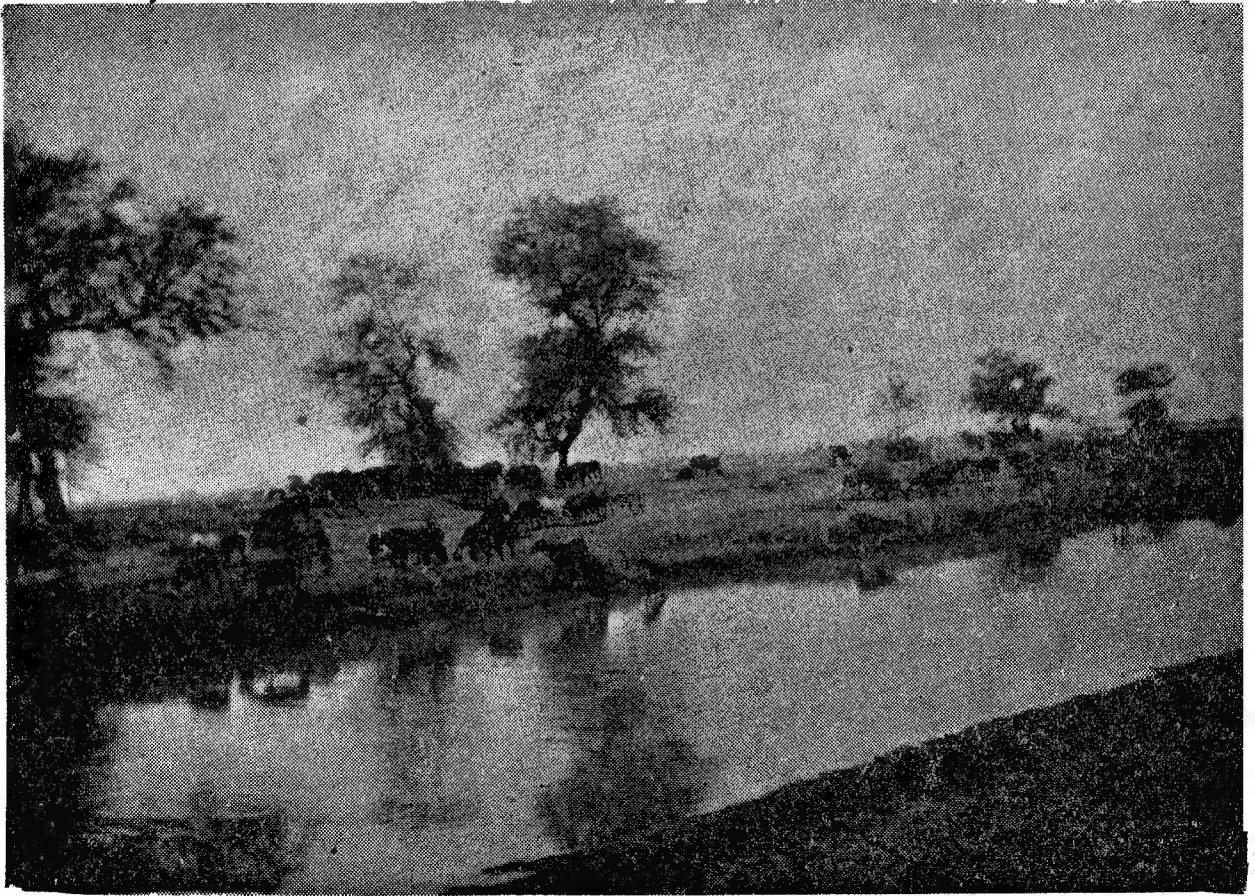
దాచేస్తే పూల్లో తెల్లవారడన్న ముసిలమ్మలాగ చెబుతున్నావు కబుర్లు. కలవర్తి పెట్టూ.

వెం: పెడతానా, పెట్టిమాస్తానా నాకు వొంట్లో బాగులేదు.

అని విసురుగా వెంకప్పవల్లి పూల్లో యలయ్యం దాక్తురు దగ్గర మాడుకెలు మెడికలు తీవుకి సర్దిశీకటుతో సహా అర్జీపెట్టేడు, పదిహేను రోజులెండ్లి శ్రీలవార్లు రాలేన. బోర్డాఫీసు కల్గి కనుక్కుంటే కన్నడ నుక్కుర్లు పదిరోజులు కాజువ తీవు పెట్టేడన్నారు. అప్పుడు వెళ్ళే సర్వీసు బుక్కురావాలన్నారు. మరి పదిరోజులు తరవాత వెళ్ళి అడిగితే బోర్డాఫీసాడిట్టు జరుగుతున్నదనిన్నీ, మరి యిరవైరోజులవరకూ విఫనీ చెయ్యడానికి తీరుబాటులేదనిన్నీ పేర్లు. ఆలాగే వెళ్ళేడు. కార్కు వో మూలని. సర్వీసు రిజిస్టర్ కట్ట వోకటి తలకింద పెట్టు

కుని నిద్రపోతున్నాడు. అతడు లేచినతరవాత 'మీ దరిపెనానికే వచ్చేసని' అతి వినయంగా చెప్పేడు వెంకప్ప. క్లార్కు అతి కోపంగా 'పుద్దరించేవు చాలా సంతోషించేం. మాస్తాం వెళ్ళు. నీ పైలు డి. బి. యీ, డి. గారి దగ్గరుంది. ఆక్కణ్ణించి రానీ. ఆర్డరు పంపుతాం. అయినా పిడికుచ్చులాగున్నావు నీకా మెడికల్స్ తీవు? వెళ్ళూ' అని కసిరి వెళ్ళగొట్టేడు. దేముడా అని తిరిగివచ్చి మర్నాడు ఫీమంధోరతో జరిగిన సంగతంతా చెప్పకున్నాడు. కలవు పెట్టి సుమారు రెండు మాసాలెంది. ఆర్డరు రాందీ జీతాలు ముట్టవు. నానా యిబ్బంది పడుతున్నాడు. హెడ్డాస్థ రెన్నిసార్లు రానివా ఫీకల్లెడు. (పెసిడెంటుగారు పూల్లో లేరని తెలిసి, పదిరోజు లైతరవాత ఫీమంధోరా, వెంకప్ప, (పెసిడెంటుగారి దర్శనం చేసేరు. సంగతంతా విని ఆ మర్నాడు పన్నెండు గంటలకి అఫీసుకి రమ్మన్నారు. ఆలాగే మర్నాడు డిఫేదారుని మంచిచేసుకుని (పెసిడెంటుగారి

ఈ రి మ డు గు

—భాటో : లంక సూర్యనారాయణ

యెగుటపడ్డాడు. కన్నరస్తు కౌగ్గుని పిలిపించితే వో కొత్తాయన వచ్చేడు 'యేమయ్యా! వెంకప్ప అనే టీచరు చింత బూరు యెలిమెంటరీ స్కూలునించి రెండు నెలకిందట శిలవు పెట్టేడట ఆ పైయా, సర్వీసు రిజిస్టరు తెండి' అని ప్రెసిడెంటు గారు పంపించేరు మరి పావు గంటకి అవన్నీ పట్టుకుని క్లౌర్కు హాజరయ్యేడు. పైలుమాస్త్రే ఆర్డరు ఫరెప్రొవలని వొక డ్రాఫ్తుంది. అందులో వెంకప్ప శిలవుమాట లేదు సరికదా మరో టీచర్ని అతని స్థానే పెర్మనెంటుగా వేసేరు ఆ ఆర్డరు వరు డ్రాఫ్తుచేసేరని అడిగితే డి. బి. యా. వో గారని క్లౌర్కు చెప్పేడు. సర్వీసు రిజిస్టరు మాస్త్రే ఆఖరు యెంట్రీ 'యేషయ్యుకు ఫర్మిక్టీవు సీన్సు డిస్మిజిని' వుంది. 'ఇదేమిటయ్యా యీ రిమార్కు? మనిషి బతికుంటే డిస్మిజంటావేమిటి? అని ప్రెసిం డెంటుగారన్నార 'చిత్తం. యీ సీటు

నేను వారం రోజులై చూస్తున్నానండీ ఆ యెంట్రీ వాప్రెడిసిసరుగారు రాసేరండీ. నేనడిగితే 'జబ్బుతో వున్నాడు కదయ్యా' 'డిస్మిజంటే రోగం. అంచేతలాగ రాసే నన్నా' అని క్లౌర్కు జవాబిచ్చేడు 'యేడిసిసలేవుంది నీ చరువూ, పాడి చదు వూనూ డిస్మిజంటే చచ్చేనన్నమాట. నువ్వన్నది Disease, అంటే గబ్బు, యిది Decease అంటే చావు. మీరు యీ రిమార్కు రాస్తే డి. ■ యీ వోగా శం జేస్తారా? ఆయెంట్రీ కొట్టేసి, మానునెల్లు మెసికల్స్ వు గ్రాంటు చేసి ఆర్డరుమీద డి. బి. యీ. వో గారి సంతకం పెట్టించి, వెంటనే డిస్మించి చేయించండి' అని క్లౌర్కు ని ప్రెసిడెంటు గారు పంపించేరు. వారివద్ద శిలవు తీసుకుని వెంకప్ప యింటికొచ్చేడు. శిలవార్డు వచ్చి సరికి శిల వంతమై పోవొచ్చింది పాడ్మాస్థరుచేత బిల్లు చేయించి, అవి ఫీమంధొర చేతికిచ్చి ప్యాసు చేయించమనీ, శిలవాఖర్ని మర్నా ఆ వూరి

లోనే వేయించమనీ వెంకప్ప చెప్పుకున్నాడు అతడలాగే చేసి, వెక్కు తెచ్చి వెంకప్పకిచ్చి, మర్నా ఆ వూళ్ళోనే వేసినట్లు ఆర్డరు ఆఫీసుకాపీ సంతకమైందనీ, టైపు చేయించి పంపుతారనీ చెప్పేడు.

శిలవోయింది ఆర్డరుంతకీ రావు. వెంకప్ప నాలుగైదుసార్లు బోర్డాఫీసుకి వెళ్లేడు. క్లౌర్కుని అడిగితే యిదుగో పంపుతామని చెప్పేవాడు ఈ క్లౌర్కు మరొకడు చాలా యెస్సీరియస్సు గల వాడు. వెంకప్ప మరో నాడు నూపరెంటు గార్ని అడిగితే ఆయన వొక్క కసురుకనిరి, 'నీకు స్కూలూ, పనీ లేమా? యెప్పుడూ బోర్డాఫీసులోనే జీవులాడుకున్నావు' అన్నాడు 'చిత్తం నేనిప్పుడు త్రిశంకు స్వర్గంలో వున్నానండి నాశిలవైపోయింది. యెక్కడ జాయినయేదీ తెలిక ఆర్డర్ కోసం యిగాగ తిరుగుతున్నానండి' అని వెంకప్ప చెప్పేడు. 'వెళ్ళూ ఆర్డర్లు పుడితే రాకం జేస్తాయ్. ఈసారి కానీ నువ్వు మళ్ళీ

★ వెంకప్ప మేష్టారు ★

యిక్కడ కనుపించేవంటే నీకు సన్నెవ్వరు
తప్పదు, వెళ్ళు! అని నూపరెంటు చెప్పేడు.
వెంకప్పయింటికొచ్చి హెడ్డాస్థరుతో జరి
గిన సంగతంతా చెప్పి 'నారాయణస్వామి!
నీకూ నూపరెంటుకీ స్నేహంకదరా. నువ్వత
నితో చెప్పరా బాబూ! అని బలిహాలు
కున్నాడు. హెడ్డాస్థరు 'వోరే! నూపరెం
టేంజేస్తాడు, ప్రెసిడెంట్ టేంజేస్తాడా?
ఇప్పుడు దాసిట్లోవున్న క్లార్కు పాతపిల్లి.
వాడి కోకంట బాస్తేవా నీ ఆర్డరు నీచేతి
కొస్తుంది. రేపు వుదయం నువ్వెళ్లి అతగాడిని
యింటిదగ్గర చూడు. ఆ తాళ్యం నీతో
చెప్పాలి' అని సలహా ఇచ్చేడు. మర్నాడు

వోసంచీలో కూరగాయలూ, వోసీసాలూ
మంచి నెయ్యి పట్టుకుని ఆ గుమాస్తా యిల్లు
వెతుక్కుంటూ వుదయం యెనిమిదిగంటలకి
వెంకప్ప అక్కడ హాజరేడు. కొంతసేపటికి
ఆయన బజారునుంచి వోసంచీలో పామాను
పట్టుకుని వచ్చేడు. వెంకప్పవేపు చుర
చురామాసి, యింట్లో ఆ సంచీ పడినీ,
బయటకొచ్చి 'యేమిటయ్యా! యింటిదగ్గర
కూడా దాపరించేవు కని చుక్కలాగా?
నాకు మరేపని లేదనుకున్నావా? వెళ్ళు! అని
గట్టిగా అరిచేడు. వెంకప్ప 'అలా కలవియ్య
కండీ ప్రెసిడెంటుగారు నా ఆర్డరు ఆఫీసు
కాపీమీద యిరవైరోజులకేందటే సంతకం

MM/67

గొల్ల భామ పాలు
గడ్డ కట్టించిన తీవి పాలు
ఆ రోగ్య వంత మైన పాలు నిచ్చునది.

ఈ పాలనుగురించిన వివరముగల కరపత్రము, ఇంగ్లీషు, అరవము,

తెలుగు లేక మళయాళములో కోరినవారికి పంపగలము.

నజిల్లు, పి. ఓ. బాక్సు. 180, మదరాసు-1.

MM/4/25.

చేసేరట! అంటూవుంటే మరి మాటాడ
నియ్యకుండా అందుకుని, 'ప్రెసిడెంటు
సామ్రాజ్యం'యిందీ. యిష్ట మొచ్చినట్టూ
ఆర్డరు వేస్తాడు. నీ కాన్ఫిడెన్సు చూసే
సీనియర్ డిప్యూటీని కన్నట్లు చేసేడా? అని
డిప్యూటీకి పంపాలని నూపరెంటు చెప్పేడు.
నీ 'కాయితాలు నూపరెంటు' టేబిలుమీ
దున్నాయి. అవి వెళ్ళాలి, తిరిగి రావాలి.
అప్పుడు నవరమైతే రివైజు ఆర్డరు వుట్టాలి.
తైపయి, ఫెయిరు కాపీల సంతకాలైతే
కాని డిస్పాచికి వెళ్ళవు. అక్కడెన్నా
ఖంతుతారో నీ అదృష్టం! అని క్లార్కు
న్నాడు. వెంకప్ప తన సంచీలోంచి కూర
గాయలూ, నేతి సీసా తీసి ఆయన యెడట
పెట్టి, వో కవరు చేతిలో పెట్టేడు. ఆ
కవరు లోపలి కంటెంటు చూసుకుని
నెయ్యివాసన చూసి, అతి సింపటిక్కుగా
'అది కాదండీ నేననేదీ. ద్యూకోర్సులో
మీ కార్డర్లు వాస్తాయేకదా, మీ రిన్ని
సార్లు తిరగడం యెందుకంటా. కనీసం పది
సార్లైనా వచ్చేరా, ట్రీపుకి రెండు
రూపాయలైనా అవుతాయా, ఏం సద్ది
నియోగం అయినట్టా? మనం పిల్లలవాళ్ళం.
యిలాగ డబ్బు దండుగజేస్తే యెలాగ? సరే.
మీ కలవు యే లేదీతో అయిపోయిందీ?
అని క్లార్కుడిగేడు. పదిహేనురోజు
లెండంటే 'సరే నే నవన్నీ చూసుకుం
టాను. మీ బసెక్కుడా ఆర్డర్లు తైపు
చేయించి తెచ్చి మీచేతికి సాయంకాలం
ఆరుగంటల కచ్చేస్తాను' అని క్లార్కు
చెప్పేడు. వెంకప్ప 'మీ కెందుకొక్రమా
ఎన్ని గంటలకి రమ్మని కలవైతే అన్ని
గంటలకి ఆఫీసుకొస్తాను' అన్నాడు. 'ఆ
పనిమాత్రం వొద్దు. కేక్రటరీ, నూపరెంటూ
మంచివాళ్ళు కారు. వే తెచ్చియిస్తాను' అని
క్లార్కు చెప్పేడు. కలవైపోయిన దగ్గి
ర్నించీ కాలీగావున్న రోజుల మాట వెంక
ప్పడిగేడు. అన్నీ చూసుకుంటానని క్లార్కు
చెప్పి, వెంకప్ప యెడ్రుకు నోటుచేసుకు
న్నాడు.

ఆ సాయంకాలం వెంకప్ప బసకే ఆర్డరు
తెచ్చి క్లార్కుగా రిచ్చేరు. అందులో
ఆర్డరు టులేకఫెక్టు ఫ్రండి డెటాఫెక
స్పెరి ఆఫ్ లివు! అని కూడా వేయించేరు.
మర్నాడని హెడ్డాస్థరుచేతి కిస్తే అతడు
'మాసేవా! యెంత నాగుబామైవా నాగ
స్వరం వ్రాదితే కట్టడిపోతుందిరా'
అన్నాడు. ఎంత పీకలమీద కొచ్చినా తన
సర్వీసులో మళ్ళీ వెంకప్ప కలవుచెట్టలేడు.

కోరిన వరుడు

“ఎవరే అది? అదేమో దాని కిష్టం వచ్చినట్లుగా వాకుతుంటే నీవూ దాంతో బాటు దూకుతున్నావ్! అతిగాను ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడో, ఏమో? నేతిలో నన్ను వుంచుకుని నేతికోసం పూరిం తా తిరిగినట్లు వుంది మన కథ అందుకనే మునుపు యు కవయ్యను రాగానే ఎవడికో కట్టబెట్టేసేవారు ఈ కాలంలో వీళ్ళు బి ఏ లూ, బి ఎస్ సీ లూ చగవడమూ చాలు, నాలుగు తండ్రులు తిరగలేక అవస్థ పడడమూ చాలు” అని తమ బాధనంతా చెల్లబుచ్చారు రాఘవయ్యగారు.

నాలుగు రోజులనుండి ఇంట్లో ఒక్కటే రగడ. కారణం - కుమారి లీల బి ఎస్ సీ! రాఘవయ్యగారి ముద్దు కొమరిత; బంగారు బొమ్మ. లీల బి ఎస్ సీ పూర్తిచేసినపుడే, ఆమె మేనత్తగారు రామం ఎంజినీరింగ్ పాసయ్యాడు జాతకాలు జరిగా, జాగ్రత్తతో పరిశీలించబడినై “ఆహా! అద్భుతమైన పొందిక!” అన్నారు జోన్సులు. రాఘవయ్యగారు పెళ్ళి బడ్డెట్ వేయడంలో మునిగిపోయారు.

అప్పుడనగా అప్పుడు, ఆయన సతీమణి వరుగెత్తుకొచ్చి “ఏవండోయ్! దాని మాట విన్నారా? రామాన్ని పెళ్ళాడటం. రెండేళ్ళ క్రితం మన పక్కంట్లో సబ్ - జడ్జి గారుండేవారే - ఆయన ఆ బాబాయి చంద్ర శేఖరం తెలిదూ? అతణ్ణి తప్ప మరొకణ్ణి పెళ్ళాడటం మన లీల” అంది

“భేష్! బతే బాగుంది. నిల్చి తార్తం రోజున చెప్పకుండా నీ కూతురు ముందు జాగ్రత్తతో ఇప్పుడే చెప్పింది. చాల తెలివి గలదిలే! ఆ అబ్బాయివాళ్ళూ ఇప్పుడెక్కడున్నారో అతడేం చేస్తున్నాడో? ఏం? మన రామానికి ఏం తగిందట? అందంలేదా? చదువులేదా? ఆస్తికేం తక్కువా? ఒక వేళ ఆ అబ్బాయి చంద్రశేఖరానికి ఈపాటికే పెళ్ళయివుంటే ఏం చేస్తుందట ఈ ఋద్ధిమంతురాలు? నెధని చెత్తిపుస్తకాలు చదివడమూ దరిద్రపు సినిమాలు చూడడమూ; - వీటి ఫలితమే ఈ ప్రేమా పెటా

కులూను” అని విసుక్కున్నారు రాఘవయ్యగారు.

నాలుగు రోజులనుండి ఇలాగే రామ రావణ యుద్ధం జరుగుతోంది ఇంట్లో. లీల ఈ కాలపు యువతి; అందులోనూ బి. ఎస్ సీ! పట్టుదలా, మొండివాదనా లేకుండా వుంటుందా? స్త్రీలకనే భగవంతుడు ప్రత్యేకంగా సృష్టించిన ‘కన్నీరు’నే ద్రవపదార్థం ధారావాహినిగా దొరలి పారింది ఈ ప్రవాహవేగానికి తట్టుకోగల పాపాపహృదయం, అందులోనూ తండ్రి మననా వుంటుందా?

“నీకు మేలుచేయాలనే మావుడేకం. ఆ తర్వాత నీ ఇష్టం” అని రాఘవయ్యగారు సబ్ జడ్జి గారి కోసం చేశ

వాకాటి పాండురంగరావు

మంతా గాలించారు. ఆయన అడ్రసు కనిపెట్టడానికి నాలుగు వెళ్ళి ప్రయత్నం కావలసి వచ్చింది కడపలో ఆయన శాగ పూరులో కలెక్టరుగా వున్నాడని, ఆయన కుమారుడు చంద్రశేఖరం ఎం. ఏ పాసయి ఢిల్లీ సెక్రటేరియట్ లో ‘అసిస్టెంటు సెక్రటరీ’గా వుంటున్నాడని, అతని కింకా వివాహ మవలేదనీ తెలిసింది. రాఘవయ్యకు పోయిన ప్రాణం వచ్చిపట్టయింది.

వంటనే సబ్ జడ్జిగారికి తమ అమ్మాయి ఫోటోనూ, జాతకాన్నీ పంపిస్తూ, అన్నీ సరిపోతే మాఘ మాసంలో ముహూర్తం పెట్టుకుందామనిమాచిస్తూ ఒక లేఖ వేశారు. వారంరోజులు తిరక్కుముందే తమ కందరికీ ఏలాటి అభ్యంతరమూ లేదనీ, లీలను తా మందరమూ ఎరుగుదుము కనుక పిల్లను చూడడంలాటి లాంచనాలు అనవసరమనీ, వెళ్లి ప్రయత్నాలుజరుపమనీ - తెలుపుతూ జవాబొచ్చింది.

లీల బి ఎస్ సీ, హృదయం హైడ్రోజన్ పెటాన్ లా ఎగిరింది ఎప్పుడో నాల్గేళ్ళ క్రితం అన్నయ్య కామేశంత్తోబాటు కలిసి తీయించుకున్న ఫోటోలోని చంద్రశేఖరాన్ని చూసి ముగిసిపోయిందిలీల. ■ స్వస్తి గానోలాల్నీ, మల్లెపూవులాంటి భోవతి, చిన్న అబ్బాయిలా వున్న మొహం, తన్ను గిరిగింతలు పెడుతున్న చిరునవ్వు. ■ శేఖరం ■ కా అవివాహితుడుగావుండడం తన అదృష్టం కాకపోకే మరేవిటి? బావ రామం అందగాడే కానీ - తం మొహంలో చంద్ర యొక్క కళా, తీర్మా లేవే? రామాన్ని పెళ్ళాడనన్నందున మేనత్తతోకత్తోక్కిన తాచులా తిరుగుతోంది. గమనించనట్లు నటించింది లీల

ముహూర్తానికి ముందురోజు వుడయం. వియ్యాలవారందరూ ‘ఎక్స్ ప్రెస్’లో దిగారు. అందరికీ రాజోపచారాలు జరిగాయి సాయంత్రం విమానంలో పెళ్ళి కొడుకు వచ్చాడు. రాఘవయ్యగారు, ఆయన కొడుకు కామేశమూ, మేనల్లుడు రామమూ - వెళ్ళి శేఖరానికి స్వాగతమిచ్చి ఆయనకు విడిదిలో బస ఏర్పరచారు. విమానాశ్రయానికి లీల పోవడానికి వాళ్ళమ్మ అంగీకరించలేదు. అదీకాక ఆయనకు తాను కనపడకుండావుండి ‘సస్పెన్సు’ సృష్టించి, హఠాత్తుగా ముహూర్తపువేళకు కన్నడి ‘క్రయమాక్కు’ తీసుకురావాలని వూరుకుంది లీల బి ఎస్ సీ.

పెళ్ళిరోజు, ముహూర్తపువేళ. పీటమీద పెళ్ళికొడుకు కూర్చుని వున్నాడు. అలంకారాలబరువుచేత వంగిన మెడతో, భారత స్త్రీలకే సహజమైన సిగ్గు ఒక క్షణంసేపు తన్నావరించగా, లీల ఒంచిన తల యెత్తక వచ్చి పీటమీద కూర్చుంది. కొంతసేపటికి లజ్జాభారం సడలింది. తలెత్తి ఓరకంటితో చూచింది చంద్రశేఖరాన్ని.

“ఆ...అయ్యయో! ఇదేవిటి? తన హృదయంలో పూజిస్తుండిన ■ శేఖరం ఏదీ? టీవీడో నూట్ లో చిక్కుకుని అవస్థ పడు

★ కౌరినవరుడు ★

తున్న ఈ కేఖరం పోలోలోని తన అందాల రాజు కేఖరమేనా? ఏనుగులా వున్నాయి కాళ్ళూ చేతులూ! బుగ్గలు బేలాడు తున్నాయి! మేడ అసలేదు!".....లీల ఏదో చెప్పరాని వేదనతో తలదీలింది. ఇందుకేనా తను మొండిపట్టు పట్టింది? అసలు 'గున్న'లంటే లీల పరిహాసాలేదే. చంద్రకేఖరానికి లీల మనస్సాగరంలోని తుఫానలా తెలుస్తుంది? అతడు తేనె తాగిన తుమ్మెదలా ఆనందపారవశ్యంలో వున్నాడు అతి ఉత్సాహంతో కేఖరం ఇలా అంటున్నాడు కాపేళంతో

"భోజనమంటే ఉత్తరదేశంలోనే నోయ్! చక్కగా తిండియొక్క వివిధ రుచులూ, సర్వసౌఖ్యాలూ అనుభవించి మరి తింటారు మనలా మళ్ళీ మళ్ళీ ఆ గొంగూరే, ఆ దొంపకాయే పేసుకుని ఖాళీ చేయరు. ఆ గ్రాకు పేరు రావడానికి ముఖ్య కారణం తాజా మహలే అనుకో. కానీ మొయిన్‌రోడ్ చివరనున్న రెస్టారెంట్ కూడా ఆ గ్రా ప్రసిద్ధికి కొంత కారణమంటా నేను. దూప్ బేడా, హాసందిలు నేను తినడం ప్రారంభిస్తే ఎప్పుడు ముగిస్తానో నాకే తెలీను దివ తీలయితే దెబ్బనకొద్దీ కొట్టె య్యుచ్చు. నీవొకనారి ఆ ప్రక్కకు రా నోయ్! మీ నాన్న గారు కూడా గుర్తుపట్ట లేని విధంగా బలిసొస్తావు "

"హరి భగవాన్! మునుపటి వాక్యా తుర్వమేమయిందీ? మనిషి లావెక్కితే బుద్ధి మందగిస్తుందన్న మాట నిజమేనా! ఉత్త

భోజనప్రియుడుగా తయారయ్యాడే ఈ కేఖరం!" అని లీల లోలోన కుమిలిపో యింది.

"నమస్కారం చేసి లోపలికి వెళ్ళా చ్చుమ్మా!" అన్న పురోహితుని స్వరం లీలను ఈ లోకానికి లాక్కొచ్చింది చెర సాలనుండి విడుదల చేయబడినదానిలా లోప లికి గబగబా వెళ్ళింది. ఎవర్ని చూడడా నికీ మనస్కరించలేదు. తన గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చుని "టైమ్" పత్రికతీసి పేజీలు తిరగే స్తోంది మనసేదో తరిగిస్తోంది కొంత సేపటికి అందరూ ఆ గదిలోకి వచ్చారు.

"ఏం లీలా! నీకు పరమ తృప్తికదా? పట్టుదలతో నీ కోర్కెను సాధించుకు న్నావ్!" అన్నారు రాఘవయ్యగారు వెయ్యిమీటర్ల పంచెలో పరుగెత్తి ప్రథమ స్థానం పొందినవాని పోజులో.

"తృప్తి కేవలం కొంత! రాళ్ళను కర గించేటటువంటి దాని ప్రార్థనలను విని భగ వంతుడు కనికరించి, దాని నాథుణ్ణి మూడు రెట్లుగా పంపించాడు" - మేనత్త ఫలోక్తి

"ఓ విషయం గుర్తుంచుకోవోయ్ రాఘవా! అల్లుడి గారికి 'ఫర్మిచర్' సామాన్లు కొనెటప్పుడు, ఈ అంగళ్ళలో తళతళమని మెరుస్తూ నాజాకు గా వుంటాయో చూశావా, వాటిని కొనేము గలవ్ నువ్వా! మాంచి 'టికవుడోతో' దృఢంగా చేయమని 'స్పెషల్ ఆర్డర్' ఇచ్చేసెయ్ ను రొక అంశం - 'ఇంత చక్కటి భార్య దొరికిందికదా' అని

అల్లుడుగారు ఇంకా బలవలసిన 'చుట్టు' ఒకటి వుందని మరవకు!" - అని లెక్కర్ అయిన మేనమామగారి లెక్కర్.

తన చెల్లెలా, బావమరదుల హాస్యాన్ని అనుభవించింది ఒక్క రాఘవయ్యగారు మాత్రమే.

అప్పుడే అక్కడకొచ్చిన రామం - "మామయ్యా! విమానంనుంచి దిగగానే ఏదో కొందిరు మల్లయ్యుద్ధవీరులు మద్రాసు కొస్తారన్నా నే - వారిలో ఒకరేమో అను కున్నాను మన అల్లుణ్ణి చూసి! అల్లుడు గారే అని జాతికాను అసలు, మీరే ఆయన్ని కనిపెట్టలేకపోయారా కదూ?" అని నవ్వాడు.

లీల ఈ మాటలపోటులను సహించ లేక పోయింది ఎంతయినా, తన భర్తను పీల్చిలా పరిహాసం చేస్తుంటే వూర్కొగలదా?

"ఎక్కడ నవ్వకోయ్ బావా! మళ్ళీ ఓ సంవత్సరంలోపల వారిని మీరు గుర్తు పట్టలేకుండా తగూరు చేయలేకపోతే నాపేరు లీలకదా" అని శపథం చేసింది రోషంతో.

"సరే సరే! వేశాకోళాలు విపరీతాలపు తున్నాయి ఈ శిష్యులూ, రోమాలు - ఇవేమిటి? అందరూ వల్లి భోజనాలు కానీ యండి" అని రాఘవయ్యగారు సర్దేశారు

ఓ సంవత్సరం పరుగెత్తింది లీలా ఆ మె భర్తా దీపావళికి ఢిల్లీనుండి వచ్చారు. చంద్ర కేఖరాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడని ప్రాణి లేను పెళ్ళికోజున ఎనుగుపిల్లలా వున్న కేఖరం ఇప్పుడు ఉత్త 'ఎముకలూ - చర్మమూ'గా వున్నాడు. అతని రూపం, చూసినవారికి జాలిగొలిపేటట్లుంది. విజయ గర్వంతో చూచింది - శ్రీమతి లీల బి. ఎస్ సి

"అల్లుడి కేవలం జబ్బా? ఇలా చిక్కి పోయారే?" అని మేనత్త అడగడం విన్న ఆనందంతో లీల అర అంగుళం పెరిగి వుంటుం దనుకోవచ్చు

"లీలా! చెప్పినట్లు చేసేశావ్! ఏమిటి ఆ విద్య?" అని మొహం వేలవేస్తూ అడిగాడు రామం.

"ఇందులో విద్య ఏముంది! ప్రతికోజూ తప్పకుండా ఉదయమూ సాయంత్రమూ యోగాసనాలూ, రెండు మైళ్ళు నడకా, మితమైన ఇంటిలోజనం - ఇంతకన్నా ఏం కావాలి?" అంది తేలికగా లీల.

ఆరోజు రాత్రి దాదామీద పడుకుని రామంతో చెబుతున్నాడు కేఖరం తన కరీతను

"అబ్బాయ్! యోగాసనాలూ, పరు గులూ నన్నీలా సన్నగా చేసినాయని అను కుంటున్నావ్ కదూ! అదంతా ఒక్క ధ్రిమ

మీ పాపాయి చిరాకుపడుట మాటమాలికి కోపగించుట అకారణముగా విద్దుట ఈ చిహ్నములు కలిగి కడుపు ఉబ్బరించుకొనివుంటే, దిహిశా లివర్ వ్యాధిగా ఉండవచ్చును. ఇది 3 సంవత్సరాలలోపు లెజిలమ వచ్చుట పరాజము. జమ్మివారి

లివర్ క్యూర్
లివర్ & స్ప్లీను వ్యాధుల నివారణకు, దిక్కుకు తప్పదు మోత్రం రూపంలో లభిస్తున్నది.

జమ్మి వెంటకరమబయ్య & సన్స్.
జమ్మి లిల్లింగ్ స్ మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.
కా. 1. కోయిలవారిపేర్, విజయనగరం పేట, తుర్రు ఇతర స్థలములలో

నాయనా భ్రమ!—ఇంతటికి కారణం మీ మరదిలి వంట...అయ్యో! ఏం వంటనుకున్నావ్! ఒక వాసనా రుచా?...మొదటి మాసంలోనే అన్న ద్వేషం పుట్టిందోయ్! రేడియోలోనూ పత్రికలలోనూ కుంపటి

మొహ మెరుగని ప్రమదలు (మన పాలిటి ప్రమాదాలు) చెప్పే కూరలూ, బాత్ లూ... ఈవిడ చేస్తే వాటి పేర్లు విని అనందించ వొచ్చు కానీ, నోటిలో వేసుకున్నప్పు ట్నుంచి కడుపు కలియబెడుతుందోయ్!

ఈవిడ తోసు తీసుకుని, విటమిన్లు, కెలోరీలూ, లెక్కకట్టి చేసిన వంటలు నన్నిలా చేసినయ్యే

తాను రాగానే వంటమనిషిని తరిమేసింది. 'నీకెందుకు ఈ కష్టం హాయిగా తిని

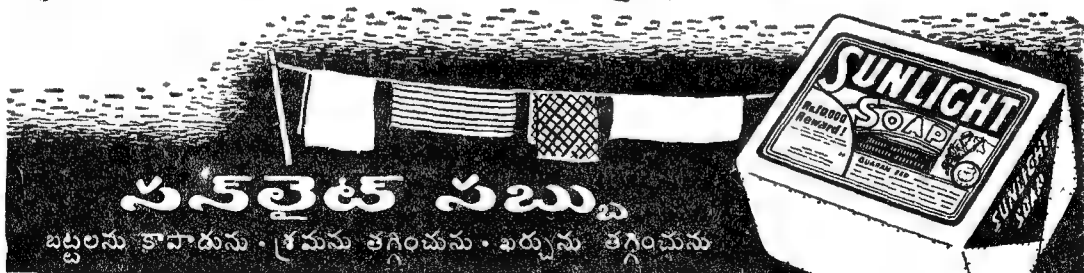
త్వరగా నురగను తెచ్చు సన్లైట్ బాద కుండ తెల్లగాను మరియు ప్రకాశవంతముగాను ఉతు కును

మీ బట్టలను సన్లైట్ తో ఉరికినదో మరినము ఎంత సులభముగా దొర్లిపోతుందో మీరే చూడండి. కొద్ది నిమిషములలో మీ తెల్లని బట్టలన్నియు (రుమాలునుండి దుప్పట్లు వరకు) క్రొత్తవాటికంటె తెల్లగా నగును : మరియు సన్లైట్ తో ఉరుకుట వలన మీ బట్టలు ఛాలెలము విరిగదును "

"దీనిని బాగా జ్ఞాపకముంచుకొనండి— సన్లైట్ నమ్మి రంగు బట్టలను తళతళమని మెరసేటంత ప్రకాశవంతముగా సుతికేట్లు మరేదియు నుతుకదు. సన్లైట్ సబ్బుమండి త్వరగావచ్చు సుంగ బట్టలను బాదకుండగనే వాటిలోని మరినమును తరిమివేసి వాటి అసలు రంగును తిరిగి తెచ్చుటను మీరే చూడండి "

S 222-X52 TL

ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

★ చెయి జారి న లక్ష్మి ★

సాహిత్యములు

లక్ష్మణరావు దగ్గరించి వుత్తరం వచ్చిందంటే నేను అనుకున్నాడు, ఏదో విశేషమండని. దాంతోపాటు శుభలేఖ గూడా వుండింది. కృష్ణమూర్తి మరింత ఆశ్చర్యపడ్డాడు. బహుశా నుంచి వచ్చి ఇంట్లో కొలు పెట్టగానే ఇల్లెలు ఎదురు గుండా వచ్చి “నీకు లక్ష్మణరావు దగ్గరించి వుత్తరం-శుభలేక వచ్చాయిరా అన్నాయ్” అని ఇప్పి లోనికివచ్చి తెచ్చిచ్చింది - ఓ కవరు, ఓ బుక్ పోస్టు కవరు. ఒకటి శుభ లేఖని తెలుస్తూ నేవుంది. కవరు చింపి ఉత్తరం బయటికితీసి చదివాడు.

కృష్ణమూర్తికి—

ప్రియ మిత్రుడు (వ్రాయునది ఏమనగా— ఎంతకాలనుంచో) కలలు కంటున్న ఆదర్శాలు ఈనాటికి నెరవేరుతున్నాయి. దానికంతటికీ నిన్ను భింపిస్తున్నాను; వివాహానికి నువ్వు తప్పకుండా రావాలి నువ్వు రాకపోయావంటే ఇక ఇంతటితో మన స్నేహం సరి. తెలుసుగా! ఎన్ని పనులున్నా నువ్వుమాత్రం తప్పించుకోదానికి

★ కోరిన వరుడు ★

కూర్చోక? అని నేనెంత చాకచాక్యంగా బ్రతిమలాడినా, ‘బాగుంది! నేను చదివిన వుత్తరంకొలూ, విన్న రేడియో ప్రసంగాలూ వృధాపోవడమా! వంట అంటే ఏమో తెలియని ఈ పెద్దవలందరూ ఇష్టమొచ్చినట్లు అర్థంపర్చలేకుండా చేసే వంటలన్నీ తిని ఒక్క ‘పాడు’చేసుకుంటారా? అని నిర్దాక్షిణ్యంగా తిరస్కరించి తాను వండడం మొదలుపెట్టింది.

“ఇలా చూడు రామం! నీవు పెళ్ళిచేసుకునేట్లుంటే— చేసుకోకుండా వుండడం ఉత్తమమూ, పూర్వజన్మ నుకృతమూ అనుకో—అయినా చేసుకుంటే— ఈ ‘హాం నైస్సు’ వి. ఎస్.పీ. లున్నాడు చూశావా, ఆ కుమారిమణులవైపు పోకు నుమా! నేరే హిస్టరీ-బోటనీ, లిటరేచర్—దేన్నయినా చేసుకో. కానీ ఈ ‘హాం నైస్సు’ ప్రదేశాలమాత్రం బహు అపాయకరములని గుర్తుంచుకో” అని స్వానుభవమున నేర్చిన సందేశాన్ని చాటాడు చంద్రశేఖరం ఆరోజు రాత్రి!

వీలేదు. కుటుంబ సమేతంగా వస్తే ఇంకా మంచిది. ఈమాట మర్చి పోవుగా! వుంటాను. ఇట్లు, నీ ప్రేయమిత్రుడు, లక్ష్మణరావు—

ఇంతకూ పెళ్ళివరిది? శుభలేఖ తీశాడు. పెళ్ళి లక్ష్మణరావుదేనట! శుభలేక, ఉత్తరం వేరువేరుగా వేయడంలో వుద్దేశ్యమేమిటి? అని ఆలోచించాడు. అసలు కృష్ణమూర్తికి ఈ వార్త అసత్యమని తోచింది. అతనికింత త్వరలో పెళ్ళవటానికి వీలేదే! అసలు లక్ష్మణరావు, కృష్ణమూర్తి కలిసి నాలుగు సంవత్సరాలు ఒకే ఊళ్ళో ఒకే గదిలో ఉంటూ చదివారు. శుభలేఖ వచ్చినప్పుడు కృష్ణమూర్తి అంతగా సందిగ్ధుడౌపడి, అసలు ఈవార్త నిజమా, అబద్ధమా అని

~~~~~

“తిరునగర్”

~~~~~

ఆలోచించడానికి కొరతం, లక్ష్మణరావుతో ఓ వ్యవహారంలో తగుల్లానని సత్యమయ్యోడు. ఇంతలో వి. ఏ ప్రెస్ రియరు ఆయిపోయి లక్ష్మణరావు వాళ్ళవూరల్లాడు. ఆ రోజు కృష్ణమూర్తి లక్ష్మణరావును రైల్వేకించి “అబ్బ! వదిలిందిరా బాబూ జిడ్డు వ్యవహారం” అని గుండె సరుకున్నాడు గూడా!

ఓరోజు రూమ్ లో ఖులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ “బాగా డబ్బుగల సంబంధం చేసుకోవాలాయ్ మా నాన్న నాకోసం ఎంత డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాడు! మా కుటుంబం చాలాపెద్దది. ఏదన్నా అదృష్టం కలిసినవస్తే బావుండును” అన్నాడు లక్ష్మణరావు.

“బాగానే వుంటుంది గానీ దొరకదోయి నాయనా! అందరికీ వుంది - పెద్ద నీ ఒక్కడికేనా నీం డబ్బుగల సంబంధం వస్తే బావుండేది” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి మాట వచ్చింది గనక.

“కాదు కాదు. పిల్ల ఎలా వున్నా నా శ్రమి పర్వాలేదు. కట్నంమాత్రం ఎక్కువైతే చాలు. పిల్లలో ఏ లోపాలున్నా సరి పెట్టుకుంటాను. అందరికీ ఆలా సమ్మతం అవుతుందంటావా?” అన్నాడు లక్ష్మణరావు.

“పోవోయ్, అన్నీ కబుర్లు. డబ్బుకోసం నీవు ఆత్మని అమ్ముకుంటావా ఏ?” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి, ఏ నవల్లో భావాన్నో పట్టుకుని.

“ఆత్మని అమ్ముకోవడం మేమిగోయ్ పిచ్చివాడా! డబ్బు లేంకే జీవితం ఎందుకసలు? అది వుంటే ఎన్ని లోపాలైనా సర్దుకుపోవచ్చు!”

కృష్ణమూర్తి స్నేహితుడి మాటలు అంత తేలిగా నమ్మలేదు ఇప్పటివ్పడే అతనికి ఒక్కో విషయమైన ఒకవిధంగా నిర్మితమైన భావాలు ఏర్పడుతున్నాయి మిత్రుణ్ణి పరీక్ష చెయ్యడానికి పూనుకొని అందుకు ఓ అభూతకల్పన చేశాడు “పిల్ల ఎంత అందంగా లేకపోయినా డారి ఎక్కువైతే చేసుకుంటా వన్నమాట!” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

“ఓ! నే నామెతో సరి పెట్టుకోగల్గు” హామీ ఇచ్చాడు లక్ష్మణరావు.

“అయితే బెజవాడలో ఓ సంబంధం వుంది ఆ అమ్మాయికి ఓ కాలు బొటు - కన్ను మెల్లి - చేయి వంకరపోయింది - పై పెదవి తోసేసుకుని పట్టు బయటికి పొడుచుకోచ్చాయి; కానీ తిండి మంచి ఆస్తిపరుడు. ఒక్కతే కూతురు. యాభై ఏకరాల పొలం - చాలా డబ్బు నిల్వవుంది. కానీ వాళ్ళ దీడేశం గాదు. ఉత్తరహిందూ స్థానం. వాళ్ళ కిక్కడా భూములున్నాయి. బెజవాడలో వాళ్ళకో మేడ వుంది. అప్పడప్పుడు వచ్చిపోతూ వుంటారు. మా మేనమామకూ ఆయనకూ స్నేహం. మొన్న నేను వెళ్ళినప్పుడు అక్కడే వున్నాడు వాళ్ళు. మా మామయ్యకు వుత్తరం వ్రాయమంటావా?” అన్నాడు కథ అల్లి.

లక్ష్మణరావు అంతా చెవులు నిక్కించి విని “నిజంగానేనా?” అని కొంచెంసేపు దీర్ఘంగా ఆలోచించాడు.

“నే చెప్పలేదుబోయ్. డబ్బు కోసం నీ కరీరాన్ని అమ్ముకోలేవు” అన్నాడు విజయం తనదేనన్నట్లు గర్వంగా కృష్ణమూర్తి.

“కాదోయ్” అన్నపడ్డాడు లక్ష్మణరావు. “మా మాస్టార్ని కలుసుకొని అడిగి చెల్లెతాను” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి అప్పటికే తన విజయాన్ని స్థిరీకరించుకున్నాడు. తరవాతవాళ్ళిద్దరిమధ్యా సంభాషణేమి నడచ

లేదు. కృష్ణమూర్తి విషయాన్ని గురించి ఆలోచించడమే మానేశాడు. ఇద్దరు మిత్రులూ మేనులు వచ్చారు. కృష్ణమూర్తి అర్ధరాత్రుప్పుడు గాబోలు మెలకువవచ్చి లేచాడు. చూస్తే లక్ష్యణరావు ఇంటి వైకృష్టవంక చూస్తూ వెళ్ళిపోయాడు. పండుకొని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. కృష్ణమూర్తి అతన్ని చూచి నవ్వుకున్నాడు.

రెండోరోజు రాత్రి లక్ష్యణరావు రూమ్ కి ఆలస్యంగా వచ్చాడు. రాగానే "మా మామయ్యగారో చెప్పినోయ్! ఆయనా ఒప్పుకోమన్నారు. కాస్త ఉత్తరం రాసేయ్ మీ మామయ్యకి, వివరాలు తెలియ జేయమని, లేకపోతే మనదరం పీసారి పెళ్ళివద్దామా ఏ?" అన్నాడు.

కొంప మునిగిందనుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి. కాని ఆభావం బయటికి కనపడనిస్తే లక్ష్యణరావు ఏమాతాడు? "అ! ఎందుకులేవోయ్! మా మామయ్యకి కాకితో కబురు పంపితే చాలు. అన్నీ తుణుగులో తెలియజేయదా?" అన్నాడు. దీని పరిణామం ఎలా వుంటుందో కృష్ణమూర్తి ప్రస్తుతానికి వూహించలేకపోయాడు.

లక్ష్యణరావుకి ఓ మామయ్యగారు. ఆయన పిల్లవాడికి మాత్రమే మామయ్య. ఆయనను చూస్తే కృష్ణమూర్తికి గిరిశం గుర్తుకొస్తాడు. లక్ష్యణరావు - మామయ్యల జంట చూస్తే గిరిశం పంతులు - అగ్నిహోత్రావధానిగారి నుంచి త్రుడూ గుర్తుకొస్తారు. ఒక్కొక్కప్పుడు "గురజాడ వారు మీ ఇద్దరినీ చూసే "కన్యాశుల్కం రాకారోయ్" అంటూ వుంటాడు లక్ష్యణరావుని. అటువంటి మామయ్యతో లక్ష్యణరావు తన చేసిన అభూతకల్పన నిజంగా నమ్మి చెప్పేవాడు. ఆ అపరగిరిశంగారి విషయం తనకి బాగా తెలుసు. ఆయననోట్లో మాట దాగదు. వివిధాయో భగవంతుడా ఇలా వచ్చిపడింది. ఆరాతి వెధవది అలా కట్టుకథ చెప్పకపోయినా పోయేది. లక్ష్యణరావు ఇంతచేస్తాడు అనుకోలేదు. సరే! గత జలసేతుబంధనం ఎందుకు? ఎలాగో దీన్ని తప్పించుకోనే ఉపాయం చూడాలి" అని ఆలోచించాడు కృష్ణమూర్తి. నిజాన్ని ఇప్పుడు చెప్పితే తనని పీక్కుతి శేస్తారు ఆ గిరిశం, వెంకటేశం కలిసి. అందుకని లక్ష్యణరావుతో.

"అలాగే ఉత్తరం రాస్తారేమోయ్" అన్నాడు.

"ఇవ్వాలేకాదు. లేవు రాసేస్తావుగా?" అన్నాడు.

రాత్రి మళ్ళీ లక్ష్యణరావు ఎంకవయిరి: "ఉత్తరం రాకేదా?"

"అ" ఘంకాదిన చెప్పకొట్టినట్లు కృష్ణ

మూర్తి సమాధానం!! లక్ష్యణరావు మెదలకుండా అంతటితో వూరుకోలేదు" పిల్ల గురించి నీకు తెలిసింది చెప్పు ఇంకోసారి?" పరీక్షల ప్రశ్నాపత్రాల్లో ఇచ్చే ప్రశ్నకు మల్లే అడిగాడు.

కృష్ణమూర్తి మాత్రం తక్కువ వాడేమీ కాదు అమ్మాయికి పన్నీ లోపాలుంటే అందవికారంగా వుంటుందో అన్నీ లోపాలు ఆలోపించాడు. లక్ష్యణరావు ఇది విన్నా తన వుద్దేశాన్ని మార్చుకోవచ్చని కృష్ణ

మూర్తి ఆశ.

లక్ష్యణరావు చచ్చినా ఆ పని జేయ్యడం అన్నీ లోపాలుంటే మరి మంచిది. మంచి సంస్కారం వుండివుంటుంది. మనకున్న సంస్కారాన్ని ఉపయోగించి మనమంటే ఆమెకు పడి చచ్చిపోయేటంతటి ప్రేమ కలిగిందచ్చు!" అని సమర్థించుకున్నాడు.

"ఉత్తరానికి రిప్లై వచ్చిందటోయ్" ఈ

(-వ పేజీ చూడండి)

మీకు తప్పక
ఆరోగ్యము, రుచి,
గల ఆహారం,

విటమిన్ "డి" గల

పకావ్

తో లభింపగలదు.

కొత్తగా అభివృద్ధి పరచ

బడిన "పకావ్" అద్భుతమైన ఘనస్థితిలోనున్న టువంటి పదార్థమే కాకుండా - ఎప్పుడూ చపాతీలు లేక రొట్టెలపైన రాయటకు ఎంతో సులువుగా

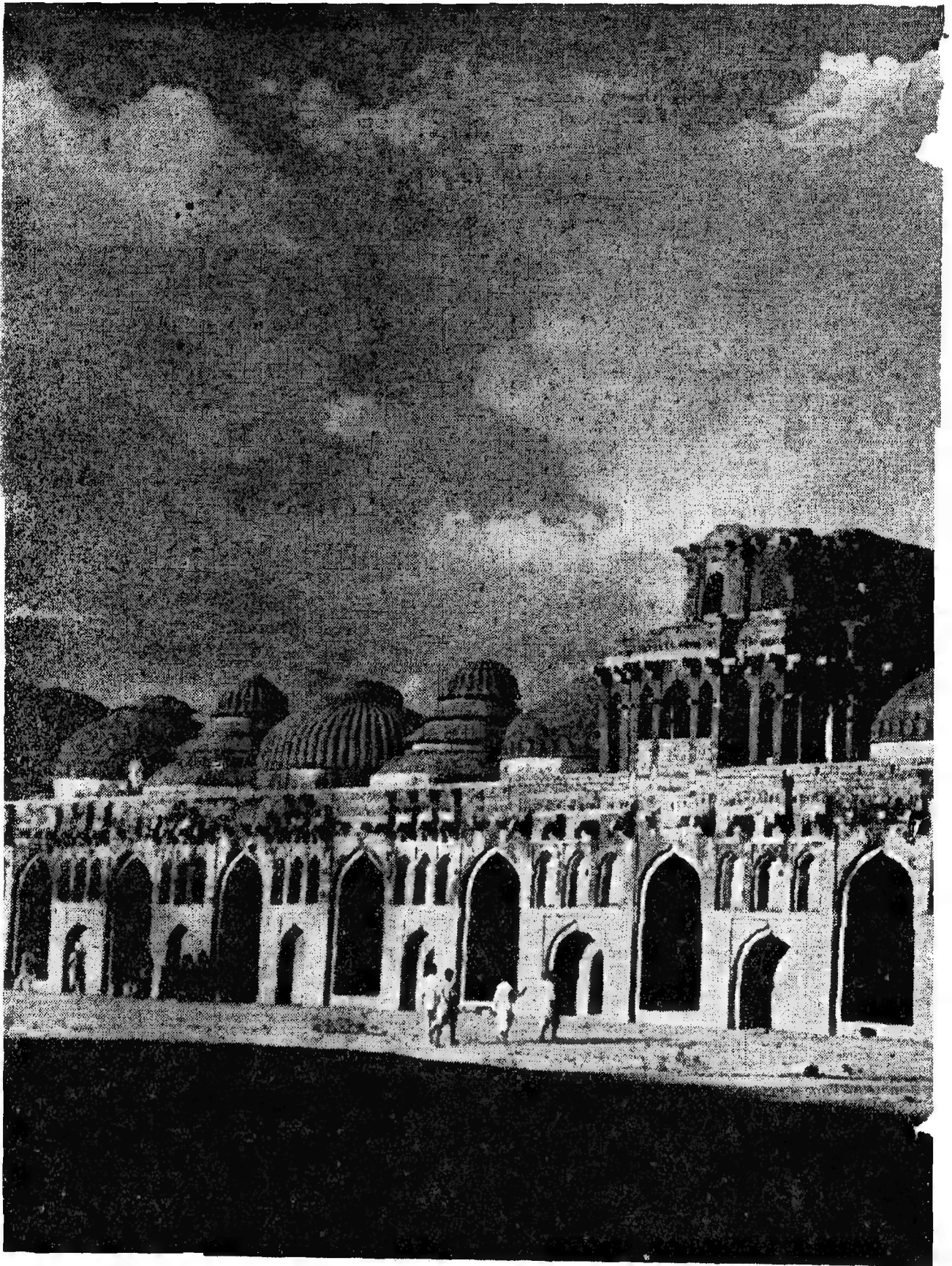
ఉంటుంది ప్రభుత్వనిర్దేశ ప్రమాణములకు పూర్త అనుగుణంగా ఉన్నది. అందుచేత మీకు మంచి ఫలితములు రాగలవని మీకు తెలియును. రుచికరమైన భిక్షములకై నేడే ఒక టెస్టు పకావ్ కొనుగ్తు.

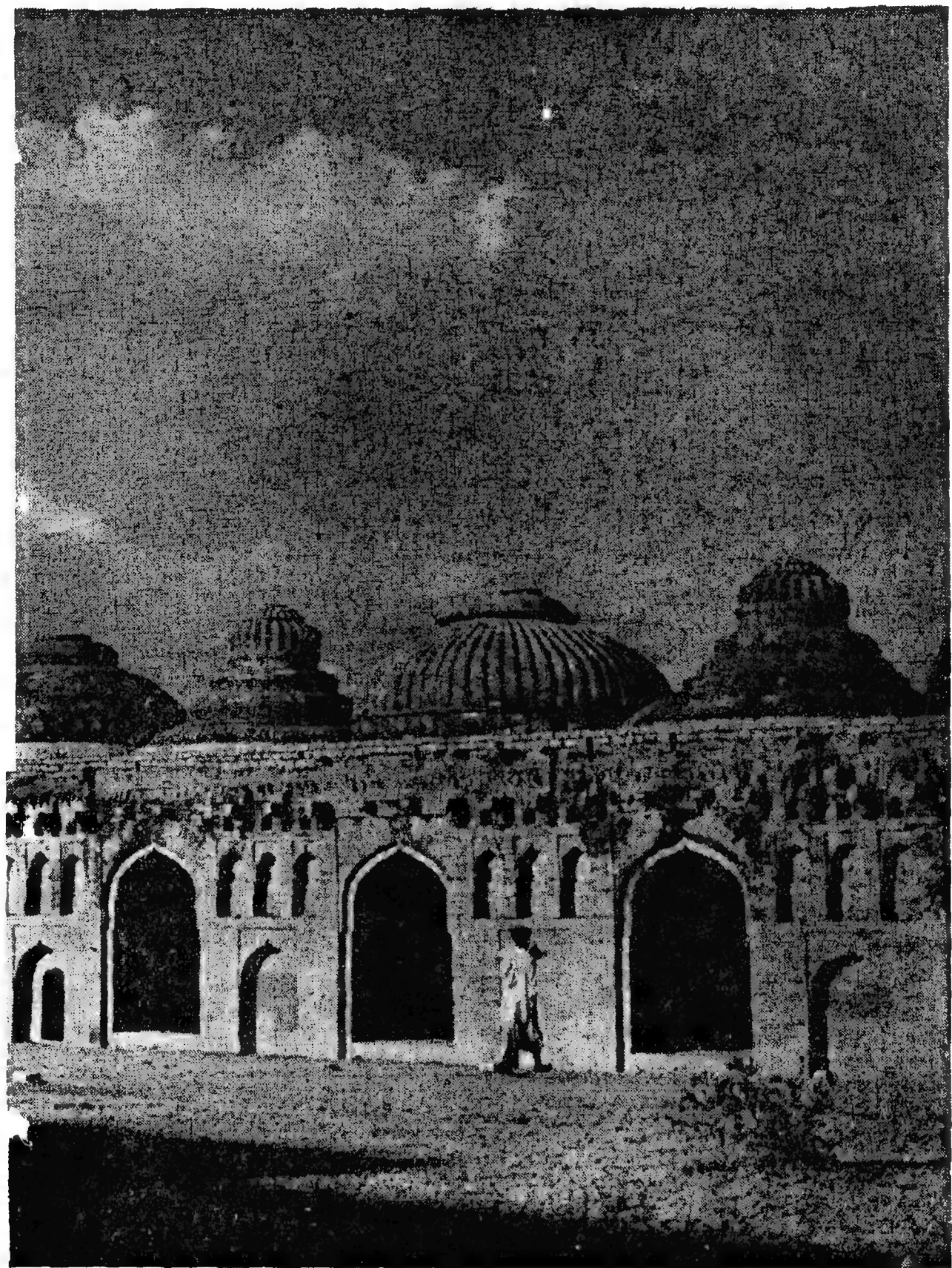
తాతా ఆయిల్ మిల్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

తాతావారి
రయాలు.

77 7440

గజ్జాల్—హంపి

—ఫోటో : టి. నరయణారాయణ, హిప్పర.

ఆట - పాట

దేజిండ్ల సాంబశివరావు

ఆటలు ఆడెదము - మేము

పాటలు పాడెదము.

ఆటల నాడీ పాటలు పాడి

అల్లి బిల్లి తిరిగెదము - మేము

లలు తానందం పొందెదము.

బూరల నూదెదము - ఆకు

బూరల నూదెదము.

తూతూతూతూ బాజాల్తోటి

పెండిలి చేసెదము - పూల

పల్లకి మోసెదము.

పూలను కోసెదము - మల్లె

పూలను కోసెదము

దండలు గ్రుచ్చి ఒళ్లో దాచి

మురిసీపోయెదము - పెల్లికి

తరలీపోయెదము.

పిడతలు తెస్తాము - లక్క

పిడతలు తెస్తాము.

పాలూ బెల్లం-పరమాన్నాలూ

పెండ్లికి పెద్దలమై - మేము

జాబ్బున జర్రెదము.

ఇల్లూ కట్టెదము - బొమ్మ

రిల్లూ కట్టెదము.

తాటియాకుల బొమ్మలు చేసి

పెండిలి చేసెదము - పూల

దండలు చేసెదము.

అమ్మలు పిలవంగా - మా

నాన్నలు పిలవంగా,

ఆటలపాటల నన్నిటి విడిచి

ఇంటికి వెళ్లెదము - మేము

విడివడిపోయెదము.

★ అదృష్టదేవత ★

పూర్వం పై ప్రస్ అనే ద్వీపంలో ఒక రేవుపట్టణంలో తియ్యోడోరస్ అనే ధనవంతుడుండేవాడు. అతనికి అపారమైన ధనసంపద ఉన్నది; ఫార్చునేటస్ (అదృష్టదీవుడు) అనే చక్కని కొడుకున్నాడు. తియ్యోడోరస్ ఏ కొరత లేకుండా హాయిగా జీవిస్తూ, మితి మీరిన భోగవిలాసాలలో పడి కొంతకాలానికి తన ధనమంతా పోగొట్టుకున్నాడు. అతడు బీదవాడయేసరికి అంతవరకూ అతని చుట్టూ ఈగల్లా మూగిన ఏ మిత్రుడూ అతనికేసి చూసినపాపాన పోలేదు. పాపం అతడు అలాగే కష్టపడి భార్యతో, కొడుకుతో రోజులు వెళ్లబుచ్చుతున్నాడు.

ఫార్చునేటస్ పెద్దవాడయ్యాడు. ఒకరోజున తండ్రి అతణ్ణి చూసి, “నాయనా! నీకు చాలాఅన్యాయం చేశాను డబ్బంతా ఖర్చు పెట్టి నీకు చిల్లిగవ్వయినా మిగల్చకుండా దరిద్రస్థుణ్ణి చేశాను. నే నెలాగూ ఆప్టేరోజు లుండను. నీకోసమే నా బెంగ,” అన్నాడు.

“నాన్నగారూ! నాకోసం మీరేమీ బెంగపడకండి. నేను ఏదో విధంగా బ్రతకగలను. వెంటనే బయలుదేరి దేశాటనంచేసి అదృష్టం వెదుక్కుంటూ పోతాను. త్వరలో తిరిగివస్తాను,” అన్నాడు ఫార్చునేటస్.

ఆరోజున భోజనాలైన తరవాత

ఫార్చునేటస్ తలిదండ్రులవద్ద సెలవు తీసుకుని నముద్రతీరానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఒక ఓడ ఇటలీ లోని ప్లాండర్ను పట్నానికి బయలు దేరుతూ ఉండడం చూశాడు. ఆ ఓడలో ప్లాండర్ను పరిపాలించే ప్రభువు ఒకాయనకూడా ఉన్నాడు. ఫార్చునేటస్ సరాసరి ఆ ప్రభువు వద్దకు వెళ్ళి నమస్కరించాడు. తన సంగతంతా చెప్పి, ఆయనవద్ద అంగ రక్షకుడుగా పనిచేస్తానని చెప్పాడు. ఆయనకుడి అందచందాలు, వినయ

సామగానం సరస్వతీదేవి

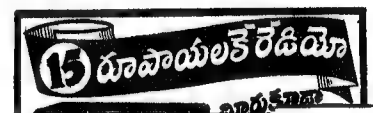
విధేయతలు చూసి సంతోషించి ప్లాండర్ను ప్రభువు అంగీకరించాడు.

ఓడ బయలుదేరి ప్లాండర్ను చేరింది. ఫార్చునేటస్ తన ప్రభువును ఎల్లవేళలా అంటిపెట్టుకుని ఉండి భక్తి గౌరవాలు చూపుతున్నాడు. ప్రభువుకు అతనిపై బాగా నమ్మకం కుదిరింది. కొత్తగా వచ్చిన యువకునిపై ప్రభువు ఇంత నమ్మకం కలిగిఉండడం సహించలేక కొంతమంది పాత సేవకులు ఎలాగైనా ఫార్చునేటస్ను సాగనంపాలని పన్నాగాలు పన్నుతున్నారు.

ఒకరోజున ప్రభువు వినోదార్థం గుర్రపుపందాలు ఏర్పాటుచేశాడు. గలిచినవారికి మామూలుగా ఇచ్చే బహుమతులు కాక తను ప్రత్యే

కంగా రెండు వజ్రాలు బహుమతి చేస్తానని ప్రభువుగారి భార్య ప్రకటించింది. ఆ పందాలలో అందరినీ ఓడించి ఫార్చునేటస్ మొదటివాడుగా వచ్చాడు. అతనికి రాణిగారి రెండు వజ్రాలు, ఇంకా ఎంతమందినుంచో ఎన్నో విలువైన బహుమతులు వచ్చాయి. అతన్ని ప్రజలందరూ పొగుడుతున్నారు. ఈ పొగడ్డలు అతని శత్రువులకు మరింత అసూయ కలిగించినవి. అందుచేత వాళ్లు ఫార్చునేటస్ను చాలుకు పిలిచి, “మిత్రమా! నీ మీద ప్రభువుగారు చాలా కోపంగా ఉన్నారు. నీకు ఇన్ని బహుమతులు రావడంవల్ల ఆయనకి అసూయ కలిగింది. ఈ రాత్రే నిన్ను చంపించటానికి ఆయన ఆలోచిస్తున్నారు. కనక వెంటనే ఇక్కణ్ణించి పారిపో,” అని నూరిపోశారు.

ఫార్చునేటస్ ఇదంతా నిజమేనని నమ్మాడు. నమ్మి ఆరోజు వికటి పడగానే, అశ్వశాలలోంచి ఒక గుర్రాన్ని తీసుకుని,

★ అదృష్ట దేవత ★

దాన్నెక్కి ఎవరూ చూడకుండా ఉండొచ్చు. తెల్లవారేసరికిల్లా ప్లాండర్లు రాజ్యం వదిలి చాల దూరం వచ్చాడు. మార్గాయానం తీర్చుకోడానికి ఒక ఊళ్లో ఒక నగ్రంలో ఆగాడు. తనతో తన బహుమతులన్నీ తెచ్చుకోవడంచేత వాటన్నిటినీ అమ్మి డబ్బుగా మార్చుకొన్నాడు. కొంత డబ్బుతో ఒక గుర్రం కొన్నాడు. ప్లాండర్లు ప్రభువు అశ్వశాలనుండి తీసుకొచ్చిన గుర్రాన్ని ఒక మనిషి ద్వారా తిరిగి వెనక్కి పంపించాడు.

ప్లాండర్లు ప్రభువు విశ్వాస పాత్రుడైన ఫార్మనీటన్ ఇలా అర్థాంతరంగా పారిపోయినందుకు ఎంతో విచారించాడు.

2

ఫార్మనీటన్ అలా పోయిపోయి దేశాలన్నీ తిరుగుతూ చివరికి లండన్ నగరం చేరుకున్నాడు. చేతిలో బాగా డబ్బు అడుతున్నందున గొప్ప గొప్పవాళ్ళతో పరిచయం లేర్పడ్డాయి. వాళ్ళతో తిరుగుతూ, వాళ్ల హోదాకు తగ్గట్టుగా తను కూడా ఉండబోయే సరికి, దగ్గిరున్న డబ్బుకాస్తా హారతికర్యారంలా హరించిపోయింది. మళ్ళీ యథాప్రకారం బీదవాడయ్యాడు. అందుచేత లండన్ నగరంలో ఉండలేక, నముద్రం వదిలి ప్రాన్సుదేశం వెళ్ళాడు. అక్కడ ఉద్యోగాలకోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాడు. కాని లాభించలేదు. అలా పల్లెలూ,

పట్నాలూ ద్రిమ్మరుతూ ఒక అడవిలో దారి తెలియక చిక్కుపడ్డాడు. అలా సాయంత్రందాకా వెదుకులాడినా బయటపడలేకపోయాడు. ఆకలి, దాహం బాధిస్తున్నాయి. అక్కడొక సెలయేరు కనిపిస్తే కడుపునిండా మంచినీళ్లు తాగాడు. ఆకలిమాత్రం తీరలేదు. చీకటి పడింది. దుష్టజంతువులవలన భయం రావచ్చునని ఒక చెట్టెక్కి చెట్లకొమ్మలపైన నడుం వాల్చాడు. వెన్నెల వచ్చింది.

ఇంతలో ఒక సింహం వచ్చి సెలయేటిలో నీళ్లు తాగిపోయింది. తరువాత ఒక ఎలుగుబంటి వచ్చింది. నీళ్లు తాగి, ఒళ్లు విరుచుకుని పైకి చూసింది. వెన్నెల వెలుగులో ఫార్మనీటన్ కనిపించాడు. సరే తిండి కూడా దొరికిందిగాడా అని తాపీగా చెట్టెక్కసాగింది. ఫార్మనీటన్ భయకంపితుడయ్యాడు.

తిరిగి ధైర్యం తెచ్చుకుని కత్తి దూశాడు. ఎలుగుబంటిని దగ్గరదాకా రానిచ్చి పొడిచాడు. ఎలుగుబంటి దెబ్బ తినికూడా రోషావేశంతో అతనిపైకి దూకింది. కాని దూకడంలో చెట్టుకొమ్మ విరిగి ధబేలున కిందపడి పొర్లాడసాగింది. ఫార్మనీటన్ చెట్టు దిగి కత్తితో బాగా పొడిచి ఎలుగుబంటిని చంపేశాడు. ఆకలి తీర్చుకోడానికి ఎలుగుబంటి మాంసమే వండుకొని తిందా మనుకుని ఉపక్రమించాడు.

అప్పుడొక విచిత్రం జరిగింది. అతని కొక దేవత ప్రత్యక్షమైంది. “నా పేరు అదృష్ట దేవత. నీ దుస్థితి చూసి వచ్చాను. నీకు కావలసిన వరం కోరుకో, ఇస్తా”నంది. “నాకు

అప్పుడూ క్షణమైనా చింతలేదు

అతడు లాక్టోజన్ సేవిస్తున్న పుటిమంచి - తల్లిపాలకు బదులుగా, ఉపయోగించడానికి అది ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడుటయే అందుకు కారణం.

LACTOGEN

విశ్వసించండి

ఇవ్వలేనపుడు

పేరు _____

చిరునామా _____

మరేం అక్కర్లేదు. అమితమైన ధనం కావా" లన్నాడు. సరేనని అదృష్టదేవత అతని కొక పర్సు ఇచ్చింది. ఆ పర్సులో ఎప్పుడు చెయ్యి పెట్టినా పది బంగారు నాణాలు కనిపిస్తాయంది. అతడు బ్రతికున్నంతకాలమే కాక అతని బిడ్డలకు కూడా ఆ పర్సు ధనం ఇస్తుందనీ, వారి తరవాత దాని మహిమ పోతుందనీ చెప్పింది.

తరవాత అదృష్టదేవత అడవి నుంచి అవతలికి దారి చూపించి మాయమైంది.

ఆ దారిని అతడు నడిచి నడిచి ఒక గ్రామం చేరి సత్రం లో మకాంచేశాడు. పర్సు లోంచి బంగారునాణాలు తీసి సత్రం యజమాని కిచ్చి సుష్టుగా భోజనం చేశాడు. అక్కణ్ణించి తెల్లవారిన తర్వాత దగ్గిరోడ్డున ఒక పట్నం వెళ్ళి మంచి గుర్రం కొన్నాడు. మంచిబట్టలు కుట్టించాడు. ఇద్దరు సేవకులను కుదుర్చుకున్నాడు. ప్రాన్సుదేశానికి రాజధాని అయిన పారిస్ నగరం వెళ్లాడు. ఒక గొప్ప భవనం కొనేసి, అందులో ఉంటూ, ధనం విచ్చలవిడిగా ఖర్చు పెడుతూ దర్జాగా బ్రతకసాగాడు.

కొంతకాలం అయిన తర్వాత అతనికి మళ్ళీ వివిధ దేశాలు తిరిగి కొత్త విశేషాలు చూడాలనే కోరిక పుట్టింది. అయితే ఒక్కడే వెళ్లడానికి మనస్కరించలేదు ఎవడైనా అనుభవజ్ఞుడైనవాడు దొరికితే బాగుండు ననిపించింది. వెదకగా వెదకగా ఒక వృద్ధుడు కనిపించాడు. అతని పేరు లాక్ ఫిట్టి. స్కాట్లండు దేశంవాడు. అతడు

కూడా బ్రతుకు తెరువుకోసం దేశం విడిచిపెట్టి ప్రాన్సు వచ్చాడు. కాని ఏ పని చేసినా లాభించక ఇంకా బికారిగానే ఉన్నాడు. అతణ్ణి అడగగానే దేశాటనం రావడానికి ఒప్పుకున్నాడు. అయితే ముందు ఒకసారి స్వదేశం వెళ్ళి భార్యాబిడ్డలను చూసిరావాలనం దన్నాడు. ఫార్చునేటస్ సరే నన్నాడు. తనుకూడా లాక్ ఫిట్టితో స్కాట్లండు వెడదామని నిశ్చయించాడు. ఇద్దరూ కలిసి బయలుదేరారు.

స్కాట్లండు చేరారు. లాక్ ఫిట్టి భార్య, అయిదుగురు కూతుళ్లు

చాలరోజుల తరవాత అతడు తిరిగి వచ్చినందుకు సంతోషించారు. లాక్ ఫిట్టి కు టుంబం ఒకప్పుడు బాగా బ్రతికినదే. కాలం ఖర్చుం చాలక బీదదశలో పడింది. వారి కష్టాలన్నీ విని ఫార్చునేటస్ చాలా జాలిపడ్డాడు. వారికి ధనసహాయం చేయడానికి నిశ్చయించాడు. కాని వారు అతని సహాయం ఉచితంగా తీసుకోడానికి అంగీకరించలేదు. వారి అభిప్రాయంగ్రహించి అతడు లాక్ ఫిట్టి పెద్దకూతురును వివాహం చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నాడు. వివాహంమాట వచ్చేసరికి ఫార్చునేటస్ కు తన తల్లిదండ్రుల విషయం

హెజ్లైన్ "HAZELINE" SNOW

(TRADE MARK)

"హాజిలైన్ స్నో" (రేడ్ మార్కు)

ఇతరుల దగవరుకులు విశేషపరిమాణం ఉన్నట్లు కనిపెట్టబడినది మేము ఉత్పత్తిచేసిన "HAZELINE SNOW" హాజిలైన్ స్నో "రేడ్ మార్కు" సిఫారసు అన్నిటికీ మీ దుర్లభమిత్వం అలాకానీమ్యూర్ వెండిరంగురంగు అల్యామినియం లేకునది సిఫామూతపైకండు. కొనువప్పుడు అల్యామినియం లేకు చెక్కుచెదర నుండా ఉన్నదానినే జాగ్రత్తగా పరిశీలించి కొనాల్సి మూతమీద ఈ డిజైను నీలం రంగులో ఉన్నది

బరోన్ వెల్ కమ్

అండ్ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

11, బాబ్స్ 280, బొంబాయి

"HAZELINE SNOW" "హాజిలైన్ స్నో" అనునది వెరికమ ఫ్రాంఛైజ్ లిమిటెడ్, అండవారి రిజిస్టర్డ్ రేడ్ మార్కు ఇండియాలో దీనికి అండ్ వెల్ కమ్ అండ్ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్ వారి కర్తవ్య రిజిస్టరుకాబడిన వాడుకదానిలు అధికార నియంతులకానివాడు ఈ రేడ్ మార్కును ఉపయోగించిన లేక అనుకరణను ఉత్పత్తిచేసిన లేక వాటికొప్పవహించిన, వాటిని అనలైస్ "HAZELINE SNOW" TRADE MARK "హాజిలైన్ స్నో" రేడ్ మార్కుగా చెలామణి అచేలాగ చేసిన లేక అందుకు ప్రయత్నించిన అట్లవారిపై న్యాయరీత్యా చర్య తీసుకోబడుతుంది.

గాత - శ్రోత - సాహిత్య : శిష్టా బ్రహ్మసంధం.

★ అ దృష్ట దేవత ★

జ్ఞానకం వచ్చింది. వెంటనే ప్రయాణనన్నాహాలు చేసి లాక్ ఫిట్టి కుటుంబాన్నంతటినీ వెంటబెట్టుకుని స్వదేశమైన సైప్రస్ కు బయల్దేరాడు.

కొన్ని దినాలకు సైప్రస్ చేరుకున్నారు. ఎంతో ఆదుర్దాపడి తీరా స్వదేశం వస్తే, ఫార్మసేటన్ తలిదండ్రులు కొడుకుమీద బెంగతో ఎన్నడో చనిపోయినట్లు తెలిసింది. కొన్ని రోజులు విచార

రంతో గడిపాడు. తరవాత ఫార్మసేటన్ బంధువుల ఓదార్పులతో స్థిమితపడి లాక్ ఫిట్టి పెద్దకుమార్తెను వివాహం చేసుకున్నాడు. అలా మామలను, మరదళ్ళను తనవద్దనే అట్టిపెట్టుకుని, అదృష్టదేవత ఇచ్చిన పర్పు ప్రభావంతో మహా శ్రేణి వంగా గడపసాగాడు.

పన్నెండేళ్లు గడిచాయి. ఇద్దరు చక్కని కొడుకులు కలిగారు. మరదళ్లందరికీ మంచి వరులను పెడికి

పెళ్లిళ్లు చేశాడు. కొంతకాలానికి అతనికి మళ్ళీ దేశాటనంమీద దృష్టిపొయింది. అత్తమామలు, భార్య వద్దంటున్నా వినక త్వరలో తిరిగివస్తానని చెప్పి బయలుదేరాడు. ఒక ఓడ ఈజిప్టు దేశానికి పోతుంటే అందులో ఎక్కాడు.

3

ఓడ ఈజిప్టులోని అలెగ్జాండ్రియా రేవు చేరింది. చేరగానే, సుల్తానుగారికి అయిదువేల బంగారు నాణాల ఖరీదుచేసే కానుకలు పంపించాడు. ఆయన ఫార్మసే

పల్లెటి దిక్కు మనిషి ఒకడు వానపడ్డ ఒక రోజు, బురద కాళ్ళతో బస్తీకొచ్చి, పెద్ద హోటల్లోకి వెళ్ళాడు. ఆ బురదను చూసి బెదురుకొన్న హోటల్ యజమాని గబగబాయివలకు వచ్చి “అంత బురద కొట్టుకున్న చెప్పట తోడు కొన్ని లోపలికి రాకపోతే, అవి బయటనే వాడిలి రాలేక పోయావా?” అని అడిగాడు.

ప్రశ్నకు పులికిపడి బిత్తరి చూపులు చూస్తున్న ఆ రైతు “చెప్పలు ఏడవండి?” అని ఏదురు ప్రశ్న అడిగాడు.

టన్ ను ఎంతో మర్యాదచేసి, తను తూడా ఖరీదైన సుగంధ ద్రవ్యాలు కానుక ఇచ్చాడు. ఫార్చునేటన్ ఆ కాన్కనలను తను వచ్చిన ఓడలోనే భార్యకు పంపించాడు. ఈజిప్టులో కొన్నాళ్ళుండి, ఇంకా తూర్పునగల దేశాలు చూడాలనే అభిలాషతో టర్కీ, పర్షియా, భరతఖండం అన్నీ తిరిగాడు. పాలస్తీనాగుండా మళ్ళీ అలెగ్జాండ్రీయా వచ్చాడు. తిరిగి సుల్తానును కలుసుకుని, తను తిరిగిన దేశాల్లో నేక రించిన వింతవింత వస్తువులను ఆయనకి బహూకరించాడు.

సుల్తాను ఫార్చునేటన్ ను తన భవనంలో అతిథిగా కొన్నాళ్ళుండమని కోరాడు. ఒకరోజున సుల్తాను తనవద్ద ఒక అమూల్య వస్తువును చూడ రమ్మన్నాడు. ఒక రహస్య మందిరంలోకి తీసుకు వెళ్లాడు. ఒక బంగారుపెట్టె తెరచి అందులోంచి ఒక టోపీ బైటికి తీశాడు. ఫార్చు

నేటన్ “ఇందులో ఏమి విశేషం ఉంది?” అని అడిగాడు. “ఇది నెత్తిమీద పెట్టుకుని ఎక్కడికి వెళ్లాలంటే అక్కడికి వెళ్లవచ్చు” అన్నాడు సుల్తాను.

“అరె. విచిత్రంగా ఉండే? ఈ టోపీ బాగా బరువుగావుంటుందా?” అన్నాడు ఫార్చునేటన్.

“అబ్బే. పరమశేలిక. కావలిస్తే పెట్టుకున్నాడు,” అన్నాడు సుల్తాను.

ఫార్చునేటన్ టోపీ పెట్టుకుని “నేను మాయింటి వెనక ఉద్యాన వనంలో ఉండాలి,” అనుకున్నాడు. మరుక్షణంలో ఫార్చునేటన్ తన యింటి వెనక నిలబడి ఉన్నాడు. సుల్తాను పాపం అతడు తిరిగివస్తాడని చాలరోజులు ఎదురుచూశాడు. చివరికి నిరాశచేసుకుని ఊరుకున్నాడు.

ఫార్చునేటన్ ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. భార్య, కొడుకులు అతణ్ణి చూసి ఎంతో సంతోషించారు. అత్త మామ లిద్దరూ చనిపోయారు. కొడుకు లిద్దరూ పెద్దవారయ్యారు. వారికి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించాడు. పెళ్లిళ్లు చేశాడు. సుల్తానువద్ద సంగ్రహించిన టోపీతో ఎన్నో దేశాలు సంచరించి దేశయాత్రాశృంగార తీర్చుకున్నాడు.

అదృష్టవేషత చల్లనిచూపులో ఫార్చునేటన్ సర్వసుఖాలూ అనుభవించి చాల ఏళ్ళు గడిచాడు. భార్య చనిపోయింది. అతడుకూడా చనిపోయే కాలం ఆసన్నమైంది. అప్పుడు ఇద్దరు కుమారులనూ దగ్గి

రికి పిలిచి నలభై ఏళ్లపాటు ఎవరికీ తెలియకుండా దాచిన పర్చు రహస్యం వారిరువురికీ చెప్పేశాడు. “మీలో మీరు కొట్లాడుకోకుండా జాగ్రత్తగా ఈ పర్చును వాడుకోండి. దానధర్మాలుచేస్తూ ధనం సద్వినియోగం చెయ్యండి. ఇదిగో ఈ టోపీ కూడా తీసుకోండి. దేశాలు తిరగాలనిపించినప్పుడు దీని సహాయంతో ఊణంలో ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోవచ్చు. జాగ్రత్త!” అని చెప్పాడు. వాళ్లు అలాగే నన్నారు.

కొన్నాళ్లకు ఫార్చునేటన్ మరణించాడు. అతని శవాన్ని అతని భార్యసమాధిపక్కనే పాతిపెట్టారు. అతని కొడుకులిద్దరూ బుద్ధిమంతులై తండ్రి అడుగుజాడల్లోనే నడిచి హాయిగా జీవించారు.

(మూలం: రస్కిన్)

బస్తీలో కాలేజీ చదువు చదువుతున్న ఒక అమ్మాయి మేనత్త యింటికి పల్లెటూరికి వచ్చింది. మేనత్తకొడుకూ, యీ అమ్మాయి కలిసి ఒకరోజు సరదాగా పొలాలమీదికి పి.కారుకి వెళ్లారు. అక్కడ పొలంగట్టు మీద ఒక ఆపూ, దూడ ఒకదానిని ఒకటి ముట్టెతో ముద్దు పెట్టుకొంటున్నాయి. ఆ కుర్రవాడు వాటికేసి చూపించి తనకూ అలా చెయ్యాలని వుండన్నాడు కొంటెతనానికి.

“చెయ్యి. నిరభయంతరంగా చెయ్యి. మీదేగా!” ఆ ఆపు అన్నదా గడుసుపిల్ల.

కర్పూరదీపపయాత్ర

(బొమ్మరిల్లు సీరియల్)

నోరి నరసింహశాస్త్రి

22

అట్లా ఎన్నో రోజులు గడవలేదు. అంతా గుడ్డలోనుంచి బయటపడ్డారు. బయటపడ్డదే వ్యవధానంగా పూర్వస్మృతులు మరిచిపోయినారు.

అయితే ఏం? ఇప్పుడు నడిచేందుకు కాళ్లున్నై. అరిచేందుకు నోళ్లున్నై. చూసేందుకు కళ్లున్నై, ఇంకో విశేషంకూడా ఇప్పుడున్నది. ఎగిరేందుకు రెక్కలుకూడా ఉన్నై. రెక్క లింకా బలంపట్టలేదు. కాని అసలున్నదిగా!

అయినా ఇది నయంకాదా? మనస్సులో పూర్వజన్మజ్ఞానముండికూడా కదిలేకాళ్లు ఆడినోరూ చూచేచూపూ లేనికలవంటి అయోమయపు బ్రతుకుకంటే ఇది నయంకాదా?

మునుపు ఎంతదూరం పోయినా అల్లిబిల్లి తిరిగినట్లు మనస్సులోనే పోవలెనాయెను! ఎంత చెబుదా మన్నా మనస్సులోనే చెప్పకోవలెనాయె! బయట ఎంతోలోకము ఉన్నదని ఎరిగికూడా తనలోపలనే చూచుకొనవలెనాయె! అబ్బా! ఏమి అవస్థబ్రతుకు గుడ్డలో బ్రతుకు! పోనీ, జ్ఞానం లేకపోయినా మొద్దుగా ఉన్నా కాస్త మెరుగుగా ఉండును, చీకూచింతాలేకుండా హాయిగా ఉండవచ్చు! ఒక్కవక్క పూర్వజన్మజ్ఞాన ముండి, ఇది లేదు ఇది కావాలె అనిపిస్తుంది. ఆకోరికలు తీర్చుకునే సాధనాలు లేవాయె!

తీరనికోరిక ఉండడంకంటే నరకమేమిటి? ఎక్కడికన్నా అదుకోడానికి పోవాలనుకుంటే నీపెంపుడు తల్లి గుంజకు కట్టేసిందనుకో! నీ కప్పుడెట్లా ఉంటుంది?

ఎవరన్నా నిన్నన్యాయంగా కొట్టారనుకో!—అది మావ్వురుకు రిపోర్టుచేయబోతూ ఉంటే, నోరు ముయ్యి కూచో,—అంటే నీకెట్లా ఉంటుంది?

నరిగ్గా గుడ్డలో బ్రతుకుకూడా అట్లాగే నరకకూపంలాగ ఉంటుంది. దీన్నే కాబోలు గర్భనరకం అంటారు!

ఎట్లాగైతేనేమి, వాళ్లంతా గర్భనరకంలోనుంచి బయటపడ్డారుగా! ఇప్పుడు వెనక మనస్సు తిరిగి నట్లు లోకాలన్నీ తిరగ లేకపోతే ఏమి? కాస్తోకూస్తో ముందుకూ వెనక్కూ ఆ పక్కకూ ఈపక్కకూ కదల వచ్చు మునపటివలె ఎక్కడఉన్న వస్తువులైనా మనస్సుతో చూసే శక్తి లేకపోతే ఏమి? ఎదట ఉన్న కాసిని వస్తువులూ కళ్లతో శుభ్రంగా చూడవచ్చు ఇప్పుడు! ఎన్నో ఊహలు కడుపునిండా ఉండికూడా వెనకటి మూగబ్రతుకుకంటే కడుపులోకి వచ్చిన కాసిని ఊహలూ కా అంటూ కూ అంటూ కూసుకోవచ్చు! గుడ్డలో బ్రతుకు గుడ్డిబ్రతుకు!

దానిలోనుంచి వాళ్లు బయటపడ్డారు. కాళ్లారెక్కలూ విదిలించుకొని సాగదీసుకొని హాయిగా

గూడెంలో కాకులన్నీ పోగై పై. ఒకరూట ఒకరు విసిపించుకోకుండా రణగొణధ్వని చేస్తున్నవి.

విచ్చుకొని కిచకిచమన్నారు. ఒంటిమీద గాలిపారి ఒళ్లు తడి ఆరింది.

వాళ్లందరికీ అప్పుడు ఒకేవిధమైన కొత్త అనుభవంకలిగింది గుడ్డులో ఉండగా అది లేదు. ఇప్పుడొక తపన—ఆవేదన—పుట్టి కొని వచ్చింది. దాన్నే ఆకలి అంటాము.

ఎనిమిదిమందికీ అనుభవము ఒకటే అన్నాము గనుక వాళ్లందరి ఆకారం ఒకటే అనిగాని, అంతా ఒకటేచోట ఉన్నారని కాని అనుకోరాదు. ఎనిమిదిమందీ ఎనిమిదిచోట్ల పుట్టారు.

మంత్ర మంత్రభార్యా హంసలైనారు. రాజు రాణి నమ్మిలైనారు. కోశాధిపతి భార్యా చిలకలైనారు. గాయకుడూ భార్యా కోకిల లయినారు. మానససరోవరందగ్గర ఒకజంటా, శ్రీశైలంలో ఒకటి, భద్రాచలంలో ఒకటి, సింహాచలంలో ఒకటి!

వాటిలో మొదటి ఆరుగురికీ చిన్నతనంలో వాళ్లవాళ్ల తలిదండ్రులచాటున మొత్తంమీద సుఖం గానే గడిచిపోయింది. చివరవాళ్లిద్దరూ చిన్నతనంలో పడ్డబాధ ఇంతా అంతా అని చెప్పలేము.

23

ఈపం పూర్వగాయకుడి అవధి గుడ్డులో ఉండగానే ఆరంభమయింది. అతడెక్కువ బాధపడ్డది కళ్ళూకాళ్ళూ లేవని కాదు. అతని మనస్సులో నాదమెంతో ఉబికిపడుతున్నది. అది పట్టలేకున్నాడు. అయితే నోరేదీ ?

★ కర్పూరద్వీపయాత్ర ★

కడుపులోమాట మన మేలుకోరే ఆపులకు చెప్పకోకుండా ఉండడం ఎంతకష్టం? నీకు క్లాసులో ఫస్టుమార్కు వచ్చిందనుకో, చక్కనిబహుమతి ఇచ్చారనుకో! ఆనంగతి ఇంటికి వెళ్ళి అమ్మకూ పెద్దక్కకూ చెప్పినదాకా, చెల్లాయికి బహుమానం చూపించినదాకా, నీకెంత ఆరాటంగా ఉంటుంది? పాపము వాడికి కిందటి జన్మలోపాడిన సంగీతమంతా ఇప్పుడు ఆనందతరంగాలవలె పొంగిపడుతున్నది. ఒక్కనర్సరమూ అనలేక మూగవారి పోయినాడు!

ఎట్లాగో చివరకు గుడ్డులోనుంచి బయటపడ్డాడు. అప్పటినుంచి వాడికి మరొకరకం అవస్థవచ్చి పడ్డది.

వాళ్లమ్మకు కనడమేకాని గుడ్డును పొడగడం చేతకాదు—పిల్లలను సరిగా పెంచలేని తల్లులెందరు లేరు? వాళ్లలేనే! అందుకనే అతనిగుడ్డు నది ఒక కాకిగూటికి తిసుకుపోయింది. అక్కడ రెండుకాకి గుడ్లున్నాయి. దొంగతనంగా అందులో ఒకదాన్ని ముక్కుతో చెట్టుకిందికి నెట్టి అక్కడ తనగుడ్డుపెట్టి పారిపోయింది.

కాకమ్మమాత్రము అజాగ్రత్తగా ఉందా? దూరానఉండి తన గూటిదగ్గరకు కోకిలమ్మవచ్చి పోవడం చూడగానే పరుగెత్తుకువచ్చి కోకిలమ్మవెంటపడ్డది. కోకిలమ్మ చిక్కకుండా తప్పించుకున్నది.

గూటికివచ్చి కాకమ్మ చుట్టుపక్కలంతా పరీక్ష చేసుకుంది. తోటికాకులను పిలవగా అన్నీ వచ్చి గొడవచేసినై. చెట్టుకిందబడ్డ గుడ్డు వాటికళ్లపడ్డది. కాకమ్మకు రాదావేళం వచ్చింది.

“చూశారులేవ్? కోకిలామ తనగుడ్డు మనగూట్లో పెడదామని తెచ్చి తొందరలో కిందపడేసుకు పోయింది. ఇట్లాగే శాస్త్రీ కావాలి!”

ఇట్లా అంటూ కోపంతో, కిందపడి అప్పటికే విచ్చుకుపోయిన తనగుడ్డునే, కోకిలదనుకొని, పొడిచి పొడిచి పిప్పిచేసింది.

కోపంకాస్త శాంతించిన తర్వాత పొంగుతున్న ప్రేమతో తనగూడు వచ్చి చూసుకుంది. రెండు గుడ్లూ ఉన్నైగాని అందులో ఒకటి రవ్వంత మార్పుగా ఉంది. అది కొంచెముచిన్నదా అనికూడా అని పించింది. తల్లి ప్రేమ కనుక ఎట్లాగో సరిపెట్టుకున్నది.

ఈ కథంతా కోకిలగుడ్డుమాత్రము చూసిందనుకున్నారా? ఎవ్వే! గుడ్డుకు చూసే కళ్లుంటేగా!

24

ఎట్లాగైతేనేమి, సంగీతంతో కడుపులో కుమిలిపోయి కుమిలిపోయి కాకమ్మరెక్కల వెచ్చదనం వల్ల పొడగబడి గుడ్డులోనుంచి అది బయటపడ్డది. దానితోపాటే, కాస్తముందూ వెనకగా కాకిపిల్లకూడా బయటికి వచ్చింది.

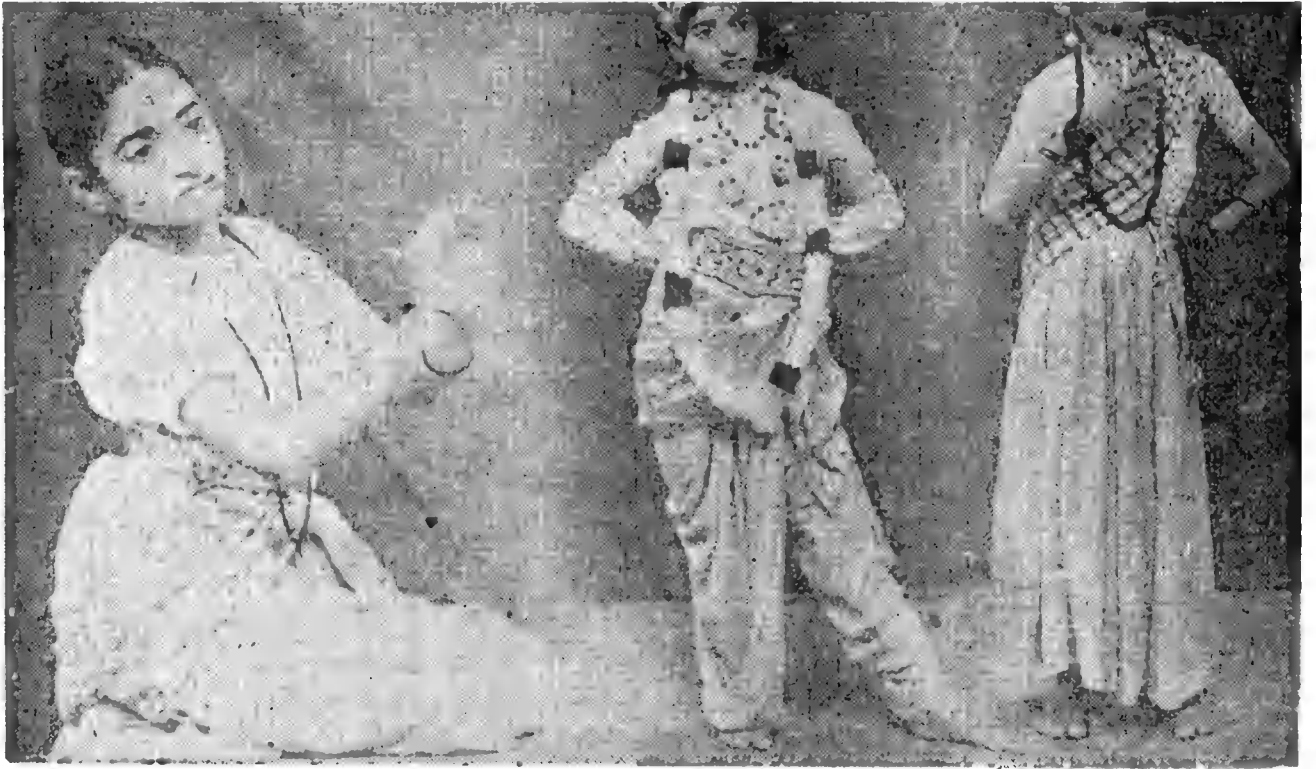
ఆరెండూ తమ పిల్లలే అనుకున్నవి కాకీ, కాకమ్మా ఐతే కోకిలపిల్ల రెండవదానికంటే చిన్నది. దానిముక్కు చిన్నది. రెక్కలుకూడా చిన్నవి. రంగుకూడా నాజూకు నలుపు.

దాన్ని చూడగానే కాకీ కాకమ్మా దిగులుపడ్డారు. “అయ్యో! మన కడుపున ఎంత అర్భకపు పిల్లవాడు పుట్టాడు! వీడనలు బ్రతికేనా?” అనుకున్నారు.

ఇక దానికూత విన్నతర్వాత ఆకారము చూచినప్పటికంటేకూడా వాటికి విచారం ఎక్కువైనది. ఎక్కడో గొంతులోనుంచి స్వరం వెకలించుకొని కూ అంటాడు. అది ముందు కనిపెట్టింది కాకమ్మ. దానికి ప్రాణము వైన లేచిపోయినట్లయింది. “అయ్యో! ఇట్లా కడుపులోనుంచి వెకల్చుకుంటేకాని గొంతు విన పడడంలేదు. పేగులుఉడిపడి ప్రాణాలు పోవుగదా!” అనుకున్నది.

అది వాణ్ణి బుజ్జగించి, ‘నావలె చక్కగా కా అను నాయనా,’ అంటూ అరిచి చూపెట్టింది.

పాప మూకోయిలపిల్లవాడు ఎంతప్రయత్నించినా కా అనలేకపోయినాడు. వాడితోపుట్టిన కాకి

మూడు ఎక్స్‌పోజర్‌లలో చంపకవల్లి 1 మోడీభంగిమ, 2 కృష్ణుడు, 3 చెంచు.

“మోడీనాట్యం” చంపకవల్లి, రాజేశ్వరి — ఫోటోలు : వి. శంభు, కర్నూలు.

కర్పూర ద్వీపయాత్ర

పిల్లకూడా వాడివైపు చూస్తూ తలఎత్తి, 'కా ఆకా కా ఆకా,' అని అరిచిచూపుతుంది.

వాడు అట్లాగే అనబోయి 'కుపూ' అంటాడు. సాటి కాకిపిల్లనప్పుడూ, 'అయ్యో, నేనెంత బాగా అంటానో చూడు, 'కా ఆకా కా ఆకా' అంటుంది. వాడు కళ్లనీళ్లు పెట్టుకుంటూ ప్రయత్నించి కుపూ అంటాడు. కాకమ్మ చూసి జాలిపడుతుంది.

ఇదంతా చూస్తున్నతండ్రి కాకికి కోపమువస్తుంది. "పండంటి మా కాకి వంశంలో చెడబుట్టావు!" అంటూ కవినీకవిని అరుస్తూ పొడవబోతుంది.

కాకమ్మ అడ్డంవస్తుంది. "అయ్యో బాగానే ఉంది. పసివాడు గొంతు సరిగ్గా రాక అనలే అరవ లేకుండా ఉంటే వైగా పొడవవస్తావు, ఊరుకో!" అంటుంది

తండ్రి కాకి కోపం పట్టలేక, "పాపిష్టిముండా!" అని తిడుతూ కాకమ్మను పొడుస్తుంది.

పోట్లాటలో కాకమ్మ వెనకాడదు—అది ఎమెజాను రాణివలె ఎగిరి కాకివాణ్ణి పొడుస్తూ, "నా పిల్లలజోలి ఎత్తావంటే నాగూట్లోకి కూడా రానీయను కపడ్డార్!" అంటూ రాకాసిగొంతుతో అరుస్తూ ఒక్క తన్నుకూడా తన్నింది.

అంతలో గూడెంలో కాకులన్నీ మూగి స్వంతజాతి సంగీతం పాడుకుంటూ చుట్టూచేరి తలోమాటా మాట్లాడినై. మొత్తంమీద ఆడకాకులన్నీ ఒకటేమాట ! వాటిధాటికి నిలవలేక తండ్రికాకి నోరుమూసు కొని ఆపూటకు ఒదిగి దానుడై గూట్లో చేరుకుంటూ, మొత్తంమీద బింకం వదలక "ఈమాటు వాడికి ఆకలైనప్పుడు కా అననిది అన్నంపెట్టిచూడు, ఏంజేస్తానో!" అన్నది

కోకిలపిల్లవాడికి ఆకలివేయనేవేసింది. కడుపులో భగ్గుమంటున్నది. కా అంటేకాని తల్లితండ్రి అన్నము పెట్టరని దిగులుతో తనలోతాను మనస్సులో కాకాలని గుణించుకొని తీరా చివరకు కూ అనేశాడు.

ఈమాటు కాకమ్మకే కోపంవచ్చి వాణ్ణి ఒక్కపోటు పొడిచింది. ఆపోటుకు నిలవలేక వాడు వెల్లికిలా పడిపోయినాడు. తండ్రి కాకి తిట్టుతూ అవతలికి పోయింది. అప్పుడు మళ్లీ కాకమ్మకే జాలివేసి పడ్డపిల్ల వాణ్ణి లేవదీసి ఏడుస్తూ ఓదార్చి ముక్కుతో అన్నంపెట్టింది.

సాటి కాకిపిల్ల హుమారుగా కాకా అంటూంటే వీడికి ఉత్తోశంకూడా కలుగుతుంది. లోపల కుళ్లుకుంటాడు.

గోజూ యిదే తీరు ! కాకిపొడవనూ, కాకమ్మ పొడవనూ, ఆరెండూ పోట్లాడుకోనూ, గూడెంలో కాకులు పోగుకానూ ! మధ్యమధ్య సాటి కాకిపిల్లకూడా తన్నడం సాగించింది—వారం అప్పగించుకొనే మానిటరువలె !

పాప మాకోకిల పిల్లవాడికి ఒకటేదిగులు—ఈ కాలంలో కొందరు సత్కవులకువలె—అమ్మవలె నాన్నవలె అక్కవలె అందరివలె చక్కగా కా అననేలేమా అని. అయ్యో, భగవంతుడా, నాకా కూత ఇయ్యరాదా అని ఏడుస్తాడు. ఎవరన్నా పొడుస్తే, తప్పుచేసిన పిల్లవాడు దెబ్బలుతిన్నట్లే, కోపంలేకుండా ఏడుస్తాడు. ఆదెబ్బలైనా తినే బలమూలేదు వాడికి !

రోజులు గడిచినకొద్దీ మరొక చిక్కుతోడైంది. మొదటమొదట దెబ్బలు తింటూనే ఆకలికి ఆగలేక కాకమ్మ ఏదిపెట్టినా తింటూవచ్చాడు. ఎదుగుతున్నకొద్దీ కాకులు తినే కుల్లినమాంసమూ నానాతిండి వాడి నోట్లో పెడితే డోక్కుంటున్నాడు.

"చచ్చువెధవకు సూకరాలు కూడాను !" అంటుంది తండ్రికాకి.

ఒకనాడు కోకిల ఆకలిపట్టలేక మామిడిచెట్టుమీద వాలి దానిఇగుళ్లు తినడం చూసింది తండ్రికాకి !

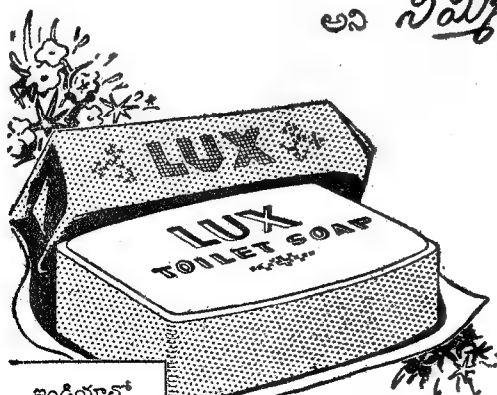
ఏముంది ఇక ! వెంటనే అది కాకమ్మతో తగూవేసుకుంది. గూడెంలో కాకులన్నీ పోగైవై ఒకరి

మాట ఒకరు వినిపించుకోకుండా రణగుణధ్వని చేస్తున్నవి. అవన్నీ నభచేసి ఏకగ్రీవంగా నంగతి తేల్చివేసివవి.

“కాకమ్మా, అనవసరంగా పోట్లాడబోకు! ఏదో దొంగకోకిలాలామ తనగుడ్డు నీగూట్లో పెట్టి పోయింది కాని వీణ్ణి వదులుకో! కాకి కాదమ్మా, కోకిలాలయ!”

కాకమ్మ ఒప్పుకోలేదు. “నేను కల్లారా చూశాను. కోకిలగుడ్డు కిందపడితే నాముక్కుతోనే పోడి

“లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బు
ఎంతో తెల్లవైనది, ఎంతో శుద్ధమైనది—మరియు దాని
మరగ ఎంతో మెత్తగాను, సువాసనగాను నుంటుంది”
అని నిమ్మి బెప్పుచున్నది

ఇండియాలో
తయారు
చేయబడినది

లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బుయొక్క తెల్లదనమంటే అందరు మెచ్చు కుంటారు. మిక్కిలి శుద్ధమైన నూనెలనుండి తయారైన సబ్బు మాత్రమే ఇంత తెల్లగా నుంటుంది. నిమ్మి ఇలాగనే చెప్పుచున్నది. “లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బుతో మిక్కిలి మనోహరముగా నుండుట చాల సులభము. సువాసనగా నున్న టిఫింటియు, మెత్తగానున్నటువంటియునైన దాని మరగను చర్మ రంధ్రముల లోనికి బాగా పోయేటట్లు మాత్రమే చేయండి—అది అంత లోపలనున్న మరినముసుగూడ పోగొట్టి శుభ్రము చేయును. మీ శరీరమునకు అది ఇచ్చు అద్భుతమైన ప్రకాశత్యమును చూచి మీరు ఆశ్చర్యమును పొందుతారు!”

గొప్ప వార్త:

శరీరమంతా సౌందర్యముగా నుండుటకు

క్రొత్త పెద్దపైజా సబ్బు

ఇప్పుడు దొరకుచున్నది
ఈవేళే దానిని కొనండి

“...అందుచేతనే నా యౌవన చర్మ సౌందర్యమునకు లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బును ఎన్నుకొంటాను.”

★ సినీమా తారలకు సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు ★

LTS. 415-X52 TL

★ కర్పూర ద్వీపయాత్ర ★

చేశాను. వీడు నాసొంతపిల్లవాడు. ఏదో జబ్బుతో అట్లా పాడు వీడుస్తూఉంటే, మైగా మీరంతా తిర్చు వచ్చెప్పచ్చారా!—పిల్లలు కన్న వాళ్లేనా?” అన్నది.

సభాపతి జోక్యం కలిగించుకున్నాడు. “కాకమ్మా, చూడు వాడిముక్కు! వాడిరంగు చూడు! వాడి తీరుచూడు, తిండిచూడు! వాడి కూతచూడు—అంతా అచ్చంగా పెధవకోకిలే. మనమధ్య పనికి మాలిన కోకిల నిలవరాదు!”

సభాపతి తిర్చు చెప్పగానే గూడెంలో కాకులన్నీ రోదచేస్తూ కోకిల ఉన్నమామిడిచెట్టును చుట్టు ముట్టినవి. భయంతో గజగజ వణికిపోతూ కోకిలపిల్లవాడు ముదురాకుల మాటున కనబడకుండా దాక్కున్నాడు. కాకులన్నీ వాడికోసమై కొమ్మకొమ్మనా ఆకు ఆకునా గాలిస్తున్నాయి ఆపూట కోకిల చావుమూడిదే!

కాకమ్మ ఊరుకొన్నదా? అట్లాచుట్టు ముట్టిన కాకులను కొన్నిటిని పొడిచింది. కొన్నిటిని తన్నింది. కొన్నిటిని రెక్కలాగ్చి బెదిరించింది. కొన్నిటిని బతిమాలుకున్నది. కొన్నిటిని తరిమివేసింది. అట్లా ఆ ఒక్క కాకమ్మా అన్నిటితోనూ ఏకాంగవీరుడివలె యుద్ధంచేసింది. దాని ఒళ్ళంతా గాయాలే. ఈకలు రాలివై. సామ్యుసిలిపోతున్నది. ఏడుస్తున్నది. గొంతు బొంగురుపోయింది.

అదృష్టవశాత్తుగా అప్పుడు బాగా చీకటిపడ్డది. గూడెంలో కాకు లానాటికి వాటిని వదిలిపెట్టి గూళ్లలో చేరుకున్నవి.

ప్రమాదం తప్పిపోయినదని ధైర్యము వచ్చినతర్వాత కోకిలపిల్లవాడు ఆకులమాటునుంచి వచ్చి కాకమ్మను కాగిలించుకొన్నాడు. కాకమ్మకూడా వాణ్ణి గట్టిగా కాగిలించుకొన్నది. బావురుమని ఇద్దరూ ఏడ్చారు. బాగా పొద్దుపోయేవరకూ ఇద్దరూ అట్లాగే కాగిలించుకొని ఏడుస్తున్నారు.

అర్ధరాత్రి అయింది. ఇట్లా ఏడుస్తూ కూచుంటే లాభంలేదు. తెల్లవారితే మిగిలిన కాకులు గూడెంలో తనబిడ్డ కనబడితే బతకనీయవు. అడ్డంపోతే తనప్రాణంకూడా దక్కదు. ఈరాత్రే తన ముద్దుల పిల్లవాణ్ణి దూరంగా తీసుకొనిపోయి వదిలిపెట్టాలి.—ఇట్లా కాకమ్మ ఆలోచిస్తూ జ్ఞాపకానికి తెచ్చుకుంటున్నది. దూరంగా అడవిలో పెద్దమామిడిచెట్టు ఉన్నదని గుర్తుతగిలింది.

కాకమ్మ ఆ పిల్లవాణ్ణి తీసుకొని బయలుదేరి కాకులకంటే కనబడకుండా గూడెం దాటించింది. అప్పుడిక ధైర్యంచేసి తాను ఎగురుతూ పిల్ల వాణ్ణికూడా తనతోపాటుగా ఎగిరి రమ్మన్నది.

చిత్రం చూచారా? కాకమ్మకంటేకూడా వాడే బాగా ఎగురుతున్నాడు. ఒళ్లు చిన్నదే ఐనా వాడి రెక్కలు తగ్గట్లు బలంగా ఉన్నవి.

ఎట్లాగైతేనేమి, వాల్లిద్దరూ ఆ దూరపు అడవిలో మామిడిచెట్టు చేరుకున్నారు. ముద్దుపెట్టు కున్నారు. ఏడ్చారు.

“నాయనా, ఇక నీదారిని నీవు ఎట్లాగోబ్రతుకు!”అంటూ పిల్ల వాణ్ణి దీవించి కాకమ్మబయలుదేరింది.

కాస్త దూరముపోయి విడిచిపోలేక మళ్ళీ వెనక్కువచ్చి పిల్లవాణ్ణి గట్టిగా కాగిలించుకొని ముద్దు పెట్టుకొని దీవించి బయలుదేరింది.

ఈమాటు మళ్ళీ మరి కొంతదూరముపోయి ఉండబట్టలేక మళ్ళీ వెనక్కు వచ్చి కాగిలించుకొని ముద్దు లాడి ఏడ్చింది.

ఇట్లా కాకమ్మ వెళ్లుతున్నది. వస్తున్నది.

రాత్రి మూడు జాములైనది. తాను మళ్ళీ తిరిగివస్తే పిల్ల వాడికి ఇక తక్కిన కాకులచేతుల్లో బ్రతుకుమీద ఆశఉండదని కాకమ్మ నిశ్చయం చేసింది. గుండె రాయి చేసుకున్నది. మళ్ళీమళ్ళీ ఆపైపే వెనక్కుతిరిగితిరిగి చూస్తూ కాకమ్మ గూడుచేరుకొని సామ్యుసిలి పడిపోయింది.

తండ్రికాకే కాకిపిల్లా కాకమ్మచుట్టూ ఎగురుతూ ఒకటే కాకిగోల చేస్తున్నది.

[ఇంకా ఉన్నది]

ఎందుకు... ఏమిటి

సముద్రపు నీళ్ళు ఉప్పున

మన పూర్వీకుల సమృద్ధి కాల ప్రకారం ఏడురకాల సముద్రాలుండేవి. వీటిని సప్తసముద్రాలుంటారు. లవణసముద్రం, పాలసముద్రం, చెరుకురసపు సముద్రం ఇలాగ వివిధరసములు కలిగిన సముద్రాలు ఏడు ఉండేవట. అవి పురాణాలు ప్రాసినవాళ్ళు కల్పించిన కట్టుకథలు అనడంలో సందేహంలేదు. ఒక వేళ నిజమైతే నా, ఈరోజుల్లో మాత్రం ఏ సముద్రం నీళ్ళు లేవు కున్నా ఉప్పుగానే ఉంటున్నాయి. ఒక్కచుక్క నోట్లో వేసుకుంటే చాలు అయిదునిమిషాలదాకా నోరు ఎందుకూ పనికిరాదు. అంత కఠిక ఉప్పుగా ఉంటాయి.

అయితే సముద్రంనీళ్ళు ఎందుకంత ఉప్పుగా ఉంటాయి?

వాన కురిసినప్పుడు కొంత నీరు భూమిలోకి ఇంకిపోతుంది. ఎక్కువ నీరు భూమిపైనే ఉండిపోయి ఏరులై, నదులై ప్రవహిస్తుంది. మట్టిలోను, రాళ్ళలోనూ కొంచెం ఉప్పుకూడా కలిసిఉంటుందనేది అంతా ఎరిగిన విషయమే. ఈ ఉప్పు నదీజలంలో కరిగిపోయి సముద్రాలకు ప్రయాణంచేస్తుంది. అంటే సముద్రంలో కలిసే ప్రతినదిలోను కొంచెం ఉప్పు

కూడా ఉంటుందన్నమాట. అయితే ఉప్పుగా ఉందనిపించేంత ఉండదు; అతి స్వల్పంగానే ఉంటుంది.

ఇలా తనలో కలిసే ఉప్పునంత తీసి సముద్రం తనలోనే చాచుకుంటుంది. సూర్యరశ్మికి సముద్రపు నీరు ఆవిరియై పైకెగిసిపోతుంది. కాని ఉప్పుమాత్రం సముద్రంలోనే ఉండిపోతుంది. ఈలోగా నదులు మరి

కొంత ఉప్పు చేరవేస్తాయి. ఇలాగ ఎక్కువకప్పుడు కొత్తఉప్పు వచ్చి చేరడమే తప్ప పాతఉప్పు పోవడం లేదుగనక, అంతకంతకీ సముద్రంలో ఉప్పెక్కువ అయి కఠిక నీళ్ళు తయారవుతాయి. ఇలా ఎన్ని లక్షల ఏళ్లనుంచీ జరుగుతోందో మరి? అందుకే సముద్రంనీరు అంత ఉప్పున.

“ప్రతివాది నిన్ను ఏమన్నాడో నరిగ్గా అవే మాటలు చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు లాయరుగారు వాడిని.

“అబ్బే! చెప్పలేను. అలాంటి మాటలు మనబోటి వారు విగ్రహం అననైనా అనరాదండీ!”

“పోనీ — జడ్జిగారికి చెప్తాలోనే చెప్పవయ్యా!” — కసిరాడు లాయరుగారు.

“ఏంపోదరా! నిన్ను సాయం కాలం బీచిలో నీ నక్కనున్న పంకజాక్షి ఎవరే!”

“నేను చెప్పను,”

“చెప్పదూ!”

“మా ఆవితో చెప్పకుండా వుంటానంటే చెప్తాను.”

“చెప్పనులే; చెప్ప”

“అయితేవిను—మా ఆవిడే!”

—రామారావు, ముదాను.

సినిమా చూస్తున్న ఒక ప్రేక్షకుడు ఒక నటుడి నటన చూసి మెచ్చుకుంటూ “టిపికల్! టిపికల్!” అని విస్మయంగా అన్నాడు.

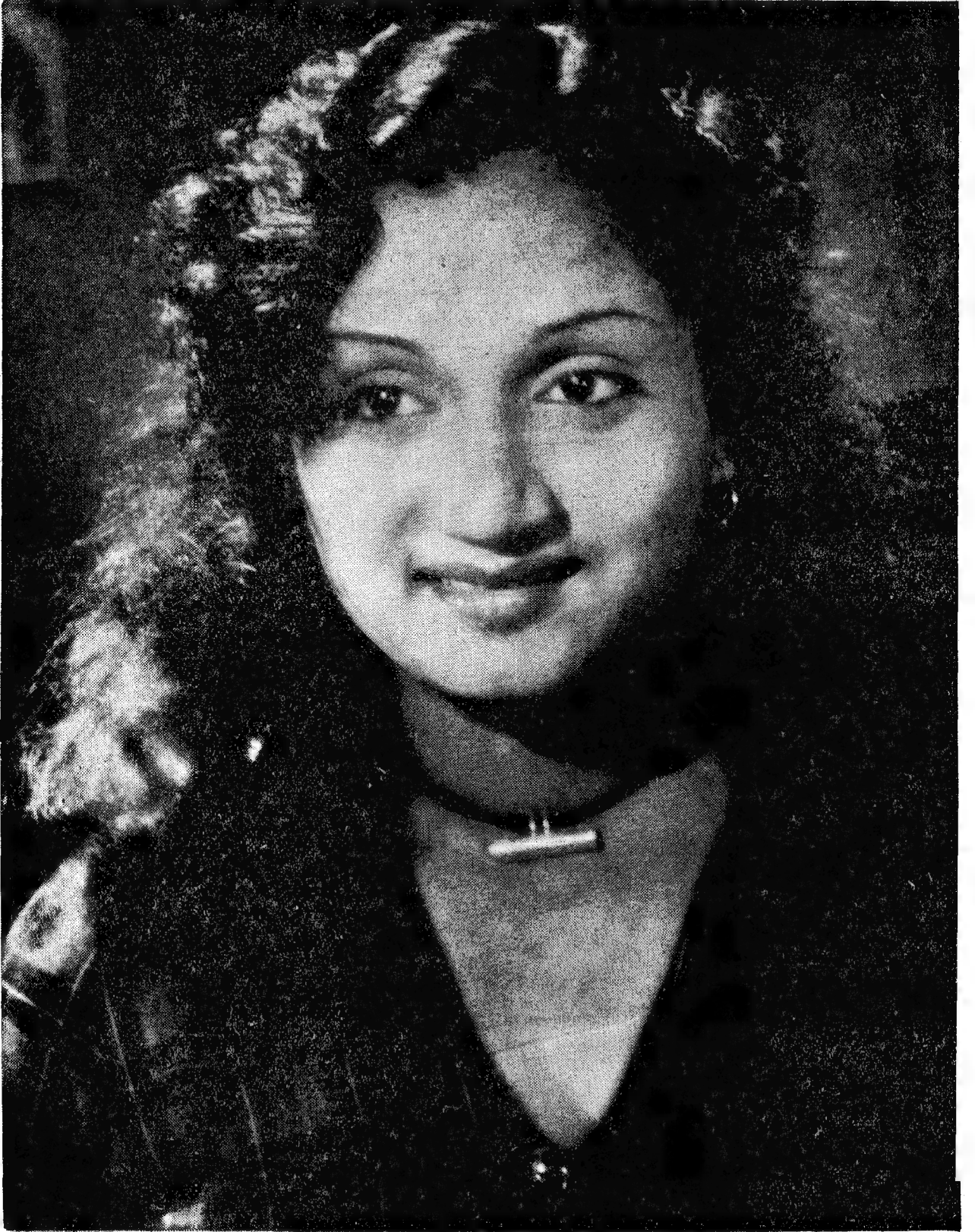
కొంచెందూరంలోకూర్చున్న మరొక ప్రేక్షకుడు “ఏమిటిది, అప్పుడే గవర్నమెంటువాళ్ళు ‘నీరా’ అమ్ముతున్నారేమిటి టిపికల్లు, టిపికల్లు అని విని విస్తోంది?” అన్నాడు.

సందూరి గుబ్బారావు — ఆరుగొలను.

* * *
నాకరు: అయ్యా, డాక్టరుగా రొచ్చారు?

మందమతి ప్రొఫెసరు: నాకు జ్వరంగా ఉంది. ఇప్పుడెవరినీ చూడడానికి వీలేదని చెప్పాను.

—పఠాపరావు. విశాఖపట్నం.

అనందావారి 'మేలుకొలుపు'లో జ. వరలక్ష్మి.

హరిశ్చంద్ర పిక్చర్స్ వారి హిందీ చిత్రం "ధర్మపత్ని"లో నిర్మాపరాయ్, మహీపాల్.

ఆ దీ - ఇ దీ ఎన్నార్

జనతావారి "పరివర్తన" పూటింగ్ వాహినీ స్టూడియోలో చురుగ్గా సాగుతోంది దాదాపు సగం తయారైంది ఈ చిత్రానికి ఆధారం పినితెట్టి వ్రాసిన "అన్నా చెల్లెలు" నాటకం దానిలో కొన్ని మార్పులు చేసి కథ తయారుచేశారు. ఎ నాగేశ్వరరావు, ఎన్ టి రామారావు ఇద్దరూ చాలకాలం తర్వాత ఈ చిత్రంలో కలుసుకుని ముఖ్యపాత్రలు నిర్వహిస్తున్నారు.

ఆ రోజున జమిందారు భవనం పెట్టె పై పూటింగ్ జరుగుతోంది. చనిపోయిన జమిందారు దత్తపుత్రుడు ఆనందరావుగా ఎన్ టి రామారావు, జమిందారువద్ద చాలకాలం నమ్మకంగా పనిచేసిన దివాన్ కొనుకు సత్యంగా నాగేశ్వరరావు ముఖానుభవీ సంభాషిస్తున్నారు. "నేను ఇంట్లో

ర్యూడియోట్ ప్యాసయ్యాను అసర్దు చదవాల్సి ఆళి మీ రేదైనా సహాయం చెయ్యాలి," అని సత్యం ప్రాధేయపడ్డాడు. "ఛీ, ఛీ, నీకా సహాయం? అందరికీ సహాయంచేసి మీ నాన్న ఉన్నాడుగా? నా సహాయం చేసికీ?" అని ఆనందరావు కసిరికొట్టాడు. సత్యం రోవంతో 'నిన్నిడగడం నాదే తప్పు' అని వెళ్ళిపోతాడు. ఈ దృశ్యంలో సారాంశం ఇది. పీ రియలైజి, కామెరా వక్రన కుర్చీలో కూర్చున్న తాతినేని ప్రకాశరావు గారు డైరెక్టు చేస్తున్నారు. కొన్ని రీ టేక్స్ తర్వాత ఒక ఒ క్ మేట్. తర్వాత ఇంకోకట ప్రారంభం ఈమధ్య విరామ సమయంలో ఇద్దరు నటులతో నూ ఇషాగోష్టి.

"నూవారపత్రిక మీరు చూస్తున్నారా?" అని అడిగాను.

"చూస్తున్నాను. మీ పత్రిక వడిచే

పద్ధతిపై నాకు చాలా గౌరవం ఉంది,"

అన్నారు నాగేశ్వరరావు

"నూ సినిమా సమీక్షలపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"నిష్పక్షికంగా, సహేతుకంగా ఉంటున్నాయని నా నమ్మకం"

"ఒక చిత్రంలోని గుండోమలను నిష్పక్షికంగా, సహేతుకంగా విమర్శించినా నిర్మాతలు, తదితరులు సహృదయతతో స్వీకరించడం లేదని మా అనుభవం మీరే మంటారు?"

రామారావు అంగురు "సినిమా పరిశ్రమపై సానుభూతితో చేసే నిష్పక్షిక విమర్శలకు ఎవరూ నొచ్చుకొరని నా అభిప్రాయం. నామటుకు నేను నా నటనలోని గుండోమలను మీరు సహేతుకంగా చూపించినప్పుడు నా భవిష్యత్తుకు సహాయకారులయ్యారని సంతోషిస్తాను గాని నొచ్చుకోను. వ్యక్తిగత దోషాగోపణలతో గుర్తించే విమర్శలను నేను గౌరవిస్తాను. రామారావును రామారావుగానూ, నాగేశ్వరరావును నాగేశ్వరరావుగానూ దూషించ ప్రారంభిస్తే వారు కష్టం కలగడంలో ఆశ్చర్యంలేదు మేము గరించిన పాత్రలకు ఎంతవరకూ న్యాయం చేశాము, ఎంతవరకూ అన్యాయం చేశాము అనేది తూచి చెప్పగలిగినప్పుడు అది ఎవరి విమర్శలయినా మేము స్వీకరిస్తాము," అన్నారు

అంతలో నాశ్వరరావు కల్పించుకుని

ఇలా అన్నారు: "అసలు చిత్రం విజయం పొందడం, పొందలేకపోవడం నటనలకు ఒక్కరిమీదనే ఆధారపడి ఉండదు. అనేక ఇతర కారణాలుకూడా కలుస్తాయి. గొప్ప విజయం పొందిన 'నాలరాజు'లో నేనేమి నటించింది, 'గోదావరి'లో ఏమి నటించింది, 'కన్నానల్లి'లో ఏమి నటించింది నాకు బాగా తెలుసు. కాని ఒక్కొక్కసారి ఏ దర్శకుడూ, విమర్శకుడూ కనిపెట్టలేని లోపాలు ప్రేక్షకులు కనిపెట్టడం జరుగుతుంటుంది. అతి స్వల్పవిషయాల్లో పీఠం చేసిన పొరపాట్లు ఏ ప్రేక్షకుడో కనిపెట్టి ఉద్ఘాటన వ్రాయడం మాకు బాగా అనుభవం అంతమాత్రాన ప్రేక్షకులు

కులు విమర్శనా దృష్టితో ప్రతి చిత్రం చూస్తారని నా అభిప్రాయం కాదు. మొత్తం చిత్రమంతా చూసి బావుంటే బావుందనీ, లేకపోతే లేదని ప్రేక్షకులు నిర్ణయించుకుంటారు. ప్రత్యేకంగా విమర్శనా దృష్టితో చిత్రం చూసేది జర్నలిస్టులూ, విమర్శకులూ. ఈ బాధ్యత నెరవేర్చే వారి విమర్శలపట్ల మాకు గౌరవమే తప్ప మరేటిలేదు. మీ వార పత్రిక అలా చేస్తోందనీ నా ఉద్దేశ్యం."

ఇంతలో మరొక హాట్ కు ఏర్పాట్లు పూర్తయినందువల్ల ఇద్దరూ కామెరా ముందుకు వెళ్ళారు.

నాశ్వరరావు ఇప్పుడు "పరివర్తన", అశ్వరాజ్ వారి "అన్నదాత", చిత్రాల్లో

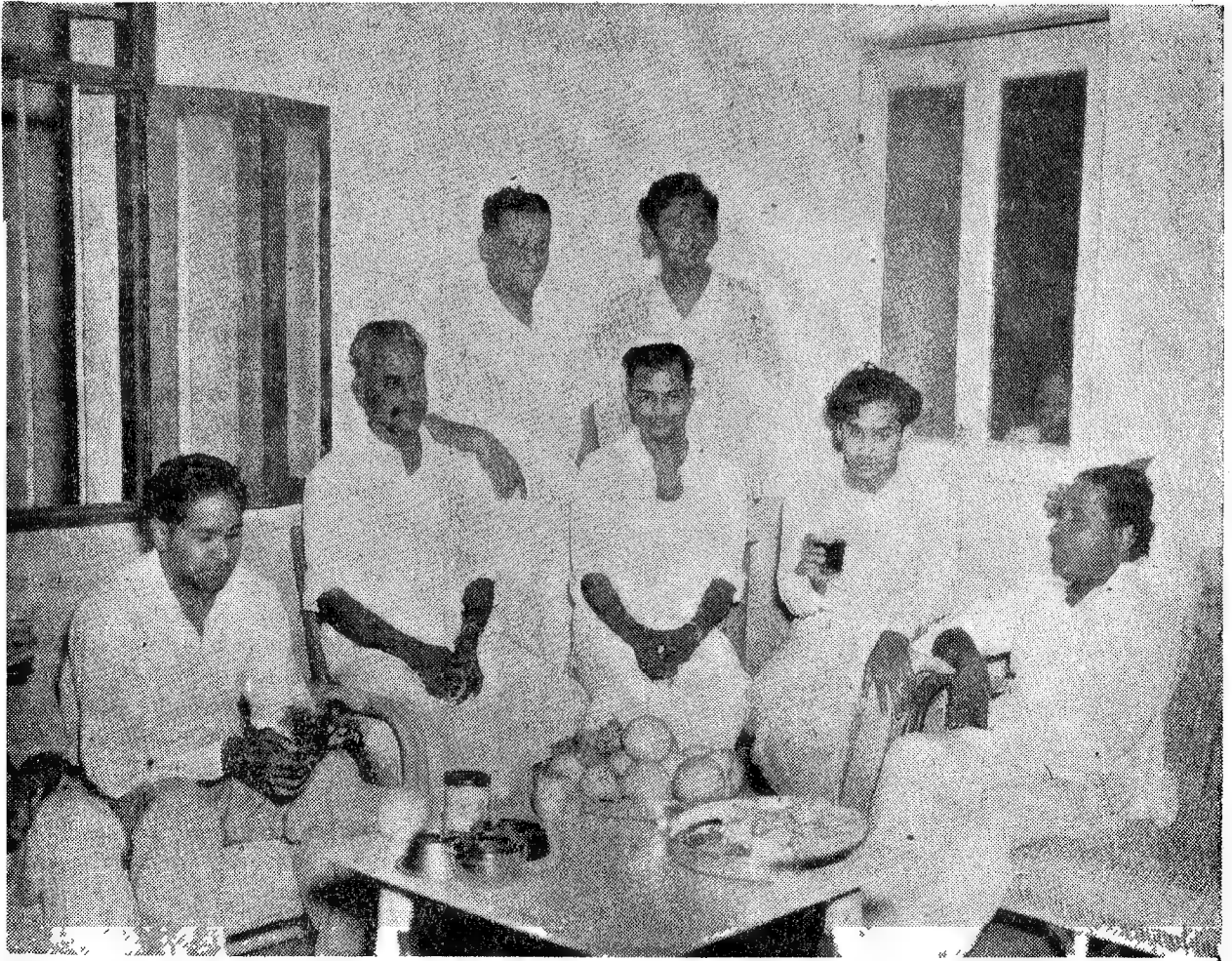
నటిస్తున్నారు. ఈ రెండు చిత్రాల్లోనూ ఆయన పాత్ర త్వరలో ముగియబోతుంది. తరవాత భరణివారు తీయబోయే విప్రనారాయణ చిత్రంలో నాయక పాత్ర ధరించున్నారు. విప్రనారాయణుడి వేషానికి మీరు కోరికపడనం చెయ్యించవలసివుంటుందా అని ఛాన్సెలర్ గా అడగా "లేదు బహుశా కాంట్రీ జూనేవర్లో మా పాత్రలో తయారవుతాను," అన్నారు నాశ్వరరావు.

ఈయన అంజలి పక్కర్నూ తీయనున్న "అనార్యశ్రీ"లో సలీం పేషం ఛరించున్నారు. త్వరలో వీరింతా ఆగ్రా వెళ్ళి ఫతేపూర్ సిక్రీ, యమునానది మొదలైన లోకేష్ వన్ దృశ్యాలు షూట్ చేసుకుని వస్తారట. ఈ చిత్రానికి వేదాంతం రాఘవయ్య గారు దర్శకులని పాఠకులకు విదితమే.

పి. పుల్లయ్యగారు (రాగిగో) తీయ

'రూపకలాకేంద్ర'వారి ఆరవ వార్షికోత్సవసభలో, బొంబాయి, జైహింద్ కొత్తజిహాల్లో తెలుగు ఉగాదిపాట నాటిన సోదరీయాల కోమల, లక్ష్మీ భరణివారిని చూడండి. వీరు కీ|| శే|| శిషా వెంకటాచలగారి కుమార్తెలు. ఈనాటికీ కళా మును భారత కార్మికమంత్రి వి. వి. గిరి ప్రశంసించారు.

విక్రమ్ ప్రొ|| వారి తొలిచిత్రం "మాగోపి" ప్రారంభోత్సవ సందర్భంలో తీసినపాటో కూర్చున్నవారు సి సీతారామ్ (వ్రాహ్మ), రంగస్వామి (రేవతి), సంపత్, ఎ నాగేశ్వరరావు, వి. ఎన్ రాఘవన్ (రేవతి) గార్లు సంచున్నారు వి. ఎన్. రంగా (దర్శకుడు, నిర్మాత, కామెరమాన్) డి. ఎల్. నారాయణగార్లు.

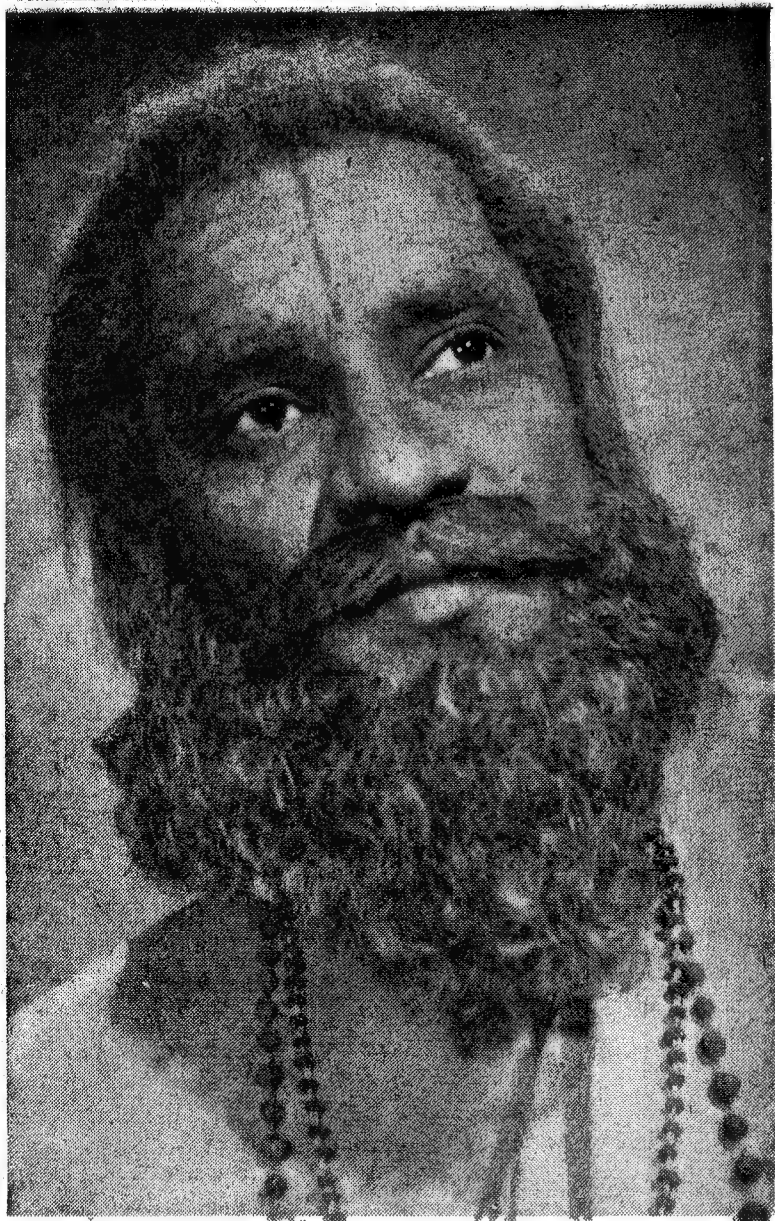
వ్యవస్థాపకమూ ప్రధానంగా జరుగు తోంది.

చావు భయం పట్టుకొనేదాకా, పర మేశం ఎలాగైతే జీవితంమీద తేలుపోతూ, సంతసేపూ తన స్వార్థమూ, తమ తోడు కొంగల లాభమూ మాత్రమే ప్రధానంగా మానుకొంటూ వచ్చాడో, అలాగే మన తెలుగు సినిమా పరిశ్రమకూడా మొన్న మొన్నటివరకు ఎంతసేపూ గృహకల్లోలాలు, యువతీ యువకుల ప్రేమవిలాసాలు, లేదా వ్రాహ్మలోకాల్లో జరిగే అనూహ్య కథా సంవిధానాలు మాత్రమే ప్రధానమై ట్టూ, అది తప్ప వేరే జీవితమే లేనట్టూ బతుకుకూ వచ్చింది; ఈమధ్య అంతపెద్ద కొయిలాపడి లేవటంతో యిప్పుడు కాస్త స్ఫురించి నాలుగువేపులా చూస్తోంది. ఏనాడు ఎన్నెన్ని రకాల సమస్యలు

వున్నాయో పరిశ్రమకి యిప్పుడు లీలగా అయినా అవుపిస్తున్నట్లున్నది. మొచ్చుకోవడగ మరొక మంచి లక్షణం ఏమిటొచ్చిందంటే - ప్రేమ, ప్రణయం, చంద మామ, విరహగీతం యిలాంటి బహుళ సరుకు వాడకం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. ఈ నాలు గైదు సాంఘిక చిత్రాలలోనూ అక్క డక్కడా కొద్దిగా వాటి పూసువచ్చినా, అదే ప్రధానమైనట్లుగా మాత్రం రాలేదు. అంతమటుకు అది నిజంగా సంతోషించ వలసిన విషయమే. మొత్తానికి 'తోడు దొంగలు' కూడా మాకొక, సినిమా పరి శ్రమకి కుర్రతనం వదిలిపోతున్నదన్న ఆశ నాకు మరి బలంగా కలిగింది.

ఈ సినిమా నాలో యింకో ఆశను కూడా కల్పించింది. అదేమిటంటే - రాజధాని ఛాన్స్ తోయి విచారిస్తున్న విజయ

వాడకు మంచి సినిమా ఛాన్స్ దొరికింది. ఇటీవలవచ్చిన 'రిరు పేదల్లోనూ, 'తోడు దొంగల్లోనూ విజయవాడకు బుకింగ్ దొరి కింది (అన్నట్లు-విజయవాడకి కొంతకాలం క్రితం 'నాయిల్స్'లో చిన్ని పేషం దొరికింది. కాని మేకప్ మారిపోయి అసలే గుర్తు పట్ట లేకపోయాం,) ఇలాగే మరి కొంతకాలం గడిచి, మునిసిపల్ పాలిటిక్స్ ముదిరి పోవటంలాటి దేదో ఆవుల్లో జరిగిందంటే, రానున్న కాలంలో యీ విజయవాడే ఏదో ఒక సినిమాలో హీరోగా బుక్ విపోయినా విపోవచ్చు. దేవుడు యింకా చాలా మేలు చేస్తే, ఆతరువాత కొద్దికాలంలో ప్రాధ్వ సరుగా ప్రమావ్ బొందినా ఆకృర్య పని వలసిన అవసరంలేదు. (చిన్నప్పటినుంచీ టెన్నపట్నం సంగతి చూస్తునే వున్నాం కదండీ: ఇంచుమించు ప్రతి సినిమాలోనూ

“పల్లెపడుచు”లో పిని శైలి శ్రీరామమూర్తి.

చెన్నపట్నానికి నాన్న దొరుకుతునే వుంది అది రాని సినిమా లేదంటే అందులో అతిశయోక్తి అట్టే లేదు.)

ఈ సినిమా మూలంగా ఒకటికి రెండు విషయాలలో నాకు కించిత్తు ఆశ కలిగినా, మరొకందుకు పెద్ద దిగులు పుట్టుకోచ్చింది సినిమాలు వచ్చాక చంద్రుడికి కళంకం మటుకు పోయింది. తెరమీద కనుపించే చంద్రుడు కడుపులో మచ్చ పూర్తిగా

కడిశుకొనిగాని సామాన్యంగా తెరమీదకు రాడు ఆకాశంలో కనిపించే చంద్రుడు అనేక ఆకారాల్లో వుండటం నేను ఎరుగుదును. కుక్కపిల్ల కొరికిన జాన్ము ముక్కలా చందమామ ఉన్నాడని ఒకానొక కవి వ్రాయగాచదివాను. కాని కొడిగుడ్డులాకొను తేలిన చంద్రబింబాన్ని పూహించటమూ, చూపించటమూ మొట్ట మొదటిసారిగా యీ ‘ప్రోడుదొంగలు’ సినిమాలోనే జరిగింది.

ఆనాడు ప్రబంధ కన్యలు తిని కూర్చుని పెట్టిన కావనారాలు అన్నీ తిన్నప్పటికీ తలవంచుకు తిరుగుతున్న చంద్రుడు, యీనాడు యీ సినిమా మహేంద్రజాలకుల చేతుల్లోపడి యింకా ఎన్నిరకాల బాధపడనున్నాడో కదా అని నాబోటివాళ్ళకు దిగులుగా వుంది.

ఇంకొక విషయం - పరమేశానికి అయితే అనుకోకుండా నైద్యుడూ జ్యోతిష్టుడూ కలిసి ఏదో బెరుకు పెట్టటమూ, ఆ బెరుకు మూలంగా ఆ మనిషి మనస్సు మారటమూ జరిగింది. ఈరోజున ఫ్యాక్టరీల మేనేజర్లుగా వుంటూ, యితనికంటే ఎక్కువగా పరపీడినే పద్ధతిగా పెట్టుకు వ్యవహరిస్తున్న వారూ వున్నారు; పరపీడిన అన్నది వ్యాపారరీత్యా ఎంత వరకు అవసరమో అంతవరకే చేస్తూ, మిగిలిన అన్ని విషయాలలోనూ కూలీలపట్ల మానవత్వం ప్రదర్శించేవారూ లేకపోలేదు. కాని పరమేశం కోవకిచెందిన వారి మనస్సులు మారాలంటే కనీసం తడవ కొక కూలీ అయినా దుర్మరణానికి గురికొవాలి. అధవా మరుగు సాధించినా, ఎంతమంది పరమేశంలా మారగలరనేది అనుమానమే. ఆ మాటకొస్తే, యీ పరమేశంతోపాటు అన్నింటా మొదటిసారి తోడుదొంగగా వ్యవహరించాడని చెప్పబడిన లోకనాథం (ఆ దొంగతనాల వివరాలు మనకి ఆల్టే ఎవరూ చెప్పలేదు) చివరి ఘట్టంలో తన మనస్సు మారదని మాటలతో అంటూ, చేతులతో ఫ్యాక్టరీ తాలూ మారిపోయిన పరమేశం చేతుల్లో పెట్టడం జరిగింది. చివరి ఘట్టంలోకూడా అతని మాటకీ, చేతికీ పొంతిన కుదరకపోవటం గమనిస్తూవుంది లోకనాథంలాంటి పెద్దదొంగ మనస్సు మాటల్లోకాక, చేతిల్లో మారాలంటే ఏం చెయ్యాలో యీ నిర్మాతలకే పూహింపరాని విషయమైంది కాబోలు! ఇంటారు మరి - ఎందరో మహాస్థాపులు; ఎందునా మారని ఘనులు!

విధి ఒక్కొక్కటి ఏరి కోరి కేటకుక్క వెంటాడినట్లు వెంటాడుతూ వుంటుంది. దయమాలిన దుర్విధిలాగే ఫ్యాక్టరీ మేనేజరు పరమేశంకూడా కూలీలందరిలోకీ ఒక్క రాముడినే ఏరి వాణ్ణి చచ్చేదాకా వెంటాడాడనిపిస్తోంది - చిత్రంలో కథ చెప్పిన విధానాన్నిబట్టి. విధిగా యీయన కూలీరాముణ్ణి వెంటాటితే, ఆ కూలీ రాముడు యీయనను దెయ్యంలా వెంటాడాడు పరమేశం నరకానికి వెళ్లితే అక్కడ వున్నాడు; స్వర్గానికి వెళ్లితే అక్కడికి వచ్చాడు పరమేశం పాడుపనులు చేసినంతకాలం అతనికి కలలో వరకం కనిపించటం, ఒక్కటంటే ఒక్కటే

మంచి పనిచేసిన మరుక్షణం స్వర్గంలో యీయనకోసం ప్రత్యేకించి అందమైన అమ్మాయిల దాన్యాన్ని గట్టా చేయటం బాగుంది. నిత్యజీవితంలో మంచిపనిచేసిన ప్రతిసారి ఆమాత్రంస్వర్గం, ఆమాత్రంఅందం కలల్లో కనిపిస్తుందంటే, మనుషులందరూ మూక వుమ్మడిగా మంచిపనులే చేస్తారు అంతవరకు అది గ్యారంటీ! అప్పుడు ప్రపంచంలో మంచి మరీ ఎక్కువైపోయి, పూపిరి సలపటం కష్టం విపాతుంది.

మన దేశంలో నాటకాలు బతికివున్న రోజుల్నుంచీ, పేకాట సీనులో పక్కాడి లాంటి పిల్ల పాటపాడుతూ దాన్సుచేస్తూ టి కప్పులు అందించటం పరిపాటిగా జరుగుతుండేది కాని యీ 'తోడు దొంగ'ల్లో పేకాట సీను వుంది; అందులో పడవలసిన దినుసులన్నీ పడ్డాయికాని, బోండాలాంటి బాలుడు భుజాలూ, నడ్డి

తిప్పుకొంటూ దాన్సుచెయ్యటం ఏం బాగా లేదు.

మొత్తంమీద 'తోడుదొంగలు' కొన్ని కొత్త ఆశలు కల్పిస్తోంది. సినిమా తీసేకాలం, అంగుకు అయ్యే వ్యయం తగ్గించటానికి అవకాశం లేకపోలేదని ఋజువు చేస్తోంది ప్రేమ జోలికి పోకుండా, కళ్లు జిగతమనిపించే ఆడతారల అంగవిన్యాసాల అవసరం లేకుండానూ సినిమా కథలు అల్లవచ్చుననీ, ఆవిధంగా యంతవరకూ ఏవేవైతే బాక్స్ ఆఫీసు అవసరాలని ఎంచబడుతున్నాయో, వాటిలో చాలాభాగం అర్థం లేని అపోహలేననీ ఋజువుచేసింది ఏ సినిమా అయినా సరే అధునిక పదిహేడువేల అడుగులకు తక్కువ పొడివువుంటే కుదరదనే అభిప్రాయాన్ని పాఠద్రోలింది.

—గుంటూరు గ్రామ కాపురస్తుడు.

'ల'కారంపై మమకారం

భరణివారి 'చక్రపాణి' చూస్తూవుంటే నాకు ఒక చింత కలిగింది. సినిమాల ద్వారా వినోదం ప్రసాదించగల రచయితలు, నిర్మాతలు ఔచిత్య అనాచిత్యాల్ని గమనించలేదా? అనుచితం అసభ్యం అయిన కథలు కథా సంవిధానాల ద్వారానే కాని వినోదం కలిగించలేనంతటి అసమర్థులా? గతం ఇంత గొడ్డుపోయిందంటే నమ్మడం కష్టం.

ఏ ఇంగ్లీషు కథో తీసుకొచ్చి మాసిగలు వేసి అంటగటారని వేరే వారు చెప్పే నక్కల్లేకుండా తెలుస్తూనేవుంది. యాంక్షిపోవుల బుష్ కోటులా. కాని వినోదానికి ఈ బుష్ కోటుకంటే మార్గంలేదంటే, అది నిర్మాతలకే అవమానమనుకుంటాను.

అసభ్యం, అనుచితం అంటున్నానంటే, ఏవో మన పాతివ్రత్య ధర్మాలు మంటకలిసి పోయాయంటున్నానని ఎవ్వరూ భావించ

అ-డి చిత్రం "నంగారి"లో ఒక సన్నివేశం

‘అ’కారంపై మమకారం

నక్కరలేదు. అసలు ఏ ఆడది ‘చక్ర పాణి’లో మాలతిలా ప్రవర్తిస్తుంది? ఏ మగవాడు చలంలా, సారథిలా ప్రవర్తిస్తాడు? ఇదంతా కట్టుకథ—ఇంతలోనే నీ తెండుకు తెంగ అని ఎవరేనా అనవచ్చు. ఈ కట్టుకథలవల్ల పాడయ్యేవాళ్లెవరూ ఉండరు. కాని ఆసలు నిర్మాతలం ఆశించిన విశేషం వికారంగా వరిణించింది నీ మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ ప్రధాన దోషమే చిత్రంలో చాలా లోపాలకి కారణమని నా ఉద్దేశం. నాగేశ్వరరావు, అమర్ నాథ్ ఎంతో హాస్యంగా వీలసాగా నటించాలని ప్రయత్నించినా పొత్తిగా వెలిగి కనపడడానికి కారణం పాత్ర చిత్రణలో సారం లేకపోవడం. కథలో లేని సారం మనుష్యులలో ఎలా వస్తుంది? ఈ లోపాన్ని కప్పిపుచ్చుకోవడానికి కథలో మనుషులందరూ వెలిచేస్తారన్నో చేశారు. ‘తిలుగుబాలుడారు’ మాలతి తెలిసి, జిత్తులూ చూపించడోయి నేల తన్ను పంటూ నడుస్తూ కుర్రతనం, వెలితనం మాత్రం చూపించింది. తోటదగిర మొట్టమొదట చూచుని చెలంతో చక్రపాణి అన్యాయాలు ఏకరుపుపెడుతూ ఆరేళ్లపిల్లల బుంగమూతి పెట్టుకుని ‘మా తాతయ్య చెసింది మరి ఏంబావుంది’ అంటూ మాలతి ముద్దుగా గారం వొలకబోసున్నప్పుడు చూస్తే నటిగా భానుమతిపట్ల గౌరవం ఆక్షణంలో హరించిపోయిందని చెప్పాలి. పేరు ‘చక్రపాణి’ అని పెట్టితా చిత్రం అంతా ‘చురుకూ తెలివీగ పిల్ల మాలతి’ గురించే లక్ష్యం చక్రపాణిమీద గాని బుకింగ్ మాలతిదే!

ఈ చిత్రంలో మరొక ముఖ్య లోపం గురించి చెప్పక తప్పదు. హతాత్తుగా ఓ నిమిషం ముందే తెర లేచిపోయేసరికి శ్రేణి మీద పొడిపొడిగా నుంచుని బొద్దల్లు నెమరు వేసుకుంటున్న ఏకర్లలా కనపడతారు చిత్రంలో మనుషులు. ఎడిటర్ డైరెక్టర్ అయిన రామకృష్ణగారు ఈ లోపాన్ని తేలిగ్గా సవరించి ఉండవలసింది

ఇన్ని చెప్పినా కాస్తేపు ఇల్లా ఆసీనూ మర్చిపోయి విశేషం కలిగించుకున్న మాట నిజమే కాబట్టి ఈమాదిరి (కథ గాదు) చిత్రాన్ని అందించడానికి ధర్మశాఖ వేసిన కృషికి సంతోషించాలి ధర్మశాఖి వారి అకారం (చక్రపాణిగారి మాటకొదు) తూజే మాట నిజం. చెన్నై కట్టుంలో చూడు వారాలుగా తెలుగుచిత్రం నడుస్తోందింటే మామూలు మాట కాదు.

—యస్. నారాయణారాయణ, మద్రాసు.

★ నినిమా వారలు ★

లి. వి. సుబ్బారావుగారి “రాజా-పేద” చిత్రం చాలవరకు కావచ్చింది. మరొక 15 రోజుల మాటింగ్ తో పూర్తవుతుండటం తెలుగులో పూర్తికాగానే తమిళంలోనూ, ఆ తర్వాత హిందీలోనూ కూడా పునర్నిర్మిస్తామని సుబ్బారావుగారు రాన్నారు. పాత్రధారులకు ఎక్కువ మందిని తెలుగువారినే ఉంచి కొందరిని మాత్రం తమిళులను, హిందీవారిని పేడతారట. పునర్నిర్మాణం విషయమై అలిండియా పిక్చర్స్ వారితో అగ్రి మెంటుకూడా జరిగాయట.

తెలుగు చిత్రంలో సరేంద్రచేత్ (యువరాజు) నారిగాడు (వీడబాలుడు) పాత్రలకు సుధాకర్ నిర్వహిస్తున్నాడు. మహారాజు సరేంద్రచేత్ గారంగారావు, నారిగాడి తండ్రి పోలిగాడుగా ఎన్. జి. రామారావు, యువరాజు కట్టాలో ఉన్నప్పుడు అతనికి సహాయం చేస్తూ - వెన్నంటి తిరిగి సుధీర్ గారెలంగి పటిస్తున్నారు. పోలిగాడి తల్లి అచ్చిగా లక్ష్మీరాజ్యం, అక్క మల్లిగా ఆహ్లాద నటించారు. యువరాజు విలసన్ మేనమామ విక్రమ్ గా ఆర్. నాగేశ్వరరావు, ఆస్థానంలోని స్వామి భక్తిపరుడైన ఒక సామంత ప్రభువుగా డా॥ వి. సి. కామరాజ్ నటించారు.

మాటలు సినికెట్టి, పాటలు తాపీ వ్రాశాడు. సంగీత దర్శకుడు రాజేశ్వరరావు. కామెరా ఆది ఇరానీ.

సుబ్బారావుగారు చెబుతున్న దాన్ని బట్టి మార్క్ ట్యూన్ నవలలో కొద్ది మార్పులు చేసి తీయబడుతున్న ఈ చిత్రం నుంచి సాహసోపేతమైన సంఘటనలతో, ప్రేక్షకులకు సస్పెన్సులో చూచి తహతహలాడించే ప్రేమాస్పృహ ఉంటుందనే భావం కలుగుతోంది.

అన్నపూర్ణాగారి “జొంగ రాముడు” చిత్రంతోకే రెలంగి, జమున కొత్తగా బుక్ అయ్యారు. అయిదు పాటలు గీక్కొంగి సిద్ధం అయ్యాయి కళాదర్శకుడు “నిరుపేదలు” మొదలైన చిత్రాలకు పనిచేసిన ఎన్. కృష్ణారావు.

నాగేశ్వరరావు, అంజలిదేవి నటించిన అశ్వరాజ్ వారి “అన్నా వాత” చిత్రం చాలా వరకు తయారై, త్వరితం పూర్తికానున్నదని తెలుస్తోంది.

విశేష ప్రాధికన్య తీయనున్న “కన్యాశుల్కం” సంగీత దర్శకుడు ఘంటసాల

సాల పంకజేశ్వరరావు. నృత్య దర్శకుడు వసుమతి కృష్ణమూర్తి. దర్శకుడు పి. పుల్లయ్య. స్క్రీన్ ప్ల సహాధిక బ్రహ్మం.

వాహినీవారు ఈ నెలొఖరుకి “బంగారు పాత” మాటింగ్ ప్రారంభిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం పాటల రికార్డింగ్ జరుగుతోంది. లి. ఎస్. రెడిగారు డైరెక్టర్ చేయనున్న ఈ చిత్రానికి కథ, మాటలు పాట గుమ్మి పద్మరాజుగారు, పాటలు కృష్ణ శాస్త్రిగారు వ్రాశారు.

కీ॥ శే॥ మంగయ్యగారు

మేకవమాన మంగయ్యగారు ఈనెల 14 వ తేదీన రాత్రి సుమారు 8 గంటలకు స్వర్గస్థులయ్యారు. దాదాపు 20 ఏళ్లనుంచీ మద్రాసు సినిమారంగంలో మేకప్ నిపుణుడుగా ప్రసిద్ధిపొంది అనేక తెలుగు, తమిళ చిత్రాల్లో పనిచేశారు. రక్తపుబొట వ్యాధి కారణంగా మరణించారని తెలుస్తోంది. స్వస్థలం గుడివాడ. మద్రాసు రాజ్ ముందు, అనేక నాటకాలలో చక్కని మేకప్ ప్రావీణ్యం కనబరచి పేరుపొందారు. వీరి మృతి సినిమారంగంలోని నారందరికీ దుఃఖకారణమైంది.

జూపిటర్ పిక్చర్స్ భాగస్వామి, నెల్లూర్ న్ స్టూడియోస్ డైరెక్టరు, డక్షిణ భారత ఫిలిం వాణిజ్యమండలి కార్యవర్గంలో సభ్యుడు అయిన జనాబ్ ఎస్. కె. మొహిదీన్ ఇటీవలం ఆకస్మికంగా మరణించారు. సంతాప నూనకంగా ప్రైమండలి కార్యాలయం ఒకరోజు మూసివేయబడింది.

కొత్త నినిమా పత్రికలు

చిత్ర:—సినిమా మాస పత్రిక; ఎడిటర్ అండ్ పబ్లిషర్ లి. వి. వరసింహారావు; సంచాలకుడు మాగాళు వి. రామన్; వెల రి ఆశాలు. ఈ పత్రికవారు ఉగాదినాడు వెలువరించిన ప్రథమ సంచిక మా కార్యాలయానికి చేరింది. మాచిచిత్ర గుంపరి వాసకిగా, “తెలుగునాట ఉత్తమ మాసపత్రికలు లేని కొరత తీర్చడం” అభియంగా ఈ పత్రిక వెలువడింది లోకం పోకడ, సినిమాలోకం పోకడ ఈ పత్రిక లోని విశేషాలు.

సినిమావారంగం:—మేకేశంగ్ ఎడిటర్ టి. వి. రామనాథ్; అసాసియేట్ ఎడిటర్ లి. వి. శ్రీశ్రీశ్వరరావు; వెల రి 8-0; ప్రథమ సంచిక మా కార్యాలయానికి చేరింది “వతి నెల 15 వ తేదీ నాటికే వెలువడే” ఈ మాస పత్రిక “సినిమా కళాభ్యుదయానికి సర్వ

గ్రంథ విమర్శ

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యుల వారు రచించిన గ్రంథముల నన్నింటిని 25 సంపుటములుగా ప్రకటించడానికి తెనాలిలోని సాధన గ్రంథమండలి నిశ్చయించినది. సంస్కృతములో ఉన్న యీ గ్రంథముదాయమున కనువాదము శ్రీ నిర్వికల్పనందస్వామి గారు చేయుచున్నారు ఇప్పుడు ప్రకటించబడినది ప్రథమ సంపుటము శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ గ్రంథములు అనగా చిన్న చిన్న పంచకములు, అష్టకములు మొదలైనవి 40 పాదముల సంపుటములో కలవు. మన ప్రాచీన తత్వజ్ఞాన దర్శన శంకరాచార్యులవారి అగాధమైన మేధాశక్తి వల్ల ఎవరెవరు శిఖరం ఎక్కినట్లుగా అత్యున్నత స్థాయికి వచ్చింది. ఆయన అద్వైత సిద్ధాంత దర్శన అద్వితీయముని చెప్పవచ్చు. అటువంటి సునిశిత నూత్న తత్వవిమర్శ చేయగలవాడు ప్రపంచంలో అంతకు పూర్వము పుట్టలేదు, అటుతర్వాత పుట్టలేదు అటువంటి శంకరాచార్య ప్రణీత గ్రంథముల నన్నింటిని సేకరించి తెనుగులోకి తర్జుమా చేసి ప్రకటించడం బ్రహ్మాండమైన పని. అట్టి పనిని సాధన గ్రంథమండలియున్నూ, శ్రీ నిర్వికల్పనంద స్వామియున్నూ కొనసాగించుట కొనియాడదగిన విషయము. ఈ ప్రథమ సంపుటము రమారమి 300 పుటల గ్రంథము. ధర : రూ 8-0-0. పోస్టు ఖర్చులు రూ 1 12 0 ప్రత్యేకము. ప్రతులు కొనాలంటే, సాధన గ్రంథమండలి, తెనాలి, గంటూరు జిల్లా అని వ్రాయాలి.

తోముఖంగా పాటుపడుతుందని సంపాదకీయం ద్వారా తెలుస్తోంది. కన్నాంబ, భానుమతి, అంజలిదేవి, శ్రీరంజని, నాగభూషణం, ప్రసాద్, రామకృష్ణ, నాగేశ్వరరావు కుభసంజేశ్వరిచ్చార్లు సీనిమాలకు సంబంధించిన అనేక విశేషాలు, ఫోటోలు ఈ పత్రికలో ప్రచురించబడ్డాయి. ముఖచిత్రమందరి అంజలిదేవి.

సినిమారంగానికి మానవప్రతిక లనదగిన సినిమా మానవప్రతికలు మళ్ళీ ముమ్మరంగా వెలుస్తున్నాయి పత్రికలు వెలుస్తున్నాయంటే అర్థం సినిమాలోకంలో కొంతకాలంగా కురుస్తున్న కడగలేవడంలేవన కొంత పరిసరిందన్నమాట ఇదిసభి నూచిన. ★

కుమ్మరి మొల్ల

శ్రీ ఇంటూరి వెంకటేశ్వరరావుగారు ఒక నవలరూపంలో దీనిని వ్రాసివున్నారు "మొల్ల రామాయణం" అని ప్రసిద్ధిపొందినటువంటి రామాయణమును రచించిన మొల్లయ్య శ్రీ కుమ్మరి కులంలో జన్మించినది. అబలయ్య యంగుటయ్య గాక, నయనబడిన జాతిలోనిది ఈవెయొక్క జీవితగాధ విపులంగా తెలిసికొనుటకు తగినన్ని వివరాలు లభించుటలేదు. అయినప్పటికీ ఇంటూరి వెంకటేశ్వరరావుగారు మనోహరంగా కథను వడిపించి, లభించిన దరిత్రాధాములను, లోకప్రతీతి గాధలను, చక్కగా వినియోగించి, రసవంతమైన నవలను రచించారు. ఇటువంటి కవిశైల్యురాలి జీవిత కథను ఫిల్ముగా తీయగల చేయవలసిన సంకల్పము కూడా ప్రపంచంలో ఉన్న మొల్ల తిండి కేసనకూడా కవిత్యములో సాధన చేసినవాడే అతడు శివభక్తిపరుడు అతడు వ్రాసిన శైవ శివకావ్య వైష్ణవులు తిగులబెడినారట మొల్ల శ్రీరామభక్తురై మొల్ల రామాయణం వ్రాసింది కుమ్మరి కులంలో పుట్టిన యీమొకు ఇంత ప్రజ్ఞ ఇంత సంస్కారం ఏవిధంగా కలిగిందో గ్రహించాలంటే ఇంటూరి వెంకటేశ్వర రావుగారి యీ నవల చదివితేరాలి చక్కని గ్లాజుకాగితాలమీద చక్కని అచ్చు-ముద్రణ బాగాఉంది ధర : రూ 1-8-0 ప్రతులు కొనాలంటే, ఆంధ్రా ఫిల్మ్ పబ్లికేషన్సు, 62, సర్ కుమామూడ్ ఉస్మాన్ రోడ్డు, మద్రాసు 17, అని వ్రాయాలి

కిష్కింధ

పారమర్శిక శేఖర కృష్ణ సారేనా నవ్యం చాలనే పరమాశయంతో సరికొత్తగా రచించుండిలో వలసిన కిష్కింధా హాస్య పక్షపత్రిక ప్రథమ సంచిక మా కాగ్యాలగూనికి చేరింది ఈ పత్రికకు మేనేజింగ్ ఎడిటర్ డి. వి. చలం; ఎడిటర్ : అశ్వరమూర్తి మద్దన్ పేర్కొనబడినది, ప్రాయోపదేశాలమీద, కథకులమీద, కవులమీద, వారిభూలమీద విమరులు చాలావున్నాయి కార్తూన్లు కూడా వేయించి, యామదరి రచనలు పోయిన పొడుగునా ప్రచురించాలిగితే, రెండవారి కిమ్మగల ఈ పత్రిక ప్రజాదరణ పొందగలదని చెప్పవచ్చు. ★

పరాజితవ్యక్తి ఎవరు?

(1'-వ పేజీ తిరువాయి)

యగు డనుకోవటానికి కొంత సాక్ష్యం ఉన్నది. విన యుగంపు రింకోరంగంలా భాస్కరంపుతో నూగడత వన్న పన్ను అన్నపూర్ణ అయి న్న కనబడుతుంది "వాన్నతో మాట్లాడనా?" అంటుంది వినాయక రావు భాస్కరంపుతో మాట్లాడితే తాను చెప్పిన అబద్ధాలు ఏవో మరుగు పడిపోతాయని ఆమె అనుమానం వినాయక రావు భాస్కరంపుతో మాట్లాడతాడు కాని ఆమె భయపడ్డట్లుగా వినూ జరిగింది! చిట్టచివరకు భాస్కరంపు వినాయకం పుచ్చెటిలోనూ, సాంబయ్య చేతిలోనూ, అన్నపూర్ణ చేతిలోనూ కూడా ఒకపోతాడు పుచ్చెట్టు తాను శలీచానుకుంటాడు అని గన సాంబయ్య భాస్కరంపుతోని దొర్చిల్యంమీద వ్యంగ్యంగా చెప్పితిన్నా, "యీ ఇంజనీరు గాగు చెప్పిన మటలు ఆయన భవ" వింటుంటే నాకు ఒక్కటి నిజంలా విపపలేగు లోపం నా చెవికి అయి ఉంటుంది," అంటాడు

నిజమే భాస్కరంపుతో ఇంకా సాంబయ్యలోగల వా సభిక్తిపై లేదు. కాని కాలక్రమం అతిమ మారతేగు సాంబయ్యలో లేని బలం భాస్కరంపుతో ఉంది భాకరీని యజ్ఞవాసికపై కోర్కెకులు బాగా నడిపి నందుకు సాంబయ్య ఆశ్చర్యపడతాడుగాని భాస్కరంపు ఆశ్చర్యపడతాడు. ఇప్పటికి విజయం సాంబయ్యది కావచ్చు, భిలవ్యం భాస్కరంపుది.

కొ. కు. రావు.

బాంకు ప్రెసిడెంటు... 'క్యాపియర్ ఏడిట్' మీ సేజరు :- రేసుగు నేర్ల డెండ్రి వెబ్ డెండ్రి :- రేసుగు వెల్లాడ క... అందులో ను ఆఫీసు క్లములో కే వేడరు :- రేసుగు కల్లోన ప్సిన బాంకు చయ, బాంకు యిస్ట్రీ అవక శిగ. అందుకన వెల్లాడ

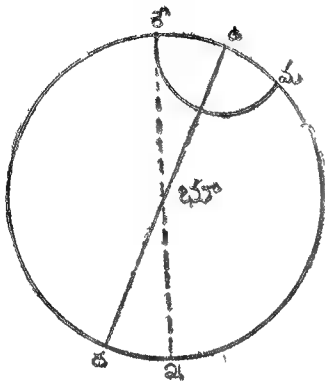
విజ్ఞానవిభులు

"డాక్టర్"

182. అర్ధరాత్రి సూర్యుడు

స్కాండినేవియాలో కనబడతాడా? అని రాజమండ్రినుంచి పాల సత్యసారాయణ గారు అడుగుతున్నారు.

అవును. వేసవికాలములో మనకి సూర్యోదయము 5-30 కిన్నీ సూర్యాస్తమయము సాయంత్రం 6-30 కిన్నీ జరుగుతుంది. ఇంగ్లండులో తెల్లవారగట్ల 4-30 కి సూర్యోదయమై, రాత్రి 9-30 కి సూర్యాస్తమయము అవుతుంది. అంటే ఇంగ్లండులో రాత్రి సూర్యుణ్ణి చూడవచ్చునంటే కాదా? స్కాట్లాండులో రాత్రి 10-30 దాకా వెలుగుంటుందీ, తెల్లవారి మూడుగంటలకి మళ్ళీ వెలుగు వచ్చేస్తుంది. అంటే రాత్రి రెండో ఝాములో సూర్యుడు కనబడతాడన్నమాట. స్కాండినేవియాకి ఉత్తరపుకొన ఉన్న వారికి రోజుల్లా సూర్యుడు కనబడుతు పేవుంటాడు. పగలు 12 గంటలకి సూర్యుడు ఆకాశములో ఎత్తైనవోటానూ, 'రాత్రి' వస్తే గంటలకి దూరభూరేఖకి చేరువగానూ కనబడతాడు. వటములో 'సూ' ర్యుడూ 'భూ'మి నూచించబడాయి.

సూర్యుని వెల్తురు 'రేఖ' అన్న రేఖకి వడి కైపున పడుతుంది. భూమి 'ఉడ' అన్న ఉత్తర దక్షిణ ధృవాలను చేర్చే రేఖనుబట్టి తిరుగుతోంది. 'రే' నుంచి 'మ' వరకూ ఉన్న భూభాగముటాద సూర్యుని వెల్తురు ఎప్పుడూ పడుతోంది. 'రే' దగ్గర ఒక దేశముంటుందిగా? ఆ దేశస్థులు 'రే' దగ్గరన్నప్పుడు వారికి సూర్యోదయమై,

వారు భూభ్రమణముతో 'మ' దగ్గరికి వచ్చి వప్పుడు అభిజిత్తున్న మళ్ళీ 'రే' దగ్గరికి వెళ్ళిపోయినప్పుడు 'సూ' ర్యాస్తమయము'న్నూ అవుతుంది. ఇంటనే సూర్యోదయము మొదల! వారికి 'మ' కేలే తిరు! అంటే రాత్రేలేదు. వేసవిలో, వారికి వెన్నేలేలేదు! అర్ధరాత్రి సూర్యుడంటే ఏమన్నమాటా? దినమును రైల్వేవారి పద్ధతిని 24 గంటలుగా నూచించిపెట్టుతే, 24 గంటలప్పట సూర్యుడన్న మాట మనకి 19 గంటలకి, ఇంగ్లండువారికి 21 గంటలకి కనపడ్డ సూర్యుడు వేసవిలో ఉత్తర ధృవమువారికి 44 గంటలకి కనబడతాడు.

అదే సమయంలో దక్షిణార్ధగ్రహదగ్గర వారికి రోజంతా రాత్రే. సగలు పన్నెండు గంటలకైనా సూర్యుడృష్టి ఉండగు.

కాంగో నదితీరములోనూ దక్షిణ అమెరికాలోని ఈ క్వెడారులోనూ ఉన్న వారికి సంవత్సరము పొడుగునీ పగలు 12 గంటలూ రాత్రి 12 గంటలూన్నా.

ధ్రువప్రాంతములో ఆరు నెలలు సూర్యుడు కనబడడు. ఆ కాలములో ఆకాశములో 'అరోరా' లనే వెలుగులు జ్వలించి ఒక రకపు సంజవెలుతుర్నిస్తాయి.

చిట్టి పక్షులకు జవాబులు

—దినమును భారతీయ సిద్ధాంతము సూర్యోదయముతోనే ప్రారంభించేవారు; నేటికీ పంచాంగాలలో, తిథి, వర్ణము సూర్యోదయసూర్యాస్తమయఘడియలనుంచే లెక్కించి నూచిస్తున్నారు. మన గ్రామంలో సూర్యోదయ అస్తమయాల గుమారు ఒక

గునీ కాని ఇంగ్లండులోనూ జర్మనీవంటి ఉత్తర దేశాలలోనూ వేసవిలో సూర్యాస్తమయము (మన) రాత్రి 9 గంటలకి, సూర్యోదయము తెల్లవారుగట్ల 4 గంటలకి జరుగుతుంది. కనక వారు రాత్రి 12 గంటలతో దినమును ప్రారంభించుకుని, మళ్ళీ రాత్రి 12 గంటలవరకూ జరిగే కాలమును దినముగా లెక్కవేసుకున్నారు. పాశ్చాత్యులకు ప్రపంచములో గల పలుకుబడి ననుసరించి, ఈ పద్ధతే ప్రచారములో ఉంది. ప్రపంచం మొత్తమీద అవలంబించడానికి ఈ పద్ధతే మంచిదేనా.

—పాము కుటుసము పాము చర్యమునకు వై పారయే. ఈ పార పాము శరీరమంతటా సెరిగి, ఒక్కసారే వదులెత్తుంది. కనక నే మొత్తమంతా ఒకసారి ఊడిగన్నుంది. మనకి కురుపువేసి మానినప్పుడు లోపలి నుంచి మాంసమూ, చర్మమూ ఎడిగిన తర్వాత పార ఊడిపోతుంది గదా? పామునకు ఈ విర్వాటు సహజముగానే వున్నది.

—ఆయుః ప్రమాణమును ఎక్కువ చేసుకోవాలన్న ప్రయత్నములోనే వైద్యశాస్త్రము వృద్ధి అయింది. క్రమమైన, నియమబద్ధమైన జీవితము నడిపినచో ఆయుఃప్రమాణము ఎక్కువ కాగలదనే సంగతిని పాశ్చాత్యదేశీయుల సగటు ఆయుఃపరిమితి లెక్కలు నిరూపిస్తాయి. మన పూర్వులు కూడా నియమజీవితమువల్లనే ఆయుః పరిమితిని మిగిల్చు చేసుకున్నారు వెంకటేశ్వగారు. నియమజీవితముంటే ఆహార నిద్రాది అవసరాలనూ, భోగములనూ మితముగా, జరపడమూ, చాలినంత దేహపరిశ్రమ చేయడమూనూ.

—ఇంగ్లండునుంచి ప్రసారమయే రైలి విజను తరంగాలు భారతదేశము చేరేటప్పటికే బాగా బలహీనమైపోతాయి. ఒడ్డుని మనము కాళ్ళు జాడిస్తే పుట్టే తరంగాలు కాలవలోని పడవను కదపలేనట్లే, దూర ప్రయాణమువల్ల క్రిటికీనములైన తరంగాలు మన దేశములో రైలివిజను నెట్టులకు తాకి పనిచేయించలేవు. రైలి విజను దాకా యెందుకూ, విజయవాడ ప్రాగ్రాములు చెన్నపట్టణానికే పరిగ్గా అందవు.

—విసరుటవల్ల పొయ్యిలో మంజే నివ్వవకు గాలి, అందులోని అక్సిజను (ప్రాణ వాయువు) అంది, బాగా మండును. ఉడుట వల్ల వృత్తిలోని నూనెను కాచి, మంజే ఉష్ణతకు తెచ్చే మంట తవ్వకుని, వత్తి అరిపోవును.

—రడియో నెట్టులు గృహిణము (Crystal) నుపయోగించినవి మైక్రో ఫోనుల ద్వారానే వింటారు.

★ చేయి జారి న లక్ష్మి ★

(27-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రశ్న రోజూ అడుగుతూనే వున్నాడు లక్ష్మణరావు

ఎక్కడి రిజిస్ట్రే? అసలు ఉత్తరమంటూ ఉంటేగా!

“లేదోయ్! ఇవ్వాలో రేపా రావారికి” ఇది ప్రతినిత్యం కృష్ణమూర్తి జవాబు. నెల గడిచింది.

“ఇంకో వుత్తరం వ్రాయు” లక్ష్మణరావు అర్థించాడు ఓ రోజున.

“అలాగేనోయ్. ఆయన వ్యాపారం విషయంలో ఏ వూరన్నా వెల్లివుంటారు. వూళ్ళోలేరు కాబోలు ఇంతటానన అయింది. ఇంకో వుత్తరం రాస్తాను” ధీమాగానే నమాధానమిచ్చాడు కృష్ణమూర్తి.

ఓరోజు గిరిశంగారు పట్టుకున్నారు. “ఏమండీ! ఆ సంబంధం విషయం తెల్పు కొద్దాం. ఓసారి మనం ముగ్గురం వెళ్దామా అక్కడికి?” అన్నాడు కృష్ణమూర్తితో.

కృష్ణమూర్తికి వచ్చి వెలక్కాయ గొంతు కడంగా పడ్డంత వైదొంది “ఆ! అబ్బే అవసరం లేదండీ. ఆయన వూళ్ళోవుంటే ఇంత కాలం వూరకొనేవాడేగాదు. ఆయన పారుగురు వెల్లివుంటాడు. మనం వెల్లివా ఆయన లేకపోతే అనవసరమేగా?” అన్నాడు. అంతటితో గిరిశం ఏమీ మాట్లాడేదు.

ఇది కృష్ణమూర్తి ప్రాణానికి దినదిన గండంగా వుంది. లక్ష్మణరావు ఈ విషయాన్ని తండ్రికి తెలియపరిచాడు ఉత్తరం ద్వారా. ఉన్న కొద్ది వ్యవహారం ముదురు పాకంలో పడుతోంది. లక్ష్మణరావు తండ్రి తక్షణం దిగివచ్చాడు. కృష్ణమూర్తి గడ్డం పట్టుకొని “నాయనా మావాణ్ణి నీటమించునా పాలమంచునా నీవే! ఏదో సంబంధం వుండన్నావుట. అదేమిటో కాస్త చూడు బాబూ!” అన్నాడు.

కృష్ణమూర్తి ఇక ఎంత నాటకమైనా ఆడడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు. ఇప్పుడు తన ఇదంతా ఆబద్ధమని చెప్పినా ఎవ్వరూ విశ్వసించరు గూడా! కృష్ణమూర్తికి ఇదంతా ఓ నవ్వులాటగానూ - భయం కరంగానూ వుంది. లక్ష్మణరావు తన మాటలు నమ్మడంలో అర్థం వుందిగాని - అతని తండ్రి తనంత వజ్రవాణ్ణి నమ్మడంలో అర్థం లేదనిపించింది. వెల్లి పోయే వస్తుడు “త్వరగా అదేదో తెల్పుకొంటే నచ్చే మాటునాసలలోనే లగ్నాలున్నాయట. నీపేరు చెప్పకుంటాం” నీకూ తెలుసుగా మా సంసారం ఎంత పెట్టదో. మావాడూ

ఇవ్వు పడుతున్నాడుగా? ఇంకేమీ అభ్యంతరం లేదనిగూడా వారికి తెలియవచ్చు” అన్నాడాయన.

“అలాగే నండి! ఇప్పటికే రెండు త్రాలు వేశాం! కొద్దిరోజుల్లో ఆ విషయం తెల్పుకొని మీ వుత్తరం రాస్తారేండి” అని చెప్పాడు కృష్ణమూర్తి.

కృష్ణమూర్తి లోపల్లోపల “పిచ్చివాళ్ళు కాకపోతే అలాటి అద్భుతమే వుంటే నాకు కాకుండా మీదాకా రానిస్తానా” అనుకున్నాడు.

లక్ష్మణరావుకి కాబోయే సంబంధాన్ని గురించి, అతనికి సంబంధించిన ప్రతివాళ్ళూ తనని వివరాలడగడం కృష్ణమూర్తికి యాతనగానే వుంది.

లక్ష్మణరావు తండ్రి “నే వెల్లి కనుక్కొన్నాను. మీ మామయ్య అడ్రాసు ఇవ్వ నాయనా” అన్నాడు. ఇవ్వక తప్పలేదు గాని ఇచ్చింది తప్ప అడ్రాసే! ఆయన తిరిగి తిరిగి వచ్చాడు, అసలు కృష్ణమూర్తి మేనమామ ఇల్లు కనుక్కోలేక. “తెజవాడలో నాకు పని వుందండీ. నే వెళ్ళాస్తాను” అని ఓదార్చాడు కృష్ణమూర్తాయన్ని.

ఇక వ్యవహారం ఎటు ముచినా విషమం గానే వుంది. ఓ ఉత్తరం కృష్ణమూర్తి మేనమామచేత వ్రాయబడ్డట్లు సృష్టింగి తెజవాడలో వేయించాలి పోస్టులో. ఈ ఆలోచన తట్టగానే అలాగే కానిచ్చాడు కృష్ణమూర్తి.

వీయమైన మేనల్లునకు మీ మేనమామ రావువరావు దీవించి వ్రాయునదివిషయంగా - నీవు ఉత్తర హిందూస్థానమునుండివచ్చిన మా మిత్రుని కు మార్తెను చేసుకొనుటకు ఎవరో ఉన్నారని వ్రాసినవుత్తరం నిన్ను నే చూచాను. నేను కొద్దిపనిమీద బొంబాయి వెళ్లి నిన్ను నే వచ్చాను.

వారినిగురించి భోగట్టా కావలసినదని వ్రాశావు. వారికి ఈ ప్రాంతమునందు పాతిక ఎకరముల మాగాణి వుంది. వారి స్వగ్రామంలో వీధి ఎకరాల పొలంవుంది. నాలుగు లక్షలవరకూ నిల్వగూడా వుంది. ఒక్కలే కూతురు. పుట్టుకలోనే కాలుబాటు. కన్ను మెల్ల. చేయి వంకరతో పుట్టింది. మొన్న మొన్నటివరకూ ఎంత కట్టుం ఇస్తామన్నా ఎవ్వరూ చేసుకోలేదు. కాని రెండు నెలలకు పూర్వమే ఎవరో ఆట ప్రాంతం వాళ్ళే చేసుకున్నారుట. వివాహానికి నేనూ వెళ్ళాను వెల్లి ఎంతో వైభవంగా జరిగింది. ఇంతే సంగతులు. ఉత్తరాలు రాస్తూ వుండవలెను. ఇట్లు, రావువరావు.

ఈ ఉత్తరం తెజవాడ చేరాలి. దానికి ఎవరన్నా వినియోగించాలి! ఎవరైనా ఎరిగినవాళ్ళు తెజవాడ వెళుతూవుంటే వాళ్ళ కివ్వచ్చునని స్టేషన్ వేపు బయలుదేరాడు. స్టేషన్ లోకి అప్పుడే తెజవాడ వెళ్ళేబండి వచ్చివుంది. ప్రభాకరరావు నెకండుకొను కంపార్టుమెంటులో కూర్చున్నాయనతో మాట్లాడుతున్నాడు క్రింద నిలబడి. కృష్ణమూర్తి వెళ్ళేసరికి సంభాషణ వూర్తిచేసి అంత్య నమస్కారం ఒకటి విసురుతున్నాడు.

“హల్లో. ఎక్కడా కనిపించడంలేదే! కాలేజీకి నెలవు పెట్టావు!” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

“ఆ! ఏదో పూర్తైపోయే. పనిమీద వచ్చావే స్టేషన్ కి.”

అతి మూత్ర వ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు.(Diabetes) ఇది యంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే. దీని పాలిందినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అవన్న మృతుంటారు దీనికి దాక్షు ఇన్సులిన్ ఇన్ ఇక్షన్ మూత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా వయం కానేరదు. ఇన్ ఇక్షన్ గుణము వున్నంతకాలము మూత్రం చక్కెర కాక్సారికంగా విరిచిపోతుంది. ఈజబ్బు ఒకడా లో ముఖ్యమైనది దాహం. ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూత్రము బయట వెడలటము. దురద నొందలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాజవుండు, కురువును. కంటిపొర ఇతర చిక్కులు వంధివెనును. వీనస్ ధారమ్ అధునిక శాస్త్రంలో అధ్యుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేసకు వేలమంది మృత్యుముఖమండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండి మూత్రములో చక్కెర తగ్గింది అత్యధికమూత్రము గూడ వివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలికయిస్తుంది. దీనికి వత్తం లేదు. ఇన్ ఇక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 దిగ్గల బుద్ధి ఖరీదు రు 8-12-0 అ

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టాఫీసు నం. 587. కలకత్తా (A. P. W)

చేయి జాచి న లక్ష్మి

కాలక్షేపం

(ర.వ పేజీ తరువాయి)

“పనిమీద నేనోయ్. ఈ వుత్తరం బెజ్ వాడ పోయిపో పడాలి”

“ఏమన్నా ప్రేమలేఖా ఏ?”

“కాదులే. ఓ వ్యవహారం.”

“ఇటివ్వు” అని తీసుకొని ఇందాక నను స్కారం చేసి నతనికి ఇచ్చివచ్చాడు, కృష్ణ మూర్తి మామూలుండగానే.

కృష్ణమూర్తి తన చే వ్రాయబడిన ఉత్తరం కోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. కాని భావేదు! పరిక్షలయిపోయాయి. లక్ష్మణరావు “ఓ వారంలో జుల్లో మళ్ళీ వస్తానని” చెప్పి వాళ్ళి వూరెళ్ళాడు. లక్ష్మణరావు రాతేగు గాని - శుభలేఖమాత్రం వచ్చింది. అందుకే శుభలేఖను చూచి చప్పున నవ్వులేక పోయాడు కృష్ణమూర్తి.

అతనికి ఇదీ ఒకండుకు మంచిదిగానే వుంది తన భారం వదిలిపోయింది అయినా ఒక సంజీవం మాత్రం అలానే వుంది. లక్ష్మణరావు ఆదర్శం ఏం చేశాడు?” అని.

ఇక తప్పేటట్లు లేదని వెళ్ళికి బయలు దేరాడు. ముందుగా వెళ్ళి లక్ష్మణరావు వాళ్ళి తండ్రి, తల్లితో అగడవలన్నీ పడడం ఇష్టంలేదు లక్ష్మణరావు అందుకోవడానికి నిశ్చయించుకొని వస్తువు స్వగ్రామం గుంటూరు బయలుదేరాడు కృష్ణమూర్తి. బండి ఆలస్యంగా చేరింది. వెళ్ళివాళ్ళ ఇల్లు బ్రహ్మాండంగా వుంది, లక్ష్మణరావు భవం తిలా! కృష్ణమూర్తి వెళ్ళేసరికి వరుడు లక్ష్మణరావుకి కన్యాదానం చేస్తున్నారని కాబోయే మామగారు లక్ష్మణరావు మిత్రుణ్ణి చూచి చిన్నగా నవ్వాడు.

వెళ్ళికుమార్తెను చూచాడు కృష్ణమూర్తి. ఆ కృష్ణమూర్తి తన అభూతకల్పిత సుందర ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తోంది. కృష్ణమూర్తి స్వప్నంలోలాగా అన్నీ చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఆ ఇల్లా, అవీ చూస్తే సామాన్య పుటుంబీకుల మల్లే లేరు ఓ కోటిశత్రుడి

వ్యవహారంలాగా నేపుంది. వెళ్ళగానే తనకు ప్రత్యేకమైన ఆసనం ఒకటి చూపించి సత్కరించారు.

“నిమండీ - ఇలా వస్తూ రా ఒమాటు” ఎవరో తనని పిలిచారు. లైట్లు వెలుగులో ఆయన ముఖం స్పష్టంగా కనిపించింది. కృష్ణమూర్తి తెల్లముఖం చేశాడు. ఆరోజు లైట్లో కూర్చునివుండగా, తను కల్పించిన వుత్తరం బెజ్ వాడల్లో వెయ్యడాని కిచ్చింది ఆయనకే! మంత్రముగ్ధులు లేచి ఆయన వెంట వెళ్ళాడు. ఇంకోకి తీసికెళ్ళి సోఫాలో కూర్చోపెట్టి “మీకోసం చాలాసేపట్టిం చీ చూస్తున్నాను. ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చా రేం?” అన్నా రాయన.

కృష్ణమూర్తి మాటలు తడుముకున్నాడు. అతని పప్పుడు ఏ ప్రశ్నకీ సమాధానం చెప్పగలిగే స్థితిలో లేడు.

“మీ రారోజున ఉత్తరం పంపారు చూచారా మీ స్నేహితుడితో, బెజ్ వాడ పోయిపో వెయ్యమని; అది పారపాటున మర్చిపోయి గుంటూరు వచ్చేశాను. ఎలాగూ వెయ్యలేదుకదా అని చింపి చదివాను. దానిలో అద్భుత మా అమ్మాయివిషయం, అంతా మా విషయమేవుంది ఆ మేకు ఎంతో కాలంనుంచీ వెళ్ళి చెయ్యాలని చూస్తున్నాం గాని దిడువుకున్న వాళ్ళెవ్వరూ చెసుకోలేదు” అంచేత ఈ వుత్తరం చూచి కవరుమీద లక్ష్మణరావు బి. ఎ, అని చూచి మీ కాలేజీనించి అతని తండ్రి అడ్రసు తెలుసుకొని మా అమ్మాయిని ఇస్తానని వ్రాశాను వారూ ఇషపడాలు. ఆ సంబంధమేదో అయిపోయిందని వ్రాసివుంది గా దాంట్లా! లక్ష్మణరావు వేర ముద్దెక్కి ఎక రాల ధూమి రాశాను. ఇల్లరికమే పిట్టు కుందా మనుకుంటున్నాను నాకుమాత్రం ఎవరున్నారో చెప్పండి నా తిదనంతరం అంతా అతనికే అవుతుంది. కొడుకై నా కూతురైనా మా అమ్మాయి ఒక్కతేగా! ఇంతో మీ చలవే! ఆరోజున మీరా వుత్తరం నాచేతి కియ్యకపోతే అసలీనా డిలా జరిగేదిగాదు. మీకు ఎంతైనా ఋణ పడివున్నాను. అన్నాడు.

కృష్ణమూర్తి లోపల “ఛ! ఛ! నావంటి దద్దెయ్యి ఎవ్వడూలేదు చేతులారా లక్ష్మణరావు ఇంకోకరికి వచ్చి జెప్పా” ననుకొని ఆ భావాన్ని పైకి వ్యక్తీకరించకుండా వుండడానికి తిన్నకు చచ్చాడు.

యీ కృష్ణమూర్తి న యోగి. కనుక, ప్రజారాజ్యాన్ని ప్రజలు నడిపిస్తే చాలదు. వోటర్ల జాబితాలు తయారుచేస్తే చాలదు. ఎలెక్షన్ లో లోటుతో వాటూ పోటీలు ఉంటేనేగాని మోటారుకారు నడవదు. అటువంటి ప్రజారాజ్యానికి ధర్మం అనేది వెట్రాలు. ఈ ధర్మాన్ని ఉపదేశించిన బుగ్గనివంటి మహాయోగి వెలసింపవును, అకోకుడు యుద్ధంచేయనని శిష్యం చేశాడు. “సర్వం గచ్ఛామి” అన్నాడు. ప్రజల్లో ప్రభోధం కలిగించేవాడు యోగి. ప్రజారాజ్య ధర్మార్థసహజం యోగికి ఆధిపత్యం ఉంటేనే ప్రభుత్వానికి ఆధిపత్యం ఉంటుంది ప్రజారాజ్యం అంటే, “Government of the people, by the people, for the people” ప్రజలయొక్క, ప్రజలచేత, ప్రజలకోరకు వెలసిన ప్రభుత్వమే ప్రజాప్రభుత్వం అని అమెరికాలో నూత్రీకరించారు. కాని, భారతదేశంలో ప్రజారాజ్యం అంటే, “సర్వమార్గంలో ప్రజలయొక్క ప్రజలచేత ప్రజలకోరకు వెలసిన ప్రభుత్వమే” అని అన్వయించి నిర్వచించారు. పరిక్షిత్తువంటి మహారాజును శివకుడినే ముని శిషింపాడు. యోగులకూ మనులకూ రాజులు గజగజలాడినంత కాలము అది ప్రజారాజ్యమే అయింది. ప్రభువులను-అధర్మమార్గంలో ప్రవర్తించే ప్రభువులను-శిషింపి శాసించగల మహాయోగులకే యాదేశం పట్టాభిషేకం చేసింది. “కొల్లాయి గట్టితే నేమి? కోమటై పుట్టితే నేమి?” అటువంటి మహాత్మునకే అధికారమిం యిచ్చింది భారతదేశం. “మహాత్ముడు సాధించేది గోచీ స్వరాజ్యం” అని హేళన చేసినవారు కూడా మనదేశంలోనే అంగమానస పుత్రులె వెలసినారు. కాని, ఒక్క విషయం గ్రహించాలి. గోచీ ధరించిన యోగులకే యీ జాతి కై! అంటుంది

కాపీసంబును జీర్ణకంఠయు, న పేక్షా తూ్య భైక్షంబు - గల యోగికి ప్రభుత్వధికారం యిస్తుంది సర్వ నిష్ఠియాధికారం యిస్తుంది. “గోచీ స్వరాజ్యం” కాపీముగల యోగికి లభిస్తుంది. అదే అసలైన సంపూర్ణ ఆత్మన్యాయతంత్ర్యం. “గోచీ స్వరాజ్య”మే అసలైన స్వరాజ్యం. అటువంటి యోగులదే మహారాజయోగం అని నమ్మినదేశానికి, ధర్మమార్గవియోగం ఉండదు.

రెండు మహానగరాలు

Tale of Two Cities

వెల: 3-0-0.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

వాహన యోగం

—ఫోటో: లక్ష్మణ్, (వరంగల్)

ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి మా ప్రచురణలు

ఆంధ్రప్రతిక సచిత్ర వార్షిక ద్వారా ఆంధ్ర ప్రజానీకమునకు
సరిచయము చేసిన యీ క్రింద ప్రచురణలు మావద్ద
చిల్లరగాను, టోకుగాను దొరకును.

రాజూపేద	(మార్క్ ట్వేన్)	2-0-0
టామ్ సాయర్	(")	2-0-0
హకల్ బెరిఫిన్	(")	2-0-0
విచిత్ర వృత్తి	(")	1-8-0
కాంచనద్యోపం	(స్టీవెన్సన్)	1-8-0

పై విదేశీకీ అనువాదం సంపాది రామమోహనరావు

అల్లీ బిల్లిలోకంలో అమ్మాయి కథ 1-0-0

(లూయీ కెరోల్) అనువాదం వి. డి. ప్రసాదరావు

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్రీ క్రిస్టో (అలెగ్జాండర్ డ్యూమా)

(రెండుభాగములు) ఒక్కొక్క భాగము 3-8-0

అనువాదం : సూరిపూడి సీతారామ్

డాన్ క్విక్ సెట్ మూలం : సెరివాన్ బెజ్

(అనువాదం) విశ్వేశ్వర నరసింహయ్యార్తి. 2-0-0

రెండు మహానగరాలు (తెన్నేటి సూరి) 3-0-0

ఆత్మకథ రెండుభాగములు (మహాత్మాగాంధీ)

ఒక్కొక్క భాగం 5-0-0

శ్రీమద్భగవద్గీత (కా. నాగేశ్వరరావు పంతులు) 4-0-0

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర 2-0-0

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము 1-0-0

ఉద్యోగపర్యమము

బసవపురాణము (పాల్కురికి సోమనాథకవి) 4-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మదరాసు 1.